

DET KGL. NORSKE VIDENSKABERS SELSKAB, MUSEET

rapport

BOTANISK SERIE 1982-6

Registreringer av edellauvskoger i

Nordland

Jarle Noralf Kristiansen

Universitetet i Trondheim

"Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet. Rapport. Botanisk Serie" vil inneholde stoff hovedsakelig fra det fagområde og det geografiske ansvarsområde som Botanisk avdeling, DKNVS, Museet representerer.

Serien vil ofte bringe primærstoff som av ulike hensyn bør gjøres kjent så fort som mulig. I mange tilfeller vil det dreie seg om foreløpige rapporter, og materialet kan senere bli bearbeidet for videre publisering.

Oppdragsrapporter i samband med naturressurskartlegging vil utgjøre en stor del av serien. Ellers vil en finne arbeider fra systematikk, plantesosiologi, plantegeografi, vegetasjonsøkologi o.l. Foredrag, utredninger o.l. som angår avdelingens arbeidsfelt vil det også bli plass til.

Serien er ikke periodisk, og antall nummer pr. år vil variere. Serien startet i 1974, og det fins parallelt en "Arkeologisk Serie" og en "Zoologisk Serie".

Som språk blir norsk brukt, vanligvis også i referat og sammendrag.

For manuskriptet, illustrasjoner, referanser o.l. følges vanlige retningslinjer (jfr. Høeg, O.A. 1971. Vitenskapelig forfatterskap. Universitetsforlaget, Oslo; jfr. også retningslinjer trykt på omslagssiden på K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Gunneria). Vanligvis vil et referat (synonym: abstract) på norsk innlede hvert hefte. Dette bør ikke overskride 200 ord. Et sammendrag som er mer fyldig bør komme i tillegg.

Serien trykkes i A4-format på offset. Minimum opplag er 350.

Utgiver:

Universitetet i Trondheim,
Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab, Museet.
Botanisk avdeling,
7000 Trondheim.

Referat

Kristiansen, J.N., 1982. Registrering av edellauvskog i Nordland.
K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1982-6: 1-130.

I denne rapporten beskrives 44 edellauvskogslokaliteter i Nordland i forbindelse med Miljøverndepartementets landsplan for verneverdige naturområder og forekomster. Rapporten er basert på eget feltarbeid sommeren 1981, opplysninger fra andre botanikere samt litterære data.

Undersøkelsesområdet og naturgrunnet er kort beskrevet. Det er registrert 3 bestandsdannende edellauvtreslag i Nordland: Hassel, alm og lind. Hassel og lind danner vanligvis bare kratt. Gråor er tatt med i det utvidete edellauvskogbegrepet. I tillegg er det inkludert rike bjørkeskoger, ospeskog med hengjebjørk og tindvedkratt. På grunnlag av treslagssammensetningen er det skilt ut 10 provisoriske skogtyper.

Granplanting og hogst synes å være den største trusselen mot edellauvtrea i Nordland.

Prioriteringen av skogbestandene er basert på en 3-delt skala i svært verneverdig (+++), meget verneverdig (++) og verneverdig (+) bestand. I alt er 16 av de undersøkte bestandene ført til kategorien svært verneverdig og 11 til kategorien meget verneverdig.

Jarle Noralf Kristiansen, Universitetet i Trondheim, Det Kgl. norske Videnskabers Selskab, Museet, Botanisk afdeling,
7000 Trondheim.

Abstract

Kristiansen, J.N., 1982. A regional survey of thermophilous deciduous woodlands in the county Nordland, Northern Norway. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser. 1982-6: 1-130.*

Altogether 44 localities of thermophilous deciduous woodlands in Nordland are described and evaluated in connection with the Ministry of Environment's national plan of Nature Reserves. The description is based on the author's own field work during 1981, as well as communications from other botanists and studies of earlier publications.

Three species of thermophilous deciduous trees are present in Nordland, namely wych-elm (*Ulmus glabra*), common hazel (*Corylus avellana*) and small-leaved lime (*Tilia cordata*). The two latter usually form scrubs, not real woodlands. In this conservational context the author also includes species-rich stands silver birch (*Betula verrucosa*), grey alder (*Alnus incana*), whitebean (*Sorbus rupicola*, *S. intermedia*, *S. lancifolia*, *S. neglecta* and *S. hybrida*) and sea buckthorn (*Hippophaë rhamnoides*). Based on tree species composition 10 provisional woodland types are reported.

Planting of spruce (*Picea abies* and *P. sitchensis*) and wood cutting are the principal threats against the thermophilous deciduous woodlands of Nordland.

The conservational value of each locality is estimated on a 3-point scale, extremely worthy (+++), very worthy (++) and worthy (+) of conservation. 16 of the surveyed localities are said to be extremely worthy of conservation and 11 are very worthy of conservation.

Jarle Noralf Kristiansen, University of Trondheim, The Royal Norwegian Society of Science and Letters, The Museum, Botany Department,
N-7000 Trondheim.

Oppdragsgiver: Fylkesmannen i Nordland v/Naturvernkonsulenten,
Miljøverndepartementet

Rapporten er trykt i 500 eksemplar

Trondheim, juli 1982

ISBN 82-7126-314-5

ISSN 0332-8090

Forord

I denne rapporten presenteres undersøkelsen av edellauskoger i Nordland foretatt sommeren 1981. Arbeidet er et ledd i Miljøverndepartementets landsplan for verneverdige naturområder og forekomster.

Edellauskoglokaliteter i Nordland er kjent fra litteraturen fra begynnelsen på 1900-tallet og tidligere, særlig gjennom konservator Ove Dahls undersøkelser av floraen på Helgelandskysten (Dahl 1912, 1915). Senere forfattere har beskrevet en rekke andre kjente og nye lokaliteter i fylket. De viktigste publikasjoner er Aune et al. (1980), Børset (1979), Fremstad (1977), Holten (1979), Rønning (1954), Sivertsen (1974), Skaugen (1980), Straumfors (1980) og Markers befaringsrapport for Miljøverndepartementet i 1975. I tillegg til disse, har jeg hentet opplysninger fra upublisert materiale som er stilt til min disposisjon. Det gjelder krysslister og muntlige opplysninger om lokaliteter. Fra herredsskogmestrene i Nordland har jeg fått opplysninger om forekomster av alm og hassel i fylket. De tilgjengelige data er så langt mulig stilt sammen i denne rapporten.

Undersøkelsene i Nordland er finansiert av Miljøverndepartementet og Fylkesmannen i Nordland.

Trondheim, juni 1982

Jarle Noralf Kristiansen

Innhold

side

Referat

Abstract

Forord

I.	INNLEDNING	5
II.	UNDERSØKELSE SOMRÅDET	6
III.	EDELLAUVSKOG I NORDLAND	7
IV.	KULTURPÅVIRKNING	8
V.	FLORAEN I EDELLAUVSKOG	9
VI.	VERNEKRITERIER OG VERNEVERDI	10
VII.	UNDERSØKTE LOKALITETER	11
	1. ØST-SIDA AV KOLLSTRAUMEN	11
	2. SKOTTNES-HESSIMARKA	12
	3. REPPA ("YTRE REPPEN")	14
	4. NORD FOR EIDEVATNET	15
	5. NOVA	17
	6. BJØRNEBENKEN	18
	7. SKÅRFJELLETS SØRHELLING	22
	8. STORHAUGEN OG TANDBERGENE	24
	9. AMUNDGJERDFJELLETS SØRHELLING	26
	10. ØYSYHOLA	28
	11. GRØTTEMFJELL (LIAFJELLET)	29
	12. NORD-SIDA AV HOLANDVATNET (SØRØST FOR GRØTTEM)	31
	13. ØVRE DALE	36
	14. MOSAKSLA	39
	15. ASPLIA-DJUPAUNET	42
	VEVELSTAD	46
	16. SOMMERSETVIKA-BØNNÅSETRA-TVERLANDSFJELLET	46
	17. LANGKILA-KILMARKA	49
	VEGA	51
	18. LAUPLIA VED EIDEM	51
	19. TROLANDET (RØDØYA OG LAUVØYA)	54
	20. BÆRØYA OG HALTØYA	57
	21. SKEI PÅ ALSTEN	59
	DØNNA	62
	22. YTREHUS, HUGLA	62
	23. "SKJØGNA", HUGLA	64
	24. HUSBYMARKA, TOMMA	66
	25. TOMSVIK PÅ TOMMA	68

Innhold (forts.)

	side
26. "STRUPEN", MELLOM DILLRA (DILLEREN) OG SAURA, HANDNESØYA	71
27. HAMMARØYA	73
28. NORD FOR OLVIKVATNET	75
29. SØR-SIDA AV ÆSVIKHATTEN	78
30. STORVIKA	80
31. NORDFJORDBOTNEN	82
32. MYRVOLL, NORDFJORDEN	84
33. LI VED ENGA, SVARTISEN	87
34. NORD FOR ENGA, ENGAVÅGEN	89
35. GJERSET	91
36. NORDSTRUPEN, "DEN STILLE DAL"	94
37. STEIGEN PRESTEGÅRDSSKOG (SØRVEST-SIDA AV PRESTKONETIND). FAUSKE	96 100
38. JUNKERDALSURA	101
39. ARSTADLIA	101
40. NORDVEST FOR SELFORS	105
41. HAMMARNESFLÅGET	107
42. BØRRESTENLIA (BØRRISTELLIEN)	109
HEMNES	112
VEFSN	112
43. DOLSTADÅSEN	112
GRANE	114
HATTFJELLDAL	115
44. HELLEMOBOTN	115
TJELDSUND	117
VIII. LITTERATUR	118
Tabell 12 Floraoversikt	120
Tabell 13 Oversikt over lokalitetene	127
Tabell 14 Plantegeografisk gruppering	129
Figur 44 Oversiktskart	130

I. INNLEDNING

Denne rapporten om edellauvskoger i Nordland omhandler noen av verdens nordligste forekomster av denne naturtypen. Som utløpere for de mellomeuropeiske varmekjære lauvskoger, er Norges vestkyst til og med Nordland fylke et lauv- og barskogsområde av stor vitenskapelig interesse.

Fra før har alle fylker sør for Trøndelag edellauvskograpporter (Korsmo 1972-76). Verneverdige edellauvskoger i Trøndelag er undersøkt av Holten (1978). I Nordland finnes det trolig flere lokaliteter med edellauvskog enn de som er nevnt i denne rapporten, særlig i vanskelig tilgjengelige områder. Kyststrekningen Meløy-Steigen er dårlig undersøkt, med unntak av de klassiske lokalitetene Arstadlia og hasselskogen i Steigen.

Kommunene Skjerstad, Gildeskål, Sørfold, Hammarøy, Ballangen, Narvik og kommunene nord for Vestfjorden og Ofotfjorden ble ikke undersøkt i 1981. Av disse ligger bare de to førstnevnte kommunene innenfor dagens kjente utbredelsesområde for alm og hassel. Grane, Hattfjelldal og Hennes har ingen kjente edellauvskogforekomster, da ikke medregnet treslag utenom alm og hassel.

En del av de undersøkte lokalitetene har tidligere vært undersøkt av botanikere. Det var imidlertid nødvendig å oppsøke på nytt flere av disse, først og fremst for en nærmere avgrensning. Noen av lokalitetene i Brønnøy og Alstahaug ble undersøkt av Eli Mørch Hatlelid og Svein Aa. Hatlelid. I mange tilfeller var avgrensningen vanskelig og grensene er derfor i slike tilfeller angitt grovt med så stor margin at de dekker forekomstene. I felt ble lokalitetene beskrevet etter et standardoppsett. Krysslister er tatt opp på alle lokalitetene. Listene er innarbeidet i tabell 12. Originalene er oppbevart ved Botanisk avdeling, DKNVS, Museet.

II. UNDERSØKELSESONRÅDET

Nordland fylke er preget av relativt store klimatiske og geologiske variasjoner. Årlig nedbør ligger grovt sett mellom ca. 1000-2500 mm. I noen områder kan midtre strøk ha en årlig nedbør som overstiger 4000 mm. Det gjelder særlig områder nord for Tosenfjorden, Ranafjorden-Svartisen, Fauske-Sørfolda og et par steder nord for Ofotfjorden. Ute ved kysten og i innlandet ligger nedbørsamplituden stort sett mellom 1000-2000 mm (Abrahamsen et al. 1977). Antall dager med nedbør ($\bar{>}$ 0,1 mm) overstiger 200 i et bredt belte langs Helgelandskysten opp til Meløy, og deretter i en smalere sone fra Bodø til Ofotfjorden-Hinnøya-Lofoten (Fægri 1960). I Nordland finnes de fleste edellauvskoglokalitetene innen denne sonen.

Kombinert med relativt høye sommertemperaturer (juli-middel + 10-14°C) og en gunstig geologi mange steder, gir dette voksemuligheter for relativt kravfulle treslag som hassel, hengjebjørk, alm og lind. Områder med sydlig eksposisjon, av og til også vestlig eller østlig, samt lettforvitrelige bergarter og lokalklimatisk gunstige nisjer som sydberg og rasmarker, er typisk for mange edellauvskoglokaliteter. Vintertemperaturen ligger mellom 0 og -4°C for ytre og midtre strøk (januar-middel), og fra -4-8°C i indre.

Geologisk preges Nordland av kambro-siluriske sedimentbergarter (52,6%) med bl.a. kalkstein og dolomitt (4,7%), grunnfjell og gneisbergarter (25,5%) og granitter og nærstående bergarter (21,7%) (Abrahamsen et al. op.cit.). Av særlig interesse er edellauvskoglokalitetene på de tungtforvitrelige ("sure") bergartene.

III. EDELLAUVSKOG I NORDLAND

Edellauvskog er skogplantesamfunn med stort innslag av treslag med høye temperaturkrav og delvis store krav til jordsmonnet. Naturlige treslag i Norge som har høyere varmekrav enn de sommergrønne lauvtree av nordisk type (vanlig bjørk, hengjebjørk, osp, hegg, selje og gråor), regnes som edellauvtre. Dette gjelder svartor, bøk, sommerek, vinterek, hassel, alm, lønn, lind og ask. Hengjebjørk står i en særstilling idet den har like høyt varmekrav til sommertemperatur som svartor og ask. Flere av de edle lauvtree forekommer plantet i Nordland, bl.a. blodbøk, spisslønn, platanlønn, hestekastanje, ask og sommerek. I Nordland er det hassel, alm, og på én lokalitet, lind som tilhører det varmekjære edellauvskogelementet. I naturvernsammenheng tas også hengjebjørk og rike gråorskoger med. Asal og tindved bør også etter min mening tas med i denne sammenheng. Varmekjære busker og urter inngår som en naturlig del av disse edellauvskogsamfunnene.

Kravet til sommertemperatur (gjennomsnitt juni-september) er for hengjebjørk 12,4 gråor 7,4, alm 11,2 og lind 12,3°C.

Edellauvtree finnes vanligvis i blandingskog med andre lauvtree eller gran (sjelden furu). På enkelte lokaliteter danner edellauvtree mer eller mindre rene skogbestander (almeskog, hasselkratt). Følgende rike lauvskogtyper grunnet på treslags sammensetning, er foreløpig skilt ut i Nordland:

- Bjørkeskog med alm
  - Lauvblandingskog med alm
  - Bjørkeskog med hassel(kratt) og alm
  - Bjørkeskog med hassel, og eventuelt asal
  - Almeskog
  - Gråorskog (ulike utforminger)
  - Rik bjørkeskog (med blåveis)
  - Ospeskog med hengjebjørk
  - Lindekratt
- (Tindved)

Disse edellauvskogtypene har forskjellige utforminger i feltsjiktet som omfatter lågurt-, høgstaude- og storbregnetyper. Ofte finnes de ulike utformingene side om side i samme skogbestand. Det må presiseres at denne foreløpige grupperingen ikke er basert på plantesosiologiske analyser.

Alt etter den geografiske beliggenhet har edellauvskogene i Nordland innslag av ulike plantegeografiske elementer. Arter med vid utbredelse (ubikvister) dominerer, men det finnes også et betydelig antall varmekjære arter med et sydlig utbredelsesmønster i Skandinavia.

I tillegg forekommer det kystplanter, arter med sørøstlig, østlig eller nordlig tendens og fjellplanter.

IV. KULTURPÅVIRKNING

Kulturpåvirkningen av edellauvskogene har pågått helt siden menneskene begynte å dyrke skogområder. I de nordlige landsdeler har påvirkningen trolig hatt samme karakter som i sør.

I våre dager er snauhogst og/eller granplanting trolig den største trusselen mot edellauvskogene i Nordland. Tendensen til å plante gran på de varmegunstigste lokalitetene er utpreget. Utplanting av gran bør derfor ikke fortsette i alme- og hassellier, men begrenses til andre lokaliteter som f.eks. åpen bjørkeskog.

Beiting er fremdeles en viktig kulturell påvirkning med ulike følger. På mange steder har særlig saubeiting forandret den opprinnelige vegetasjon, slik at bare modifiserte vegetasjonstyper finnes. Dominans av sølvbunke er et typisk eksempel på dette. Hasselkrattene ved kysten er kanskje enda mer heterogene på grunn av saubeitingen. Denne har i mange tilfelle radert ut store deler av feltsjiktet, som er svært ømfintlig i edellauvskogene.

Boligfelt, kraftgater og veianlegg synes foreløpig ikke å representere noe alvorlig problem for edellauvskogene i Nordland. Ved planlegging i kommunene må man være oppmerksom på den verdi denne naturtypen representerer.

V. FLORAEN I EDELLAUVSKOG

Norge har verdens nordligste forekomster av edellauvskog. Mange plante- og dyrearter har utviklet et avhengighetsforhold til denne naturtypen, foruten at *alm* og *hassel* har verdens nordligste forekomster i henholdsvis Arstadlia i Beiarn og ved Laskestad i Steigen, er det flere urter som også tilhører denne kategori. I tillegg har edellauvskogene i Nordland arter som er endemisk for Fennoskandia og verden forøvrig. *Kusymre* har verdens nordligste forekomst i sørhellinga av Amundsgjerdfjellet i Sømna, og *lind* på Mosaksla i Brønnøy. *Nordlandsasal* er kjent fra bare én lokalitet i verden, ved Reppa gård i Bindal. *Rognasal* er bare kjent i (endemisk for) Fennoskandia. Foruten disse artene er edellauvskogene i Nordland voksested for mange arter som her har sine plantegeografiske utposter i Norge. Dette gjelder arter med nordgrense i Norge, som *blåveis* med nordligste voksested i Nordstrupen ved Bodø, *humle* (Beiarn), *smalasal* (Tomma i Nesna) og *villapal* (Skei i Alstahaug og Dønna). *Fuglereir* er representativ for arter med bare et fåtall lokaliteter i Nord-Norge (Skår-fjellet i Sømna og Narvikområdet).

I tabell 12 og 13 gis det en floristisk oversikt over artene i edellauvskog og arter av plantegeografisk interesse. Tabell 14 viser en plantegeografisk gruppering av floraen i edellauvskogene i Nordland.

VI. VERNEKRITERIER OG VERNEVERDI

Edellauvskogene har spesielle ressurser som gjør det svært viktig å bevare denne naturtypen. Her skal nevnes de viktigste punktene:

1. Edellauvskogenes nasjonale og internasjonale betydning for økologisk og plantegeografisk forskning.
2. Tilbakegangen av edellauvskogen truer idag sjeldne og sårbare arter, både planter og dyr.
3. Edellauvskogen indikerer steder med særlig gunstig klima og jordsmonn. Mange plante- og dyrearter finnes bare i disse områdene.
4. Skogtypen har stor betydning for undervisning på alle skole-trinn.
5. Naturtypen gir landskapet variasjon og er dermed av stor estetisk og mental verdi.
6. Edellauvskogene er viktig for jakt og friluftsliv.

Med bakgrunn i disse ressursverdier, er de undersøkte bestandene prioritert etter følgende kriterier:

- bestandets størrelse og utforming.
- bestandets sjeldenhet og miljø for arter av plantegeografisk interesse.
- grad av kulturell påvirkning.

De undersøkte bestandene er ikke vurdert i forhold til vegetasjonstyper som grenser opp til bestandet (kontaktsamfunn).

På grunnlag av ovennevnte kriterier er edellauvskoglokalitetenes foreslåtte verneverdi vurdert etter en 3-delt skala:

- +++ Svært verneverdig. Anbefalt vern i henhold til naturvernloven.
- ++ Meget verneverdig. Anbefalt vern i henhold til naturvernloven eller bygningsloven.
- + Verneverdig. Sikringstiltak i medhold av bygningsloven.

Figur 44 (side 130) gir en oversikt over de omtalte lokalitetene.

VII. UNDERSØKTE LOKALITETER

1. ØST-SIDA AV KOLLSTRAUMEN

Kommune: Bindal.

Kartblad: 1725 II, Solstad.

UTM: UN 6716-6717.

Geologi: Gabbro.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 1-150 m.

Areal: ca. 225 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Marker 1975 (Befaring 29.6.1975). Lokaliteten ble delvis inventert i 1981.

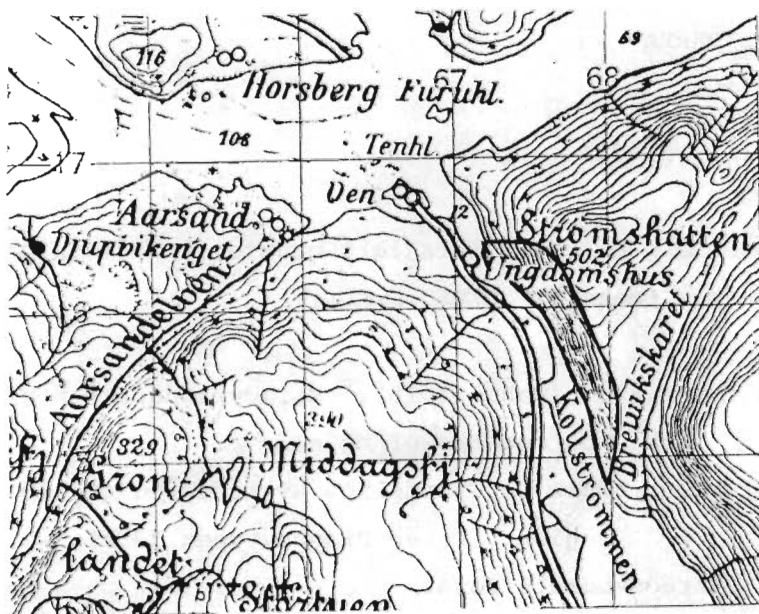
Vegetasjonstype: Bjørkeskog med alm.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystskogregion (39). Underregion: Fosen-Brønnøytypen (39b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten består av storsteinete urer (rasmarker) som strekker seg fra nytunnelen og ned til sjøkanten i en lengde av ca. 1-1,5 km. Stedvis er det rasmark med finere materiale. Rasmerkene grenser opp til bratte bergvegger der det klorer seg fast *gran*, *osp*, *bjørk* og *rogn*.

Figur 1. Øst-sida av Kollstraumen. Beliggenhet og forslag til verne-sone. Kartblad 1725 II. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Tresjiktet domineres av *bjørk* med innslag av *hassel* og *alm* i overkant av urene. Det er sammenhengende skog i rasmarkene med unntak av enkelte treløse partier. De fleste steder er skogen tett og går helt ned til sjøkanten. Foruten de nevnte treslag forekommer *rognasal*. Almen står relativt tett i et mer eller mindre sammenhengende belta fra nybrua og vel 1 km sørover på østsiden av Kollstraumen, der skogen ender i ur med finere materiale. I botnsjiktet inngår *krossved*.

Rasmarkfloraen har foruten vanlige liplanter innslag av mer eller mindre varmekrevende arter som *junkerbregne*, *taggbregne*, *raudflangre*, *maur-arve*, *trollbær*, *bergskrinneblom*, *lodneperikum*, *urakatt*, *vårerteknapp*, *brunrot*, *storklokke* og *skogsalat*.

Verne vurdering

Lokaliteten har den sydligste kjente almeforekomsten i Nordland. Skogen har en fin utforming og representerer en interessant rasmarklokali- tet nær sjøområdet. *Junkerbregne* og *rognasal* (endemisk for Fennoskandia) er viktig plantegeografisk. Området har arter fra fire plantegeografiske elementer med hovedvekt på varmekjære arter.

2. SKOTTNES-HESSIMARKA

Kommune: Bindal.

Kartblad: 1825 III, Bindal.

UTM: UN 7836-8037.

Geologi: Overveiende granitt, ellers litt gabbro, kalkstein og/eller marmor.

Høyde over havet (min.-maks.): Ikke klarlagt.

Areal: Ukjent.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915). Miljøverndepartementet

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hassel og alm.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystskogregion (39). Under-

region: Fosen-Brønnøytypen (39b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger innerst i Skottnesfjorden i bratte sørvendte ller mellom Skottnes og Hessimarka. Området er ikke avgrenset.

Figur 2. Skottnes-Hessimarka. Lokaliteten er ikke nærmere avgrenset. Kartblad 1825 III. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Tresjiktet domineres av *bjørk* med innslag av *hassel*, *alm* og *rognasal*. *Tysbast* inngår i busksjiktet.

Urtefloraen er meget rik og frodig med arter som *junkerbregne*, *raudflangre*, *stortveblad*, *vill-lauk*, *maurarve*, *trollbær*, *berggull*, *bergskrinneblom*, *tårnurt*, *krattfiol*, *våreerteknapp* og *myske*.

Kulturpåvirkning Ikke kjent.

Verne vurdering

Området inngår i Miljøverndepartementets forslag til naturtypeområder på relativt fattig granitt på Helgelandskysten. På nordsida av Skottnes-

fjorden, ved Reppa (lok. 3), Dugfaldåa og Oksbåsen er det rike almelier til tross for sur berggrunn over store deler av området. Det er kjent arter fra fire plantegeografiske element fra området med hovedtyngden på varmekjære arter, men fjellplanteelementet synes å være dårlig undersøkt. Viktige arter er *junkerbregne* og *rognasal*.

Det foreslåtte område er på ca. 100 km². Vernegrensene er ikke inntegnet på grunn av manglende opplysninger.

3. REPPA ("YTRE REPPEN")

Kommune: Bindal.

Kartblad: 1825 III, Bindal.

UTM: UN 8026-8127.

Geologi: Overveiende granitt, med innslag av kalkstein og/eller marmor.

Høyde over havet (min.-maks): Ikke klarlagt.

Areal: Ukjent.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915). Ingen seinere undersøkelser.

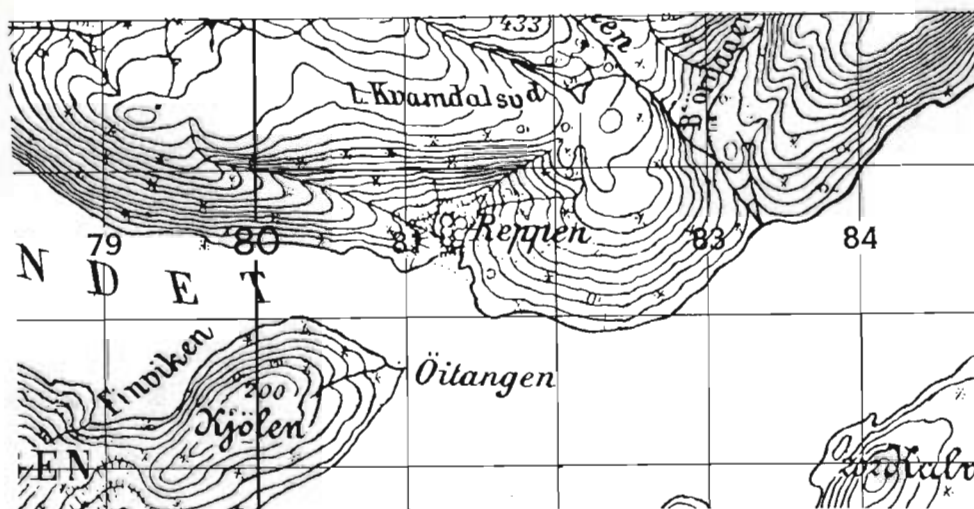
Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hassel, alm, rognasal og nordlandsasal.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystskogregion (39). Underregion: Fosen-Brønnøytypen (39b).

Vegetasjonssone: Borenemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger på nord-sida av Reppsundet, ved gården Reppa. Området er ikke avgrenset.

Figur 3. Reppa ("Ytre Reppen"). Lokaliteten er ikke nærmere avgrenset. Kartblad 1825 III. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Vegetasjonstypen under de bratte skrentene ved Reppa gård er bjørkeskog med *hassel*, *alm*, *rognasal* og *nordlandsasal*. Hvorvidt hassel og alm danner blandbestand, er uklart. *Tysbast* og *krossved* finnes i busksjiktet.

Urtefloraen er meget rik og inneholder arter som *junkerbregne*, *taggbregne*, *bergrøykvein*, *fingerstarr*, *raudflangre*, *stortviblad*, *maurarve*, *trollbær*, *bergskrinneblom*, *berggull*, *vintererteknapp*, *bergmjølke*, *krattfiol*, *vill-lin*, *springfrø*, *skogsvinerot*, *bergveronika* og *myske*.

Kulturpåvirkning Ikke kjent.

Verne vurdering

Lokaliteten inngår i Miljøverndepartementets forslag til naturtypeområde på Helgelandskysten. Ved Reppa gård vokser den endemiske nordlandsasal som bare finnes her i Norge og verden forøvrig. Floraen er relativt rik med fem plantegeografiske elementer. De fleste artene er varmekjære, men det finnes også en del kystplanter. Området er av stor vitenskapelig interesse.

Vernegrensen er ikke inntegnet.

4. NORD FOR EIDEVATNET

Kommune: Bindal.

Kartblad: 1825 III, Bindal og 1825 IV, Velfjord.

UTM: UN 8238-8439.

Geologi: Granitt og gneis.

Høyde over havet (min.-maks.); ca. 30-100 m.

Areal: Ukjent.

Undersøkelser og materiale: Marker, (Befaring 6.7.1975).

Vegetasjonstype: Varmekjær vegetasjon med alm.

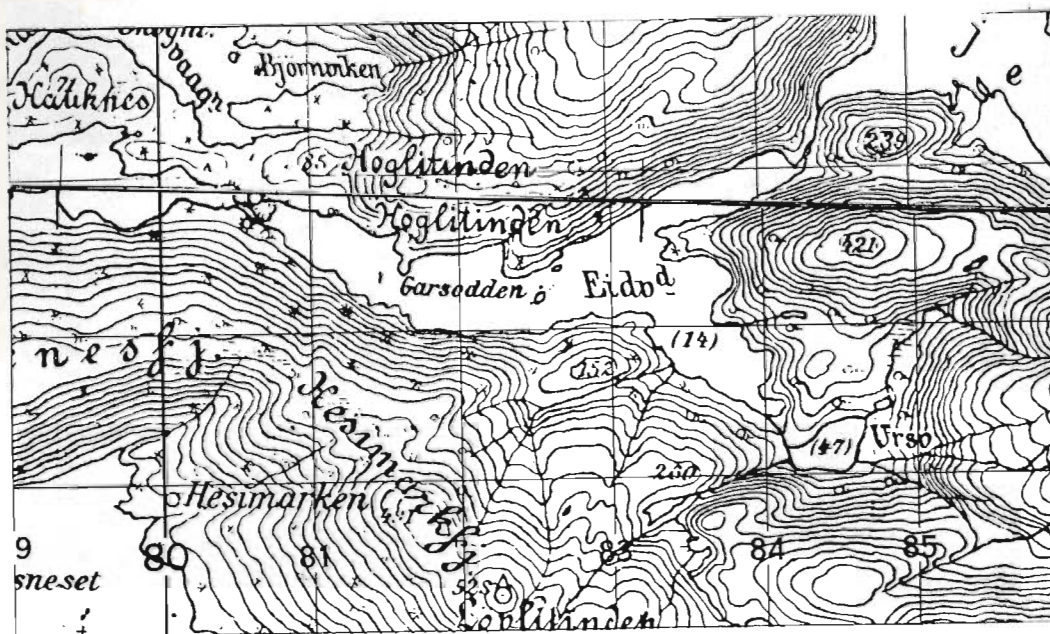
Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystskogregion (39). Underregion: Fosen-Brønnøytypen (39b).

Vegetasjonssone: Borenemorale sone.

Områdebeskrivelse

Bratte lier på nordsiden av Eidevatnet.

Figur 4. Eidevatnet. Lokaliteten er ikke nærmere avgrenset. Kartblad 1825 III og 1825 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Bjørkeskog med alm. Den varmekjære floraen inneholder arter som fingerstarr, trollbær, bergskrinneblom, vårerteknapp, krattfiol og myske.

Kulturpåvirkning Ikke kjent.

Vernevurdering

Lokaliteten har relativt mye alm. Innslaget av varmekjære arter er lite. Opplysningene om området er for sparsomme til å foreta en endelig vurdering, men verneverdien synes å være liten med unntak av selve almeforekomsten.

5. NOVA

Kommune: Bindal.

Kartblad: 1825 III, Bindal.

UTM: UN 9115-9215.

Geologi: Granitt.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 100 m.

Areal: ca. 50 daa.

Undersøkelse og materiale: Dahl (1915), Sivertsen (1974).

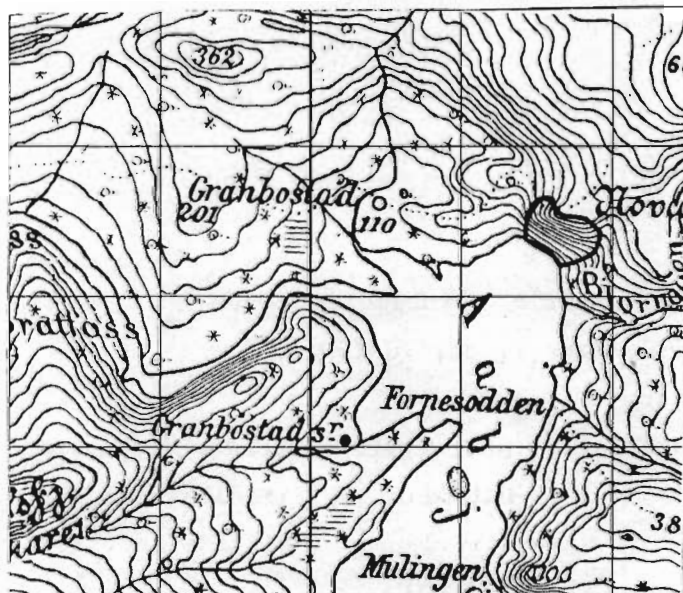
Vegetasjonstype: Almeli i storbregnebjørkeskog.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags bjørkeskogsregion (39). Underregion: Fosen-Brønnøtypen (39b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger sørøst for Granbostad ved nord-enden av Åbjørvatnet i grovt granitt. Den sydvendte ura ligger under et bratt flåg, Nova. Området er ikke avgrenset.

Figur 5. Nova. Lokaliteten er grovt avgrenset. Utsnitt av kartblad 1825 III. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Almebestandet i den øvre del av lia er på omlag 200 trær.

Til tross for at berggrunnen er sur, finner en sammen med almen en rekke relativt krevende arter. Av disse skal nevnes: *myskegras*, *maurarve*, *strandsmelle* (ikke *nikkesmelle*, som angitt i Miljøverndepartementets oversikt), *fjellsnelle*, *blåsprett*, *tårmurt*, *krattfiol*, *lodneperikum*, *raud-sildre*, *kratthumleblom*, *rundskolm*, *vårerteknapp*, *skogsvinerot*, *bergveronika*, *myske* og *storklokke*.

Kulturpåvirkning Ingen. Åbjøravatnet er regulert.

Vernevudering

Lokaliteten har en relativt stor almeforekomst som ikke blir påvirket av reguleringene av Åbjøravassdraget (Sivertsen 1974: 11). Til tross for granittisk berggrunn, er det funnet 8 varmekjære arter i almelia. Interessant er funnet av strandsmelle, en utpreget litoralart i Norge med spredte forekomster på olivin/serpentin og annen berggrunn overfor havnivå (opp til 1260 m o.h. i Nord-Norge).

6. BJØRNBENKEN

Kommune: Brønnøy.

Kartblad: 1825 IV.

UTM: UN 9240.

Geologi: Hornblende, skifrig (hornblenditt ?).

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 70-130 m.

Areal: ca. 120 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Marker. (Befaring 6.7.1975).
Hatlelid 1981 (Edellauvskoginventering),
Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

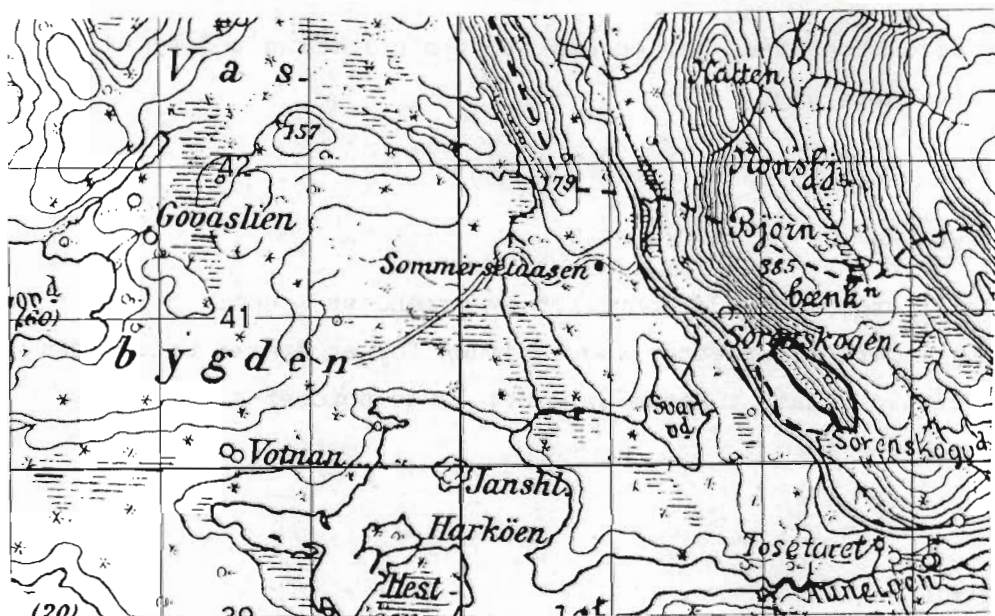
Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hassel og alm.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystskogregion (39). Fosen-Brønnøytypen (39b).

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i en bratt ur mellom Sørenskogen (gård) og sør-øst-enden av Sørenskogvatnet. Ura preges av skarpkantede blokker og er stedvis gras- og mosegrodd. Det er mange falne trær, opprevne røtter og tørrgreiner i ura. Bjørnbenken er en nesten loddrett bergvegg med avsatser. Disse har mest *gran* og *bjørk*, samt litt *fur*.

Figur 6. Bjørnbenken, Brønnøy. Forslag til vernesone og avgrensning. Stiplet: Sørenskogvatnet med takrørvegetasjon og myr-/fuktengvegetasjon omkring. Utsnitt av kartblad 1825 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Bjørk er dominerende treslag i et noe glissent tresjikt. Det er anslagsvis 20-30 almetrær på lokaliteten. *Hegg* og *rogn* er relativt vanlig. Ellers går det inn litt *hassel*, *selje*, *osp* og *gråor* foruten de nevnte bartrærne.

Busksjiktet danner ikke kratt. I tillegg til de nevnte arter, er *einer* vanlig. Dessuten finnes litt *Rosa* spp. og *krossved*.

I området er det sterk sauebeiting. Dette har ført til at feltsjiktet er utsatt for et sterkt beitepress med påfølgende slitasje av vegetasjonsdekket. Feltsjiktet er av blåbær-småbregnetypen i nedre del av lia, ellers preges det av en fattig grasvegetasjon med lokale innslag av noe næringskrevende arter. *Sølvbunke* dominerer i de graskledde deler

sammen med lokale bestand av *skogrøykvein*, *skogburkne* og *stornesle*. Ellers er *bringeber*, *markjordbær*, *tepperot*, *trollurt* og blad av *vendelrot* vanlige. I småbregneutformingen med *fugletelg* som dominerende art, forekommer de alminnelige følgeplanter for slik vegetasjon. Lokaliteten har bare et fåtall (svakt) varmekjære arter foruten hassel og alm: *Rosa* spp., *ormetelg*, *bergmjølke*, *markjordbær*, *myske*, *urakatt*, *einstape*, *skogfiol* og *hengjeaks*. Av østlige arter finnes bare sparsomt *tyrihjelm*.

Tillegg: Sørenskogvatnet har en stor og fin utforming med *takrøyr* som må ansees som verneverdig.

Kulturpåvirkning

Lokaliteten er en del påvirket av granhogst i nedre del av lia. Sauebeiting i området utsetter vegetasjonen for et sterkt beitepress, men dette har trolig pågått i mange år. Sti langs nordøst-siden av Sørenskogvatnet.

Verne vurdering

Det er registrert 14 varmekjære og 4 østlige arter i lia, samt noen representanter for kyst- og fjellplanter og svakt sørøstlige arter. Området inneholder ingen arter av spesiell plantegeografisk interesse med unntak av *junkerbregne* og *alm*.

Sørenskogvatnet har en stor forekomst av *takrøyr*. Denne arten er relativt sjelden i Nord-Norge og er således av en viss verneverdi.

Tabell 1. Lokalteter for edellauskog og edellauskogelementer i Bindal med angivelse av treslag og varmekjære busker.

a. furu   f. Gråor   k. Rognasal
 b. Gran   g. Hassel   l. Nordlandsasal
 c. Selje   h. Alm   m. Tysbast
 d. Osp   i. Hegg   n. Krossved
 e. Bjørk   j. Rogn

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
1. Nordre Havsfjord							x	x						
2. Ved Kveinsjøen							x							x
3. Bindalseidet-Vikestadvågen							x							
4. Kveina (gård)								x						
5. Nord for Fiskerosen							x							
6. Øst-sida av Kollstraumen				x	x		x	x						
7. Horsberg							x							
8. Horsberg-Kjella								x			x			x
9. Nova								x						
10. Øst-sida av Osan								x						
11. Ved Øksningen og Skåren							x				x			
12. Reppa							x	x			x	x		
13. Hikkelsberg, v/Helstad											x		x	
14. Tosenfjordens nordside				x	x	x	x	x	x	x				
15. Krummen, ml. Rismålstind og Durmålstind								x						x
16. Lier ved Fjellvatnet								x						
17. Lier ved Eidvatnet								x						
18. Skottnes-Hessimarka					x		x	x						
19. Lier ovenfor Harangen							x	x						
20. Bærstad								x						
21. Liene nord for Tiplingen							x							
22. Hammersli							x							

7. SKÅRFJELLETS SØRHELLING

Kommune: Sømna.

Kartblad: 1725 II, Solstad.

UTM: UN 6235 + 6335.

Geologi: Kalkstein (kalkspatmarmor) og glimmergneis.

Høyde over havet (min.-maks.): 0-200 m.

Areal: ca. 2 km².

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Holten (1979).

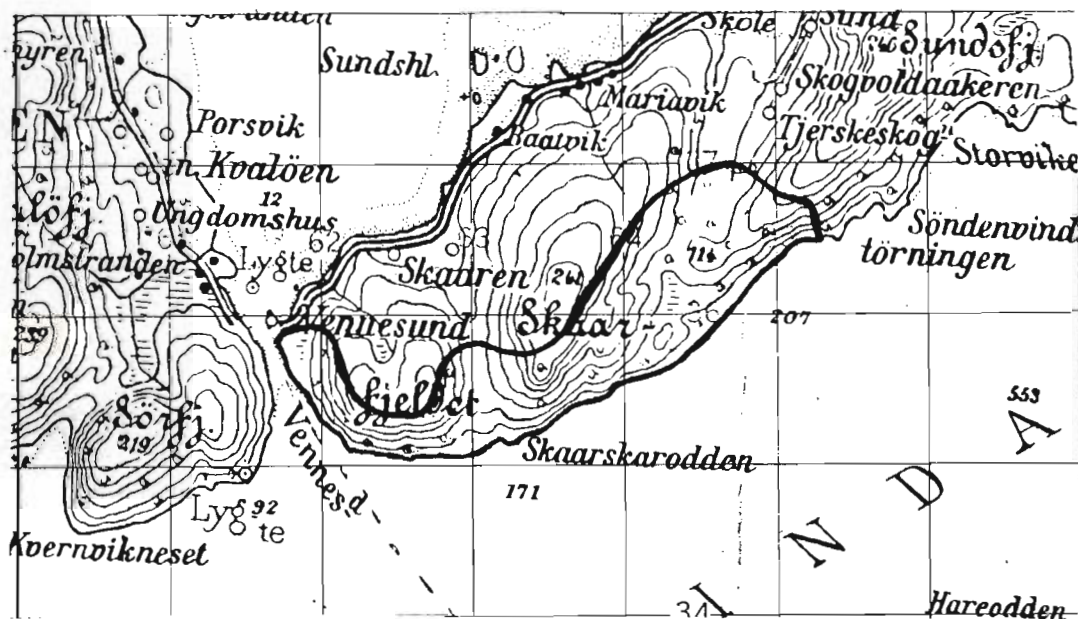
Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hasselkratt, alm og rognasal.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Underregion:
Trøndelags kyst nord til Vega i Nordland (40b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger på sørvest- og sørøst-siden av Skårfjellet sørøst for Vennesund. Fjellet er delt i to av et skar som går fra gården Skåren og over til nordvestsiden av Bindalsfjorden ved Skårskarodden. Nordvest og nordøst for denne er det et floristisk meget rikt område. I den vestlige del av det todelte Skårfjellet er det et karakteristisk karstlandskap.

Figur 7. Skårfjellet øst for Vennesund. Meget interessant lokalitet som bør undersøkes nærmere. Foreløpig verneavgrensning inn-tegnet. Utsnitt av kartblad 1725 II. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

De sørvendte, bratte liene sørøst for Vennesund er usedvanlig artsrike og interessante.

Skogen domineres av *bjørk* med innslag av *selje*, *osp*, en del *alme-trær*, *hegg*, *rogn* og *rognasal*. Tette hasselkratt finnes. I disse ble *fuglereir* funnet. Arten er tidligere bare funnet én gang tidligere i Nordland (Granmo 1976). Hasselkrattene har innslag av *alm*. På strandberg finnes en kalkkrevende flora. Kryptogamfloraen er svært interessant (Holten pers.medd.). Urtefloraen inneholder en rekke arter av større eller mindre plantegeografisk interesse: *junkerbregne*, *vill-lauk*, *nattfiol*, *raudflangre*, *fuglereir*, *hestehavre*, *fingerstarr*, *maurarve*, *sandarve*, *rognasal*, *tysbast*, *fjellflokk*, *lækjesteinfrø*, *kransmynte*, *tyrihjelm*, *krossved* og *storklokke*.

Kulturpåvirkning Lite eller ikke kulturpåvirket.

Verne vurdering

Området er av betydelig vitenskapelig interesse. Det er en svært rik lokalitet floristisk. Til nå er det kjent 38 varmekjære arter herfra, i tillegg til flere kystplanter, bl.a. et overraskende funn av *fuglereir (Neottia)*, det andre i Nordland til nå (Holten 1979). Sørligste voksested nordafjells er Stadsbygd i Sør-Trøndelag, nordligste lokalitet er like nord for Narvik. Skårfjellet har også flere østlige arter (bl.a. *tysbast*) og fjellplanter. I tillegg til et svært høgt artsantall og en uvanlig blanding av plantegeografiske elementer, har skogen preg av urskog. Moser og lav viser også flere interessante trekk. En interessant kalkflora finnes også på strandbergene (Holten pers.medd.). Med de opplysningene som foreligger, synes det uten tvil å være grunnlag for å foreslå området som naturreservat. En større del av området vest for Vennesund bør undersøkes grundigere.

8. STORHAUGEN OG TANDBERGENE

Kommune: Sømna.

Kartblad: 1725 II, Brønnøysund.

UTM: UN 6845 + 6944-6945.

Geologi: Kalkstein og glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): 20-100 m.

Areal: ca. 100 dekar (?).

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Holten (1979).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hasselkratt og alm.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Under-
region: Trøndelags kyst i nord til Vega (40b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokalitetene ligger like nordvest og sørvest for Olsås, ca. 2 km fra Vik. Det er lave åser, vel 100 m o.h.

Flora og vegetasjon

I tresjiktet i selve edellauvskogbestandet inngår *hassel* og *alm*. Busksjiktet har et stort innslag av *tysbast*, ellers forekommer *krossved*.

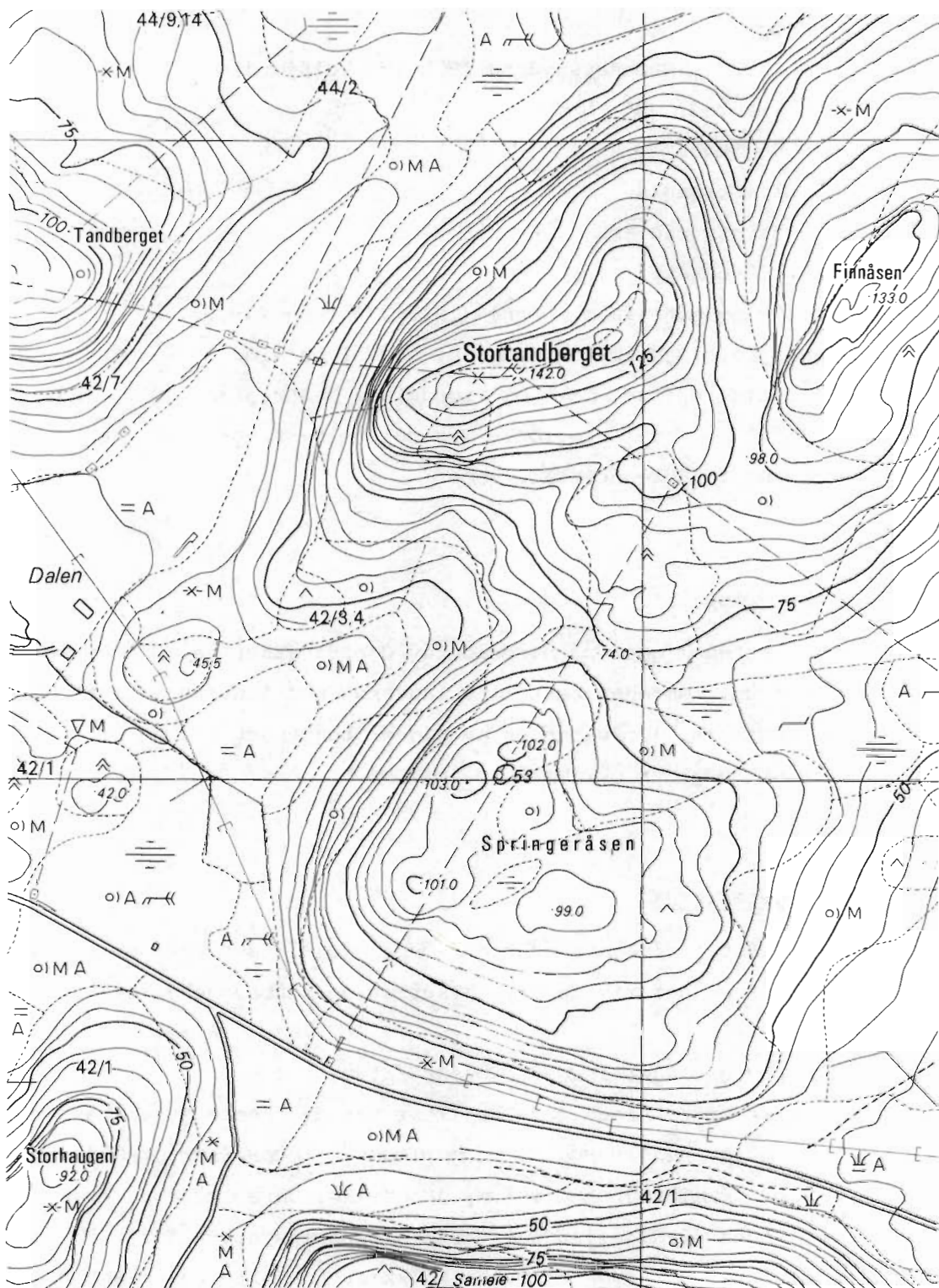
Urtefloraen domineres av edafisk krevende arter, som *fingerstarr*, *stortveblad*, *trollbær*, *krattfiol*, *lodneperikum*, *skogvikke*, *vårerteknapp* og *gjeldkarve*. På kalksteinbenkene er det store forekomster av *liljekonvall*, *kvitmaure* og *gjeldkarve*. Her vokser også *vårmarihand* og *kransmynte*.

Kulturpåvirkning En del av bestandet er beplantet med gran.

Verne vurdering

Det store innslaget av den østlige arten *tysbast* er interessant. Lokalitetens øvrige arter viser overvekt på varmekjære arter, bl.a. kalksteinbenker med *liljekonvall*, *vårmarihand* og *kransmynte*.

Den sørvendte delen av Storhaugen og Tandbergene bør vernes.

Figur 8. Tandberget og Storhaugen. Vernesone ikke avgrenset. Utsnitt av økonomisk kartblad DF 170-5-2.

9. AMUNDSGJERDFJELLETS SØRHELLING

Kommune: Sømna.

Kartblad: 1725 I, Brønnøysund og 1825 IV, Velfjord.

Økonomisk kartblad: DF 170-5-2.

UTM: UN 6945-7045.

Geologi: Glimmergneis.

Høyde over havet (min.-maks.): 25-170 m.

Areal: ca. 20 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Holten (1979).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med osp, hassel og alm.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Under-
region: Trøndelags kyst nord til Vega (40b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger på nordsida av Gjerdevatnet ca. 2,5 km sørøst for Vik sentrum. Området består av lauvskog med innslag av litt barskog og grunnlendt mark. Forekomsten av *alm* er begrenset til de brattere partier under bergrota mellom 60-90 m o.h.

Flora og vegetasjon

Tresjiktet i *almebestandet* har *osp*, *hassel* og *bjørk* som meddominante arter. I vest er det rik lågurtbjørkeskog og småbregnebjørkeskog med varmekjære arter.

Tysbast og *hassel* inngår i busksjiktet.

Den rike urtefloraen i feltsjiktet har de fleste av almeskogens følgearter, bl.a. *junkerbregne*, *vårmarihand*, *fingerstarr*, *trollbær*, *krattfiol*, *lodneperikum*, *kratthumleblom*, *skogvikke*, *våterteknapp*, *kransmynte* og *myske*. Amundgjerd fjellet har verdens nordligste lokalitet for *kusymre*.

Botnsjiktet har også en rekke kalkkrevende arter av plantegeografisk interesse.

Kulturpåvirkning Ikke kjent, men trolig liten.

Verne vurdering

Lokaliteten har en floristisk rik, og interessant almeskogtype på ca. 80 dekar. Sammen med Gjerdevatnet, som både er av botanisk og ornitologisk interesse, er området av stor naturvitenskapelig verdi. Gjerdevatnet har foruten en rik fuglefauna, en stor *takrøyr*-bestand med *gulsildre* i "botn-sjiktet". *Takrøyr* er relativt sjelden i Nord-Norge, og store bestand er av betydelig interesse. Rike *takrøyr*-samfunn som her, kvalifiserer etter botaniske kriterier til vern.

I almelia ligger verdens nordligste forekomst av *kusymre*. Lokaliteten er eneste kjente vokseplass i Nord-Norge for denne kystplanten. Regionalt sjeldne arter er bl.a. også *krattfiol* og *kransmynte*.

Lenger vest er det rike lågurt- og småbregnebjørkeskoger med innslag av varmekjære arter.

Amundsgjerdfjellet og Gjerdevatnet bør vernes som naturreservat.

10. ØYSYHOLA

Kommune: Sømna.

Kartblad: 1725 I, Brønnøysund og 1825 IV, Velfjord.

UTM: UN 7052.

Geologi: Glimmergneis.

Høyde over havet (min.-maks.): 30-130 m.

Areal: Ukjent.

Undersøkelser og materiale: Holten (1979).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog og hasselkratt av lågurtypen.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Underregion: Trøndelags kyst nord til Vega (40b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Flora og vegetasjon

Tresjiktet domineres av *bjørk* i en lågurtbjørkeskog og *hassel* i lågurthasselkrattene. *Osp* er relativt vanlig.

Tidligere er *tysbast* og *krossved* kjent fra lia (Holten pers.medd.).

Feltsjiktet har flere mer eller mindre varmekrevende arter ved siden av vanlige liplanter, bl.a. *vårmarihand*, *stortveblad*, *fingerstarr*, *troll-*

bær, lodneperikum, skogvikke og *vårearteknapp*. Interessant er de store forekomstene av *storfrytle*. I fuktige dråg og forsengkninger er *sumphauke-skjegg* en karakteristisk art.

Kulturpåvirkning: Granplanting er foretatt i nedre del av lia.

Verne vurdering: Området er planlagt som byggefelt.

11. GRØTTEMFJELL (LIAFJELLET)

Kommune: Sømna.

Kartblad: 1825 IV, Velfjord.

UTM: UN 7152 + 7251.

Geologi: Glimmergneis med noe glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): 50-150 m.

Areal: ca. 20 dekar.

Undersøkelser og materiale. Dahl (1915), Holten (1979).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hassel og alm: hassel-bjørkeskog (lågurttype) og almebestand (høgstaudetype).

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Underregion: Trøndelags kyst nord til Vega (40b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger vest for Grøttemelva opp for gården Grøttem. Den nedre del av lia skråner jevnt oppover mot grunnlendt mark og ur med glissen lauvskog. De bratte urpartiene med alm vender mot sør og sørøst.

Flora og vegetasjon

I nedre del av lia er det plantet *gran* i en opprinnelig lågurtrik hassel-bjørkeskog. I overkant av den store ura øverst i lia forekommer et større *almebestand* på ca. 20 dekar.

Tysbast og *hassel* er relativt vanlig i busksjiktet.

I nedre del av lia er det høg fuktighet i jorda og flere næringskrevende myr- og sumparter finnes her, bl.a. *knoppsiv*, *lyssiv*, *breiull*, *loppestarr* og *sumphaukeskjegg*. Urtefloraen i almebestanden har forekomst av en rekke mer eller mindre varmekrevende arter som *junkerbregne*, *vårmarihand*, *fingerstarr*, *trollbær*, *lodneperikum*, *skogvikke*, *våreerteknapp*, *brunrot*, *myske* og *storklokke*.

Andre registrerte arter i denne lia er bl.a. *myskegras*, *piggstarr*, *vill-lauk*, *raudflangre*, *maurarve*, *gul grøstjerne*, *tårnurt*, *bergskrinneblom* og *berggull*.

Kulturpåvirkning: Deler av lia er beplantet med *gran*.

Verne vurdering

Områdene som er beplantet med *gran*, har opprinnelig vært lågurtribjørkeskog med *hassel*. Den rikere delen av lia ligger overfor ura hvor vi også finner et *almebestand* på ca. 20 dekar. *Almelia* har et relativt høgt antall varmekjære arter (18) og flere kystplanter. I alt er det registrert fire plantegeografiske elementer, derav også sørøstlige og østlige arter. Denne blandingen gjør dette området nær kysten meget interessant. Viktige plantegeografiske arter er bl.a. *piggstarr*, *junkerbregne*, *vårmarihand* og *tysbast*. Alle er her ved sin vestgrense i Nord-Norge. Med unntak av *vårmarihand* som har en lokalitet i Troms, er disse artene i hovedsak begrenset til Helgelandskysten sør for Bodø.

Grøttemfjell, eller Liafjellet som det også kalles, viser stor floristisk overensstemmelse i skogvegetasjonen med lokalitet 12 (nord- og nordvestsida av Holandsvatn). Sistnevnte område har flere varmekrevende arter, men færre kystplanter. (Se nærmere prioritering under lok. 12).

Figur 10. Grøttemfjell (Liafjellet). Lokaliteten er ikke nærmere avgrenset. Utsnitt av kartblad 1825 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

12. NORD-SIDA AV HOLLANDVATNET (SØRØST FOR GRØTTEM)

Kommune: Sømna.

Kartblad: 1825 IV.

Økonomisk kartblad: DG 171-5.1.

UTM: UN 7349-7350 + 7250.

Geologi: Kvartsdioritt og glimmergneis med noe glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): 7-260 m.

Areal: ca. 190 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Marker 1975 (Befaring 6.7.1975).
Holten (1979). Kristiansen 1981 (Edellauv-
skoginventering).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hassel og alm. Lågurt-, høgstaude- og varmekjær skogvegetasjon.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Underregion:
Trøndelags kyst nord til Vega (40b).

Vegetasjonssone: Borenemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger på nord-sida av Holandvatnet i ei bratt li i sørvest-hellinga av Lysingen (607 m). Området har delvis fjell i dagen og arealer med ur.

Flora og vegetasjon

Skogen i området domineres av *bjørk* i tresjiktet, lokalt *osp*, *hassel* og *alm*. Bjørkeskogen er for det meste en typisk lågurtbjørkeskog, men høgstaudeutforminger er også vanlig. Mindre areal med blåbær-bjørkeskog finnes i lia. På steder med mosegrodd ur forekommer en fattig utforming av lågurtbjørkeskogen med mye *osp* i tresjiktet. Hassellunder opptre i de fleste typene, også som rene bestander. Øvrige arter i tresjiktet er *gran*, *selje*, *gråor* og *rogn*.

Busksjiktet danner ikke kratt, med unntak av *einer* som kan dominere lokalt, særlig i rene ospebestand. *Rosa* sp., *tysbast* og *krossved* finnes spredt i lågurtbjørkeskog.

Lågurtbjørkeskog

Dette er den dominerende vegetasjonstypen. Feltsjiktet er preget av et stort antall urter. *Hengjeveng*, *hengjeaks* og *mjødurt* dominerer, lokalt mindre bestand av *blåtopp*. I tillegg til artene som finnes i hasselkrattene, forekommer bl.a. *Arrhenatherum* sp., *tågebær*, *skogvikke*, *vårenteknapp*, *Pyrola* sp., *nikkevintergrøn* og *blåknapp*.

En fattigere utforming av lågurtbjørkeskogen opptre i terreng med storsteinet, mosegrodd ur. Tresjiktet domineres av *bjørk* med sterke innslag av *selje*, *osp*, *hassel* og *rogn*. *Einer* danner stedvis kratt. I feltsjiktet er *smyle* viktigste art, ellers finnes innslag av arter fra lågurt- og høgstaudebjørkeskogen.

Ospeskog

Vegetasjonstypen domineres av *osp* i tresjiktet, mens *einer* danner kratt i busksjiktet. Den øvrige undervegetasjonen er svært fattig.

Blåbær-bjørkeskog

Typen dekker mindre areal enkelte steder i lia.

Høgstaudebjørkeskog

Denne typen dekker relativt store arealer i den vestlige del av det avgrensa området. I tillegg til arter som forekommer i lågurtbjørkeskogen, har vegetasjonstypen innslav av store bregner og høgstauder som *skogburkne*, *ormetelg*, *sølvbunke*, *tyrihjelm*, *mjødurt*, *skogsvinerot* og *kvit-bladtistel*.

Almebestanden

I et høgdeintervallet av 125-225 m o.h. forekommer en ca. 100 dekar stor *almeskog*. I tresjiktet er *selje*, *osp*, *bjørk* og *hassel* vanlige arter sammen med *alm*.

Tysbast inngår i busksjiktet.

Skogtypen er fuktig og næringskrevende, noe som gir seg utslag i et sterkt innslag av fuktighetskrevende arter. Dominerende arter er *skogburkne*, *strutsveng*, *strandrøyr*, *myskegras*, *stortveblad*, *tyrihjelm*, *mjødurt*, *skogsvinerot* og *storklokke*. Av andre arter skal nevnes *junkerbregne*, *vårmarihand*, *fingerstarr*, *piggstarr*, *trollbær*, *krattfiol*, *lodneperikum*, *skogvikke*, *vårerteknapp*, *brunrot* og *myske*.

Botnsjiktet har flere plantegeografisk viktige arter, bl.a. *revemose* og *Eurhynchium striatum* (moldmose-art). Epifyttfloraen er særlig interessant med forekomst av *kystnever* og store mengder *lungenever*.

Hassellunder

Lunder med kraftig dimensjonert *hassel* (4-5 m høy) inngår både i lågurt- og høgstaude-bjørkeskogen. I busksjiktet finnes *einer*, *osp*, *gråor* og *rogn*.

Feltsjiktet domineres av *einstape*, *hengjæaks* og *gaukesyre*. Forøvrig forekommer andre mer eller mindre varmekjære arter som *liljekonvall*, *markskjoldbær*, *skogfiol* og *skogsvinerot*. *Tyrihjelm* representerer det østlige floraelementet. Vanlige arter ellers er *skogburkne*, *hengjeveng*, *mjødurt*, *Gewm* sp., *firkantperikum*, *blåbær* og *tyttebær*.

Botnsjiktet er frodig og godt utviklet, bl.a. med *palmemose*.

Hasselkrattene er ikke noen ensformig gruppe, men har elementer fra ulike bjørkeskogssamfunn.

Kulturpåvirkning

Det er plantet en del gran i nedre del av lia, men uten at det berører almebestandet. På vestsida av Holandvatnet foregår det en del nybrottsarbeid. Lia synes ellers å være lite kulturpåvirket.

Vernevurdering

Området ligger ca. 1 km sørøst for Grøttemfjellet. Geologien er stort sett den samme for den vestligste delen av området ved Holandvatnet. Floraen i disse to områdene viser stor overensstemmelse og med de samme plantegeografisk viktige artene. Holandvatn-lokaliteten skiller seg ut ved å ha et høyere antall varmekjære arter, men fremdeles er det en blanding av disse, kystplanter, sørøstlige og østlige arter. På grunn av den noe høyere artsrikdommen og et almebestand er vel fem ganger så stort, bør Holandvatn-lokaliteten prioriteres noe høyere. Den skiller seg også ut ved forekomst av alm og hassel både på sure og kalkrike bergarter i samme område.

HOLANDSVATNET 6.8

Figur 11. Nordøst for Hollandvatnet. Beliggenhet og forslag til vernesone (helltrukket linje). Delområder med almebestand (stiplet). Utsnitt av økonomisk kartblad DG 171-5-1.

13. ØVRE DALE

Kommune: Sømna.

Kartblad: 1825 IV, Velfjord.

UTM: UN 7654-7655 + 7754-7755.

Geologi: Glimmergneis med noe glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 160-400 m.

Areal: ca. 250 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Kristiansen 1981 (Edellauvskog-inventering).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med alm. Gras/urterik bjørkeskog med elementer fra høgstaude-, lågurt- og varmekjær skogvegetasjon.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Underregion: Trøndelags kyst nord til Vega (40b).

Vegetasjonssone: Borenemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i den vestligste og bratte delen av Grøndalsfjellet ovenfor gården øvre Dale. Det er bratte flåg med storsteinet ur under berggrotta. En større foss faller ned fra flåget.

Flora og vegetasjon

Tresjiktet er tett og med *bjørk* som dominerende treslag. I øvre del av lia vest for fossen er det en større ansamling *alm* av betydelig størrelse. Alm finnes ellers spredt øst for fossen. Andre treslag i vekslende mengder er *gran*, *selje*, *gråor*, *hegg* og *rogn*. *Hassel* (4-5 m høye) forekommer spredt.

De samme arter inngår i busksjiktet, men danner ikke kratt. I tillegg opptrer *einer* og *Rosa* spp.

Feltsjiktet domineres av høye bregner, *bringeber*, *mjødurt* og *skogsvinerot*. Ellers inngår de vanlige liplanter. Av varmekjære arter finnes foruten *hassel*, *alm* og *Rosa* spp., *maurarve*, *trollbær*, *skogvikke*, *urakatt*, *lodneperikum*, *skogsvinerot*, *brunrot* og *myske*. I tillegg finnes det mange svakt varmekjære arter som *hengjeaks*, *bleikstarr*, *firblad*, *liljekonvall*, *raudflangre* og *mrakjordbær*. *Tyrihjelm* og *gul frøstjerne* representerer et østlig floraelement i vegetasjonen.

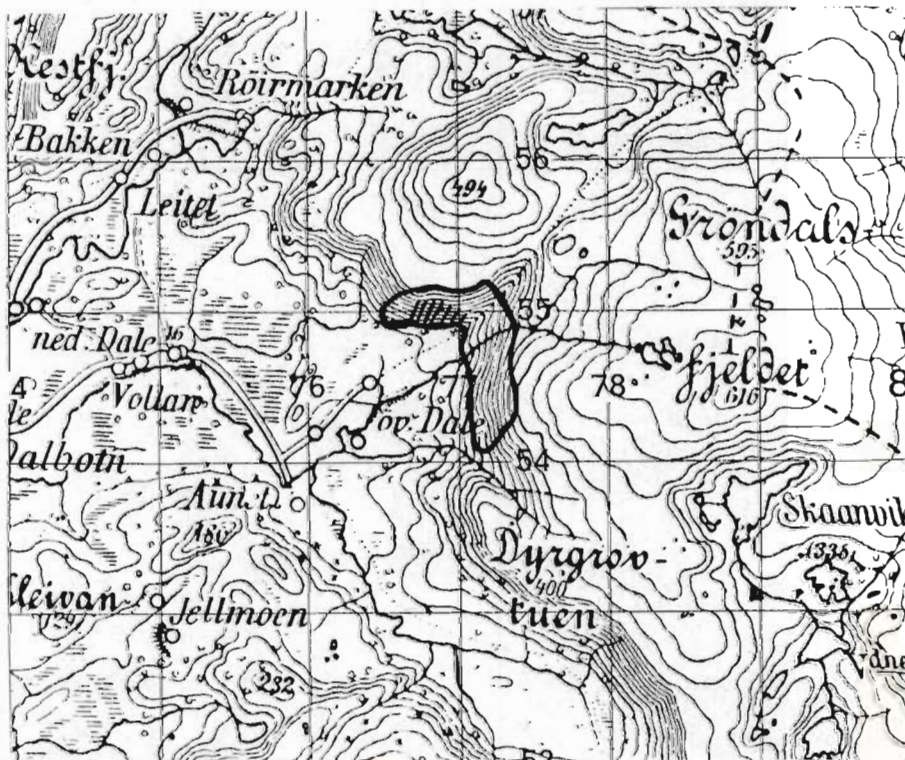
Bjørkeskogen inneholder elementer fra høgstaudeskog, lågurtskog og varmekjær skogvegetasjon.

Kulturpåvirkning

Nederst i lia er det plantet en del gran, men hogst av betydning er ikke observert. Skogen grenser til beitemark og nyrådningland.

Verne vurdering

Dette er en fin bjørkeskog med relativt mye alm. Hassel mangler derimot i denne lia. Området har omtrent samme antall varmekjære arter som Grøttemfjellet, men færre kystplanter. Derimot er innslaget av østlige arter noe større. Det er dessuten registrert fire fjellplanter, derimot ingen i lia ved Grøttemfjell. Lokaliteten ved øvre Dale er større enn sistnevnte, men almetrærnes antall er ikke angitt. Etter en samlet vurdering synes øvre Dale å være noe mindre verneverdig enn Grøttemfjell- og Holandvatn-lokalitetene. Alle tre lokalitetene er likevel verneverdige. Ved eventuelt vern, bør Holandvatn prioriteres, deretter Grøttemfjell og øvre Dale.

Figur 12. Øvre Dale. Beliggenhet og forslag til vernesone. Skravering: Almebestand. Utsnitt av kartblad 1825 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Tabell 2. Lokalteter for edellauvskog og edellauvskog-elementer i Sømna med angivelse av treslag og busker. (x) = Beplantet.

Kilder: Dahl 1915, Holten 1979, egne undersøkelser 1981.

a: Furu   f: Furu   k: Rognasal
 b: Gran   g: Hassel   l: Nordlandsasal
 c: Selje   h: Alm   m: Tysbast
 d: Osp   i: Hegg   n: Krossved
 e: Bjørk   j: Rogn

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
1. Kvaløya, Kvaløya					x		x							
2. Stårfjellet			x	x	x		x	x	x	x	x		x	x
3. Bjøru											x		x	
4. Dummelfjellet							x							
5. Kristimarka, mellom Samnes- fjellet og Mardalsfjellet	x	x			x	x	x		x	x				
6. Grøttem-Holandvatnet		x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x
7. Øvre Dale		x	x		x	x	x	x	x	x				
8. Amundsgjerdfjellet				x	x		x	x					x	x
9. Frilstad-Hombornes		x			x			x						
10. Gravfjorden					x		x	x						
11. Krommen-Forbergskog		x			x			x						
12. Hongset-Fuglvasslia		x			x		x							
13. Storhaugen ved Ølsås							x	x					x	x
14. Øsyhola	(x)			x	x									
15. Lingfjellet (Grøttemfjell)					x		x	x					x	x
16. Storhaugen og Tandberget					x		x	x					x	x

14. MOSAKSLA

Kommune: Brønnøy.

Kartblad: 1826 III, Vevelstad.

UTM: UN 7469-7470 + 7569-7669.

Geologi: Glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): 30-250 m.

Areal: Ikke oppmålt.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Marker 1975 (Edellauvskogsbefaring), Holten (1979), Hatlelid & Hatlelid 1981 (Edellauvskogsinventering).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hasselkratt og alm. Rein almeskog. Lindekratt.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Underregion: Trøndelags kyst nord til Vega (40b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Mosaksla (522 m) er et fjellparti med bratte skrenter mot vest og syd. Over skoggrensa på plataet er det torvmyr og lyngmark. Mosaksla fortsetter mot sør som en smal rygg mot Ramtinden. På vest- og sørsiden av Mosaksla er det områder med myr og noe dyrket mark.

Lindforekomsten

Fra et plantegeografisk synspunkt er lindforekomsten på Mosaksla av meget stor vitenskapelig interesse. I Norge går lind nord til Sunnmøre. Mellom Sunnmøre og Brønnøy er den ikke funnet spontan. Ifølge Lorentz Tilrem (pers. medd. pr. brev) skal det også finnes lind på sydsiden av "Skårfjellet" (lok. 7). Tilrem mener at en undersøkelse kanskje kan bekrefte dette.

Holten (1979) registrerte lind på 3 adskilte lokaliteter på Mosaksla. På to av lokalitetene når linden en høyde på 5 m, ellers når den bare buskhøyde (kratt).

Almeskogen

Alm forekommer i en relativt åpen almeskogtype langs store deler av sørhellinga av Mosaksla. Den kan karakteriseres som et slags kantsamfunn. Under bergrota i ur er alm særlig vanlig.

Rips, *Rosa* sp., *tysbast* og *krossved* inngår i busksjiktet.

Feltsjiktet domineres av *strutsveng*, *sølvbunke*, *kung* og *myske*. Av andre arter skal nevnes *junkerbregne*, *fingerstarr*, *piggstarr*, *vill-lauk*, *raudflangre*, *trollbær*, *tårnurt*, *lodneperikum*, *prikkperikum*, *skogvikke*, *vår-ertechnapp*, *skogsvinerot* og *kransmynte*.

Alm skal også finnes langs østsiden av Tilremshatten.

Hasselkrattene

Vegetasjonen i disse er ikke kjent i detalj. Utbredelsen er omtrent den samme som for alm, men vesentlig lengst nede i lia. Hasselkrattene omfatter fattige blåbærutforminger til rike myskesamfunn. I tillegg til disse stedene, skal det finnes store mengder hassel i åsene rundt Tilremsvatnet.

Kulturpåvirkning

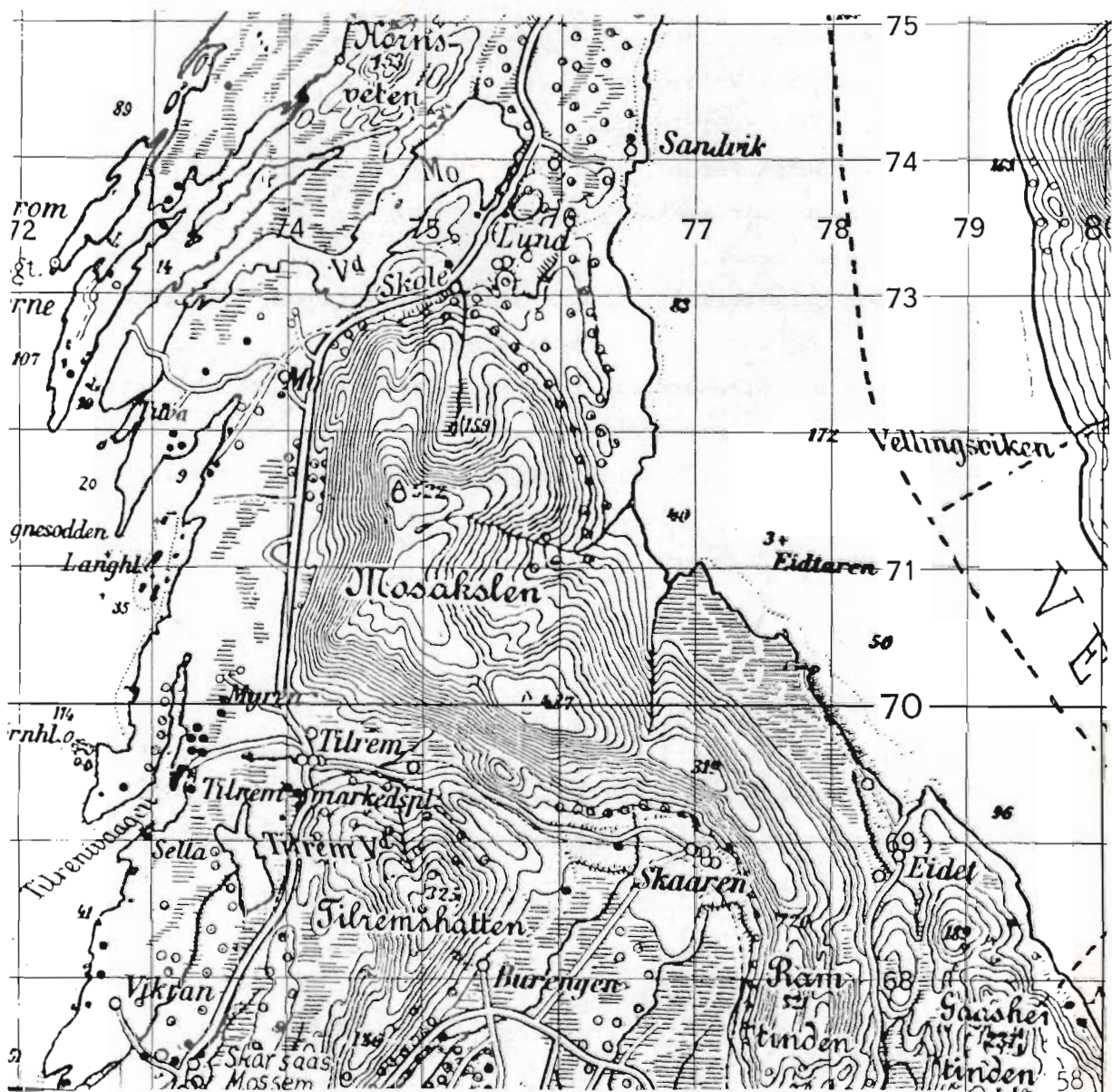
Det foregår sauebeiting i området. Hvorvidt annen kulturpåvirkning forekommer er ukjent for forfatteren.

Verne vurdering

Mosaksla er ett av de floristisk rikeste områdene på Helgelandskysten. Ved siden av verdens nordligste lindeforekomst, har området en interessant blanding av mange plantegeografiske elementer. I alt er det registrert 10 kystplanter, 38 varmekjære arter, 8 med østlig tendens, 1 nordlig og 26 fjellplanter.

På grunnlag av de data som finnes, synes det klart at området er av så stor vitenskapelig interesse at det bør legges ut som naturreservat og vernes etter naturvernloven.

Figur 13. Mosaksla. Forslag til verneområde (reservat) er ikke avgrensa. Utsnitt av kartblad 1826 III. Gjengitt med tillatelse av NGO.

15. ASPLIA-DJUPAUNET

Kommune: Brønnøy.

Kartblad: 1825 IV, Velfjord.

UTM: UN 9051-9053 + 9151-9052.

Geologi: Glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 30-180 m.

Areal: ca. 1200 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Kristiansen 1981 (Edellauvskog-inventering).

Vegetasjonstype: Gras-urterik bjørkeskog med alm. Gran-bjørkeskog av blåbær-småbregnetypen.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (39). Underregion: Fosen-Brønnøytypen (39b).

Vegetasjonssone: Borenemoral sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i ei bratt li sør for Strengvatnet mellom Langfjord og Sausvatnet. Ved Asplia er høydeintervallet mellom 30-180 m o.h. og svakt sørvestlig eksponert, mens Djupaunet ligger mellom 60-240 m o.h. og med nordvestlig eksposisjon.

Flora og vegetasjon

Lokaliteten har store bjørkeskogarealer med innslag av *gran*, *selje*, *osp*, *gråor*, *alm*, *hegg* og *rogn*. Gran er plantet, men finnes også spontan. Den spontane grana kan dominere lokalt, ellers forekommer den i blandingskog med bjørk. Osp og gråor danner likeså småbestand enkelte steder. Under høyderyggen mellom Håkaunet-Djupaunet er det flere store almetrær, særlig rett nord for Håkaunet hvor det er en større bestand. Rogn er meget vanlig, først og fremst i den bratte lia nord for Djupaunet. Skogen i området har forskjellige utforminger. Hovedtypen er den gras- og urterike bjørkeskogen. I mindre utstrekning forekommer blåbær-småbregne-blandingskogen med gran og bjørk, eventuelt med tresjikt av gran eller bjørk.

Blandingsskog forekommer også. Den varmekjære vegetasjonen er stort sett knyttet til almebestanden.

Busksjiktet har de samme arter som i tresjiktet, i tillegg kommer *einer*, *hassel* og *krossved*. Hassel kan her tas med i tresjiktet ettersom stammedimensjonen er 10-20 cm og høyden 5-6 m. Kratt finnes bare enkelte steder.

Feltsjiktet i almebestandet domineres av *hengjeveng*, *sølvbunke*, *hundekveke*, *bringeber*, *tågebær* og *gaukesyre*. Varmekjære arter i området er *einstape**, *ormetelg**, *trollbær*, *kvitsymre**, *bergskrinneblom*, *bergmjølke**, *markjordbær**, *myske*, *lodneperikum*, *maiblom**, *firblad**, *kranskonvall**, *skogsvinerot*, *skogvikke*, *krattfiol*, *skogfiol* og *hengjeaks* * (*= svakt varmekjære arter). De fleste av disse er relativt vanlig. *Stormesle*, *mjødurt*, *trollurt* og blad av *vendelrot* er hyppige forekomster. Blåbær-småbregneskogen er en blandingsskog av gran og bjørk med sterke innslag av rogn og litt gråor. Hengjeveng er dominerende art i feltsjiktet, ellers inngår de vanlige følgeplantene for denne skogstypen.

Lågurtbjørkeskogen, som er den største vegetasjonstypen, har *hengjeveng*, *skogrøyrvkein* og *sølvbunke* som dominerende arter i feltsjiktet. Floraen er tilnærmet den samme som i almebestanden, men mangler en del av de varmekjære artene.

Kulturpåvirkning

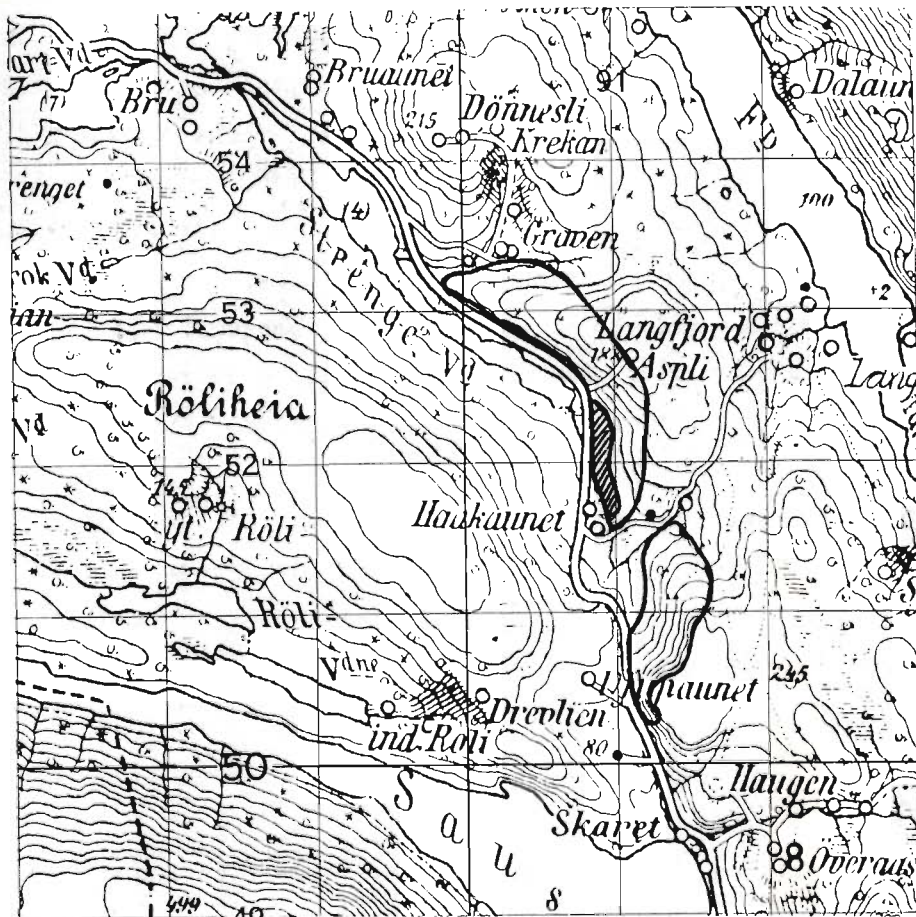
Bortsett fra en del plantefelt med gran og litt hogst i et meget begrenset område, er lokaliteten lite kulturpåvirket.

Verne vurdering

Lokaliteten har store og bratte lier med en meget frodig bjørkeskog. Rogn er svært vanlig og setter tydelig preg på skogen. Særlig ved Djupaunet har den karakter av en typisk lauvblandingsskog med stort innslag av de vanlige treslagene, samt litt alm. Den bratte lauvskogslia ved Djupaunet har en sjelden fin utforming av tresjiktet - tett og frodig. Selve almebestandet ligger i en vesteksponert glimmerskiferbenk mellom veien opp til Aspli og Håkaunet. Almebestandets størrelse er ca. 10 dekar og grenser ned til beitemark. I Sausvatn-området er det alm flere steder. Det har ikke vært mulig å kartlegge og vurdere alle forekomstene. På den bakgrunn synes det mest fornuftig å vurdere hele Aspli-Djupaunet-området under ett.

På grunn av et relativt svakt innslag av varmekjære og andre plantegeografisk viktige arter, foreslås verneverdien til gruppen "verneverdig". Dersom skogens utforming og størrelse vurderes, kan kanskje området komme noe høyere opp i verneforslag.

Figur 14. Graven-Aspli-Djupaunet. Beliggenhet og avgrensning av området. Almebestandet er skravert. Utsnitt av kartblad 1825 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Tabell 3. Lokalteter for edellauvskog og edellauvskogelementer i Brønnøy med angivelse av treslag og busker.

a: Furu   e: Bjørk   i: Hegg   m: Tysbast
 b: Gran   f: Gråor   j: Rogn   n: Krossved
 c: Selje   g: Hassel   k: Rognasal   o: Istervier
 d: Osp   h: Alm   l: Nordlandsasal   p: Lind

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p
1. Hegge-Hilstad-Naustvika							x	x	x				x	x	x	
2. Hommelli		x			x	x		x					x			
3. Sørfjordens vestsida							x									
4. Aspli-Håkaunet-Djupaunet	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					x	
5. Vasbotn-sørenden av Sausvatn	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x					x	
6. Tarmaunbotnet-Langfjorden								x								
7. Langfjordhalsen-Tettingvatnet								x								
8. Ved Juvatnet, nordøst-enden								x								
9. Morkavatnet, nordøst-sida								x								
10. Strauman, vest for Saus							x	x					x	x		
11. Råkhatten, sør-sida mot Langfjorden			x		x			x								
12. Nord-sida av Storbørja, mot fjordbotnen ("Hestlia")							x	x							x	
13. Nordøst-sida av Lomselva, ml. Børjora- og Strompdalen ("Grindal")								x					x			
14. Klausmarkelvas dalføre					x			x								
15. Mosaksla og Tilremshatten	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x	x	x
16. Skaret, Torget								x								
17. Mellom Lund og Horn								x								
18. Bjørnbenken	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x			x	x		

VEVELSTAD

Skogen består vesentlig av *bjørk* og *gran*, samt *furu*. I Säterelvdalen og Bennådalen er det store granskoger. På nordsiden av elva finnes også furuskog. Lakselvdalen har gran og bjørkeskog, dessuten furuskog på de skrinneste rabbene. På steder med stor fuktighet er det frodige *gråorheggeskoger*. Slike skogtyper er det også ved Laksmarka og videre sørover. Almosdalen har bjørkeskoger i de øvre deler, mens furu og til dels *osp* opp-tar den nederste delen av dalen. Bjørkeskogen med *hassel* og *alm* er det rikelig av i området Langkilen-Kilmarka og opp for Sommersetvika vest for Bønnåa.

Gran (dels også sitkagran) er plantet i flere av disse områdene, særlig Vassengdalen, Sommersetvika og Langkilen-Kilmarka. Regulær tømmerdrift er kjent fra Bønnådalen.

16. SOMMERSETVIKA-BØNNÅSETRA-TVERLANDSFJELLET

Kommune: Vevelstad.

Kartblad: 1826 II, Eiterå og 1826 III, Vevelstad.

UTM: UN 9383-9682.

Geologi: Granitt, granittdioritt, glimmergneis og kalkspar-/dolomitt-marmor.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 30-250 m.

Areal: Ikke klarlagt.

Undersøkelser og materiale: Marker 1975 (Befaring for Miljøverndepartementet). Brun 1975 (Befaringsnotat).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hassel og alm. Høgstaudegranskog. Reinrosehei i fjellet.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Alstahaug-Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Området ligger på nordsida av Indre Visten mellom Bønnåa og Tverlandsfjellet. Lokalitetene inngår som en del av et større naturtypeområde i Indre Visten.

Flora og vegetasjon

Sommersetvika-Bønnåsøter-området er meget rikt floristisk og inneholder en rekke forskjellige skogtyper og ulike plantesamfunn. De viktigste er lågurt- og høgstaudeskoger dominert av *gran* eller *bjørk*. I Bønnådalen og øst for Bønnåga er det granskog. Bjørkeskogen har sin hovedutbredelse i dalsida vest for elva. Interessant fjellvegetasjon finnes oppover mot Tverlandsfjell.

Ved Sommersetvika (UN 96.82) er det plantet en del gran. Området preges ellers av kalkfjell med kalkgrotter. Bjørkeskogen i området har stort innslag av *hassel* og noe *gran*.

I busksjiktet inngår *einer*, *rips*, *tysbast* og *krossved*.

Feltsjiktet har en rekke ner eller mindre varmekjære arter, slik som *kranskonvall*, *raudflangre*, *hengjeaks*, *trollbær*, *bergskrinneblom*, *berggull*, *skogsvinerot*, *brunrot* og *myske*. Av andre arter skal nevnes *mari-nøkkel*, *taggbregne*, *vill-lauk*, *liljekonvall*, *nattfiol*, *stortveblad*, *fjellrapp*, *hundekveke*, *markjordbær*, *flekkmure*, *urakatt* og *karve*.

Ovenfor Bønnåsøter finnes fine utforminger av lågurt- og høgstaudegranskog. Under hovedekskursjonen til Trøndelagsavdelingen av Norsk Botanisk Forening i 1980, ble *trollhegg* funnet inn mot Østerfjorden. Dette er antagelig Norges nordligste kjente voksested for denne arten. Opp for Bønnå er det mye hassel og alm. Granskogen går opp til 400-500 m o.h.

Kulturpåvirkning

Granskogen i Bønnådalen er sterkt hogstpåvirket og det er fortsatt tømmerdrift i dalen. Et sagbruk er i drift her. Det har vært søterdrift i området, men i de senere år er driften nedlagt.

I motsetning til Bønnådalen er det plantet gran i Sommersetvika, men ikke i området med hassel. Tidligere har det vært en gård her.

Området er ellers lite kulturpåvirket.

Verne vurdering

Sommersetvika-Bønnådalen ved Bønnåsøter må sees i sammenheng med de andre floristisk interessante lokalitetene i området: Søterelvdalen øst for Lakselvdalen, Lakselvdalen, Vassengdalen, Almosdalen og strekningen Langkila-Kilmarka. Disse områdene dekker et vidt spekter av naturtyper i midtre og indre del av Helgelandskysten. Hele nedslagsfeltet for Visten

17. LANGKILA-KILMARKA

Kommune: Vevelstad.

Kartblad: 1826 III, Vevelstad.

UTM: UN 8684-8886.

Geologi: Kalkspatmarmor og porfyrisk granitt/granodioritt.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 30-200 m.

Areal: Ikke kjent.

Undersøkelser og materiale: Marker (Befaring for Miljøverndepartementet.
Brun 1975 (Befaringsnotat).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med hassel og alm.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystskogregion (39). Under-
region: Fosen-Brønnøytypen (39b).

Vegetasjonssone: Borenemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i dalføret mellom Langkila og Kilmarka sørvest for Vistenfjorden. Den nedre del av dalen er trang, lenger oppe vider den seg ut i et skog- og myrlandskap.

Flora og vegetasjon

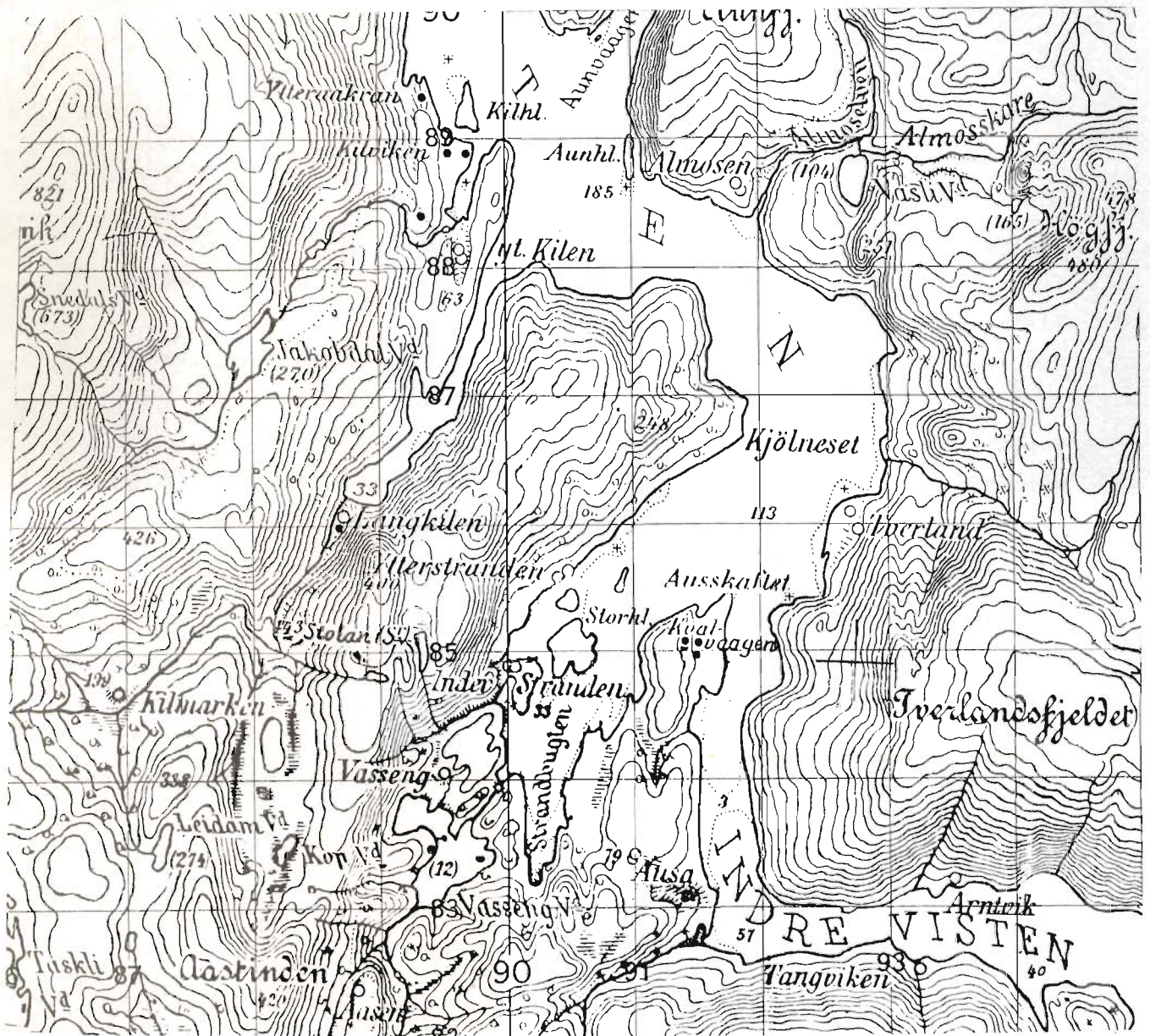
I liene er det frodige *bjørkeskoger* med innslag av *alm* og ellers en varmekjær flora.

Kulturpåvirkning: Det er plantet gran i dalføret.

Vernevurdering

Lokaliteten er ett av de floristisk rikeste områdene i Visten-området. Opplysningene om flora og vegetasjon er imidlertid mangelfull og en vurdering av verneverdien er vanskelig. Området bør kanskje undersøkes nærmere.

Figur 16. Langkila-Kilmarka-området. Ikke nærmere avgrenset. Utsnitt av kartblad 1826 III. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Tabell 4. Lokalteter for edellauvskog og edellaugskog-elementer i Vevelstad med angivelse av treslag og busker. (x)= plantet

a: Furu   f: Gråor   k: Rognasal
 b: Gran   g: Hassel   l: Nordlandsasal
 c: Selje   k: Alm   m: Tysbast
 d: Osp   i: He-g   n: Rognasal
 e: Bjørk   j: Rogn

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n
1. Sommersetvika, vest for Bønnåa		(x)						x	x					x
2. Langkila-Kilmarka		(x)						x	x					
3. Lakselvdalen	x	x			x	x				x				
4. Almosdalen	x			x	x									
5. Inn mot Østerfjorden														x

VEGA

Kommunen har bare mindre arealer med skog, vesentlig bjørkekratt og blandingsskog av bjørk og gråor med *istervier* (ved Oldstad). Litt furu og gran finnes også.

Eneste forekomst av edellauvskog er den såkalte Lauplia i liene vest for Eidem gård.

18. LAUPLIA VED EIDEM

Kommune: Vega.

Kartblad: 1726))), Vega.

UTM: PT 3180-3280.

Geologi: Granitt.

Høyde over havet (min.-maks.): Ikke klarlagt.

Areal: Ikke kjent.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1915), Degelius (1979).

Vegetasjonstype: Lauvblandingsskog med *istervier*, *hassel* og *alm*.

Naturgeografisk region: Møre og Trøndelags kystregion (40). Underregion: Trøndelags kyst nord til Vega (40b).

Vegetasjonssone: Boreonemorale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger nedenfor de bratte urene under Vegtindane i lia vest for Eidem.

Flora og vegetasjon

I liene er det *selje*, *istervier*, *hassel*, *osp*, *bjørk*, *gråor*, *alm*, *hegg*, *rogn* og *sølvasal*. Hassel forekommer opp til ca. 160 m o.h., alm mellom 120-160 m o.h.

I busksjiktet er det litt *krossved*, *bustnype* og *kjøttnype*.

Feltsjiktet har foruten de vanlige liplantene en rekke mer eller mindre varmekrevende arter, fjellplanter og noen kystplanter. Av varmekjære arter skal nevnes *ormetelg*, *hengjeaks*, *bleikstarr*, *kranskonvall* og *firblad*. Fjellplanten *fjellflokk* finnes her, samt kystplantene *blåtopp* og *blåknapp*. Som en kuriositet går strandplanten *strandkjempe* opp til 380 m o.h. Av andre arter finnes bl.a. *taggbregne*, *enghumleblom* og *turt*.

I de sydvendte urene er det en meget interessant flora av varmekjære arter og fjellplanter, slik som *dunhavre*, *knegras* (kystplante), *blåstarr* (kystplante), *vill-lauk*, *vårmarihand* (kystplante), *bergskrinneblom*, *berggull*, *rundskolm*, *skogvikke*, *lodneperikum*, *prikkperikum*, *bergmjølke*, *jordnøtt* (kystplante), *bakkesøte*, *torskemunn*, *myske* o.a. Av fjellplanter skal *bergstarr*, *skredrublom* og *reinrose* nevnes.

Kulturpåvirkning: Ikke kjent, men trolig beiting.

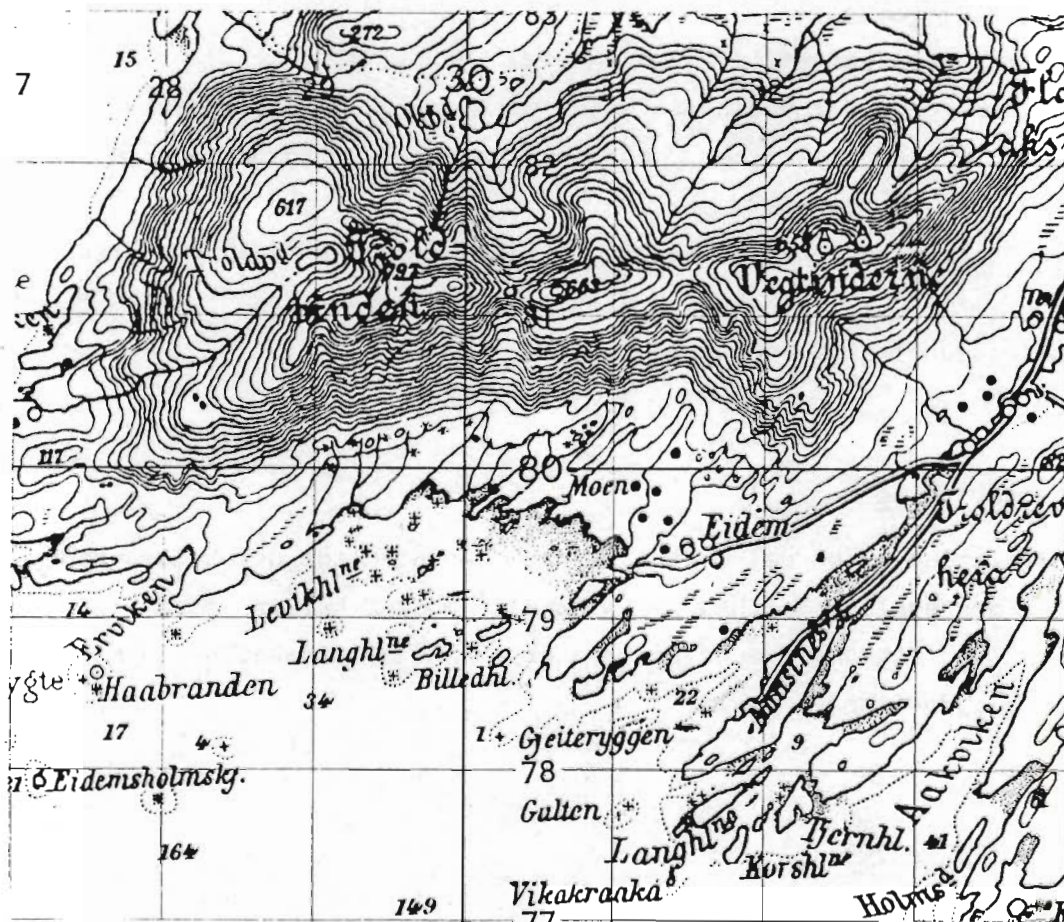
Verne vurdering

Liene opp for Eidem gård representerer trolig den vestligste edellauvskoglokaliteten i Nordland. Foruten å ha et høyt antall varmekjære arter (21), har området mange kystplanter (8). Jordnøtt (*Conopodium*) er kjent fra fire lokaliteter i Nord-Norge, derav to på Vega som er nest nordligste voksested i Norge og vestligste i Nord-Norge. Knegras (*Sieglingia*) er noe vanligere, men er bare kjent fra vel 10 steder i Nord-Norge (Nordland). To av disse er på Vega. I Lauplia er det registrert arter fra seks plantegeografiske elementer, syv hvis littoralplanter medregnes. Dette er et uvanlig høyt antall. I tillegg har fjellet ovenfor Lauplia et stort antall fjellplanter. Skredrublom (*Draba daurica*) som Dahl (1915: 61) angir fra fjellet er meget usikker. Sannsynligvis dreier det seg om en annen kvitblomstret rublom-art.

Av treslagene har både *hassel*, *alm* og *sølvasal* sin vestgrense i Nordland på Vega.

I betraktning av områdets store naturvitenskapelige interesse, bør det vurderes som et eventuelt naturreservat. Før det tas stilling til dette, er det sannsynligvis nødvendig å vurdere et større område omkring.

Figur 17. Lauplia ved Eidem. Ikke nærmere avgrenset. Kartblad 1726 II. Gjengitt med tillatelse av NGO.

19. TROLANDET (RØDØYA OG LAUVØYA)

Kommune: Alstahaug.

Kartblad: 1826 IV, Tjøtta.

UTM: UN 8698-UP 9804.

Geologi: Dunitt/serpentinitt og kalkspatmarmor (Rødøya). Kalkspatmarmor og hornblendegneis (Lauvøya).

Høyde over havet (min.-maks.): 0-304 m.

Areal: Ikke oppmålt.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1912), Benum (1942).

Vegetasjonstype: Serpentinvegetasjon på Rødøya. Frodig bjørkeskog med *hassel* og *rognasal* på Lauvøya. Tindvedkratt på Lauvøyneset.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Alstahaug-Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Trolandet er en ca. 7 km lang øy. Den nordlige del kalles Rødøya (304 m), den sørlige del Lauvøya (138 m). Rødøya har en liten krattskog med *hassel* og *rognasal*, mens Lauvøya er et kulturlandskap med dyrka mark og frodig *bjørkeskog*.

Flora og vegetasjon

Rødøya

Øya har siden 1939 vært kjent for forekomsten av *brunburkne*. Lokaliseringen på øya er den nordligste forekomsten i Europa for denne arten. Arten er relativt sjelden i Norge, og må også ansees som nokså sjelden i Europa. På østsiden av Rødøya er det litt kalk og skifer. Her finnes det noe krattskog med *hassel* og *rognasal*.

I feltsjiktet forekommer det mer eller mindre varmekjære arter som *maurarve*, *urakatt*, *vårerteknapp*, *myske* og *storklokke*.

Floraen på serpentinbergene er forøvrig meget interessant, med en rekke karakteristiske arter for dette substratet, bl.a. *grønnburkne*, *fjellstjerneblom* og glatt og snau *fjellarve*. Ellers forekommer strandplanter som *skjørbuksurt* (på toppen av fjellet sammen med *blårapp*), *strandsnelle*

og *strandkjempe*. Forøvrig er det en rekke arter som normalt er knyttet til kalkrik grunn, men som også forekommer på ultrabasiske bergarter som serpentin: *murburkne*, *hårstarr*, *reinrose*, *rundskolm* og andre. Av andre arter fra Rødøya skal nevnes *lodnebregne*, *dunarve*, *hengjeaks*, *maurarve* og *smalkjempe*.

Lauvøya

På øyas sydlige del er det også lauvskog på østsiden av åsen (138 m). *Bjørk* dominerer, men det finnes *hasselkratt*, noe *rognasal* og muligens *alm*. På Lauvøyneset finnes opp til mannshøyt *tindvedkratt*. Floraen på kalk- og skiferberg er ellers meget artsrik med arter som *rukkevier*, *lodnerublom*, *bergskrinneblom*, *reinrose*, *rundskolm*, *bustnype*, *vill-lin*, *skogbingel*, *fjellnøkleblom*, *bergveronika* og *fjellbakkestjerne*.

Kulturpåvirkning

I hvor stor grad vegetasjonen er kulturpåvirket, er ukjent for forfatteren. Lauvøya har mange gårdsbruk, og det er trolig at sauebeiting og annen gårdsdrift har gjort at denne del av Rødøya kan karakteriseres som et kulturlandskap.

Verne vurdering

Den særegne vegetasjonen på serpentinfeltene på Rødøya (Rauøya) har vært kjent lenge. I 1939 ble den sjeldne kystplanten brunburkne (*Asplenium adulterinum*) funnet av Benum (1943). Om lag 160 arter er kjent bare fra serpentinfeltet. Brunburkne har her sin europeiske nordgrense og er således av betydelig vitenskapelig interesse.

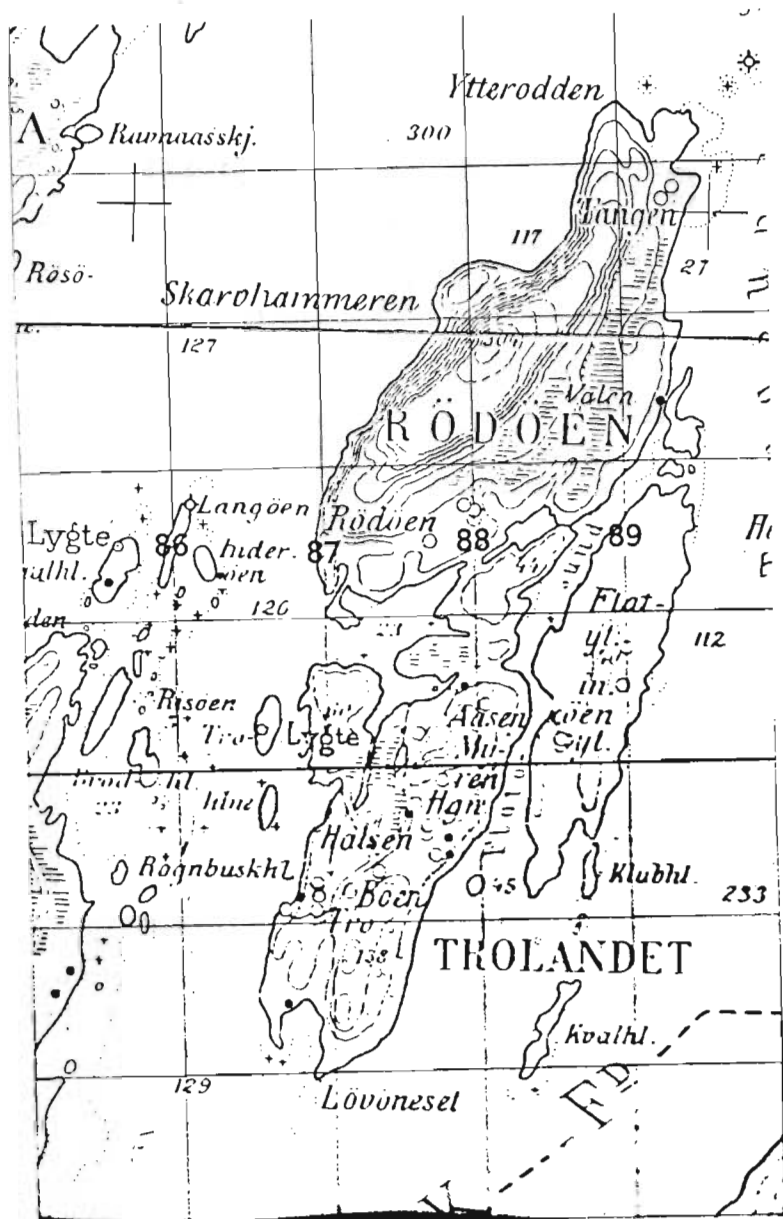
På Lauvøya, som er den sørlige delen av Rødøya, finnes *tindvedkratt* og *skogbingel* som er sjeldne i Nord-Norge. Skogbingel finnes bare i Velfjord og Leirfjord.

Trolandet er et rikt botanisk område som bør vernes på grunn av de nevnte forhold, samt at floraen er artsrik og allsidig representert ved de fleste plantegeografiske elementer. Her skal nevnes at det er kjent 10 kystplanter, 18 varmekjære arter, 4 arter med sørøstlig- eller østlig tendens og 26 fjellplanter, samt en del litoralplanter og ugras.

Rødøya bør få status som naturreservat kombinert med landskapsvernområde, det siste må også gjelde Lauvøya.

Alstahaug kommune bør kartlegges floristisk og vegetasjonen kartlegges.

Figur 18. Trolandet. Nærmere avgrensning av de foreslåtte verneområdene er nødvendig. Utsnitt av kartblad 1826 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

20. BÆRØYA OG HALTØYA

Kommune: Alstahaug.

Kartblad: 1826 IV, Tjøtta.

UTM: UP 8906-0109.

Geologi: Glimmerskifer, kalkspatmarmor og dunitt/serpentinitt (Haltøya).

Kalkspatmarmor, glimmerskifer og granitt/granodioritt (Bærøya).

Høyde over havet (min.-maks.): 0-ca. 30 m.

Areal: ca. 2 km².

Undersøkelser og materiale: Dahl (1912).

Vegetasjonstype: Bjørk- og furuskog. Kalkbergflora. Noen trær av rognasal.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Alstahaug-Gildeskål (42a).

Vegetasjonssnoe: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Øyene ligger ca. 2 km nord for Røddøya og vest for Bærøysund (Haltøya) og Aspviksundet (Bærøya). Ingen av øyene ligger særlig mye over 30 m o.h.

Flora og vegetasjon

Bærøya

Øya er vel 3,5 km lang og meget smal. I den sydlige del av øya finnes noe bjørkeskog og rognasal. På halvøya mot Aspviksundet også litt furu. I lauvskogen er det store mengder skogbingel, samt arter som raudflangre, maurarve, trollbær, lodneperikum, vårerteknapp og trollurt. Halvøya mot Aspviksundet har en typisk kalkkrevende flora med flere varmekrevende arter, bl.a. bergskrinneblom, berggull og bakkestjerne. Av fjellplanter finnes fjell-lodnebregne, bergstarr, reinrose, bergveronika og fjellbakkestjerne. Kystplanten vårmarihand vokser også her.

Haltøya

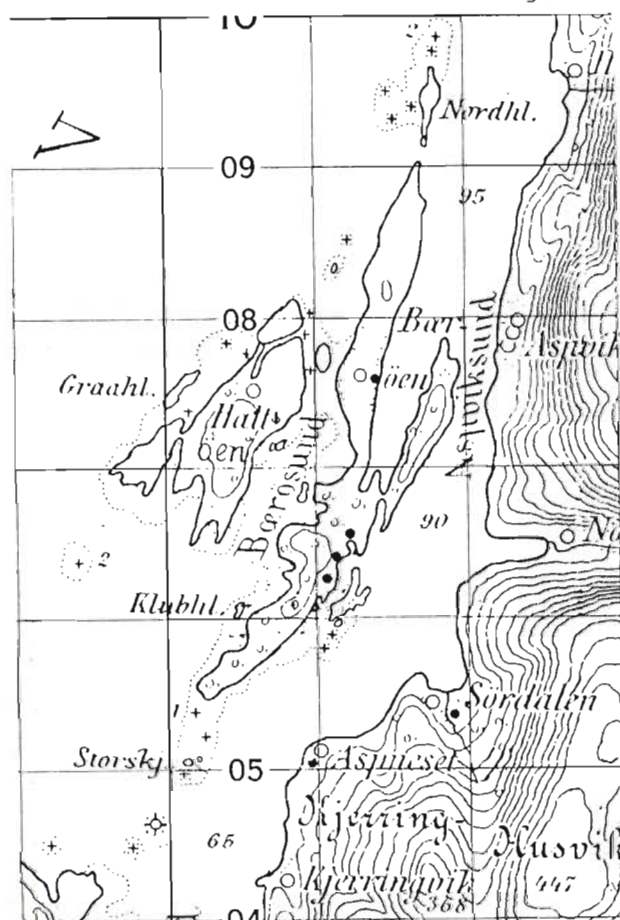
Vegetasjonen stemmer i store trekk overens med den på Bærøya. I tillegg er det noe hassel, dessuten rognasal.

Kulturpåvirkning: Øyene er trolig en kulturlandskapstype som Lauvøya.

Verne vurdering

Av de to øyene synes Bærøya å være den mest interessante. Øya har trolig fått navnet sitt etter "Hasselbær", som i Tjøtta er brukt om fruktene på rognasal (jfr. Dahl 1912-22).

Foruten en større forekomst av skogbingel (*Mercurialis perennis*) finnes det her maritim reinrosehei med kystplanter, varmekjære sørlige arter og fjellplanter i blanding. Det er av stor vitenskapelig betydning å sikre noen av de artsrike reinroseheiene ved sjøen i Nord-Norge.

Figur 19. Bærøya og Haltøya. Nærmere avgrensning ved eventuelt landskapsvernområde er nødvendig. Utsnitt av kartblad 1826 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

21. SKEI PÅ ALSTEN

Kommune: Alstahaug.

Kartblad: 1826 IV, Tjøtta.

UTM: UP 8511-8611 + 8712.

Geologi: Glimmergneis og kalkspatmarmor.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 30-200 m.

Areal: ca. $3/4 \text{ km}^2$.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1912), Marker 1975 (Befaring 7.7.1975), Aune & Sivertsen (1981), Hatlelid & Hatlelid 1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Hasselkratt og almeskog. Ellers lauvblandingsskog.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Alstahaug-Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger ovenfor gårdene Skei og Hammes på øya Alsten. Flåget strekker seg over ca. 3 km i høydeintervallet ca. 30-200 m. Almeskogen ligger i etasjer med nakent berg imellom. Området vender mot sørøst og har en meget gunstig beliggenhet under De syv søstre.

Flora og vegetasjon

Skogen består av tette kratt av *hassel*, *alm* og *krossved*. *Villapal* og *rognasal* forekommer spredt. Nederst ved planteskolen på Skei finnes hasselkratt med innslag av *selje*, *bjørk* og *rogn*.

Krossved, *kanelrose*, *bustnype* og *kjøttnype* finnes i busksjiktet sammen med spredte individer av de vanlige lauvtrærne.

Feltsjiktet domineres av *skogbingel* og *myske* sammen med arter som *skogburkne*, *ormetelg*, *enghumleblom*, *mjødurt*, *skogvikke* og *skogsvinerot*. Noen av disse er mer eller mindre sørlige, varmekjære arter. Av denne gruppen forekommer ellers *firblad*, *raudflangre*, *berggrøyrkvein*, *hengjeaks*, *fingerstarr*, *bleikstarr*, *maurarve*, *trollbær*, *gul frøstjerne*, *vårkål*, *bergskrinneblom*, *berggull*, *krattfiol*, *lodneperikum*, *prikkperikum*, *kratthumleblom*, *vårerteknapp*, *bergmjølke*, *urakatt*, *brunrot*, *storklokke*, *småborre*, *haremat* og *skogsalat*.

Kulturpåvirkning

Tuja og sitkagran er plantet i området ved Skei planteskole. Nær Hamnes er deler av almeskogen hogd ut og beplantet med gran (sitkagran?).

Verne vurdering

Området er ett av det floristisk rikeste og mest interessante på Helgelandskysten. I alt er det registrert 14 forskjellige trær og busker i hasselkrattene, almeskogen og ellers i lauvblandingsskogen (vesentlig bjørk). Av disse skal nevnes villapal (*Malus sylvestris*), som bare er kjent fra Alstahaug og Dønnes i Nord-Norge. Ved Skei har rognasal (*Sorbus hybrida*) en av de nordligste forekomstene i Norge, ellers bare et par lokaliteter i Lurøy på Meløy. Arten er i Norge knyttet til kystlokaliteter. Av andre arter i samme familie skal nevnes forekomsten av den østlige varmekjære kanelrose (*Rosa majalis*) og de svakt varmekjære rosene bustnype (*R. villosa*) og kjøttnype (*R. dumalis*). I Norge har de to sistnevnte en klart kystbundet utbredelse. Den interessante blandingen av kystplanter, mer eller mindre varmekjære sørlige, sørøstlige og østlige arter, samt fjellplanter, gjør området ved Skei til ett av de naturvitenskapelige verdifulleste skogområdene som vi kjenner i Nordland. Til nå er det av høyere planter funnet 5 kystplanter, 30 sørlige, 2 sørøstlige, 2 østlige og 4 fjellplanter i denne lia. I denne skoglia er det et mangfold av plantegeografiske elementer. Foruten de store forekomstene av hassel, alm, krossved og andre trær og busker, er dette en helt spesiell naturtype som må bevares. De store forekomstene av skogbingel (*Mercurialis perennis*) og myske (*Galium odoratum*) er interessante.

Området bør få status som naturreservat.

Figur 20. Skei ved Alsten. Forslag til vernesone inntegnet. Utsnitt av kartblad 1826 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Tabell 5. Lokaliteter for edellauvskog og edellauvskog-elementer i Alstahaug med angivelse av treslag og varmekjære busker.

a. Furu	f. Gråor	k. Rognasal	p. Lind
b. Gran	g. Hassel	l. Nordlandsasal	q. Smalasal
c. Selje	h. Alm	m. Tysbast	r. Villapal
d. Osp	i. Hegg	n. Krossved	
e. Bjørk	j. Rogn	o. Istervier	

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	
1. Skei på Alsten			x	x	x	x	x	x	x	x	x			x					x
2. Trolandet (Lauvøya)							x	?			x								
3. Rødøya							x				x								
4. Bærøya								x			x								
5. Haltøya							x				x								
6. Slåtterøya nær Blomsøya												x							
7. Søvikskaret opp for Einangen												x							
8. Tjøtta gård (utmarka)							x				x								
9. Blomsøya gård																			x
10. Sør-Herøy																x			
11. Nyheim, Nord-Herøy														x					

DØNNA

Kartblad: 1827 III, Sandnessjøen.

Øya har mange mindre arealer med bar- og lauvskog. Av edellauvskoger finnes det bare fragmenter med *hassel*, *alm*, *villapal* og *rognasal*. I Nordland er villapal bare kjent fra Alstahaug og Dønna, slik at Dønna har nordgrense for denne arten i Norge.

Hasselkratt med litt alm forekommer ved Solfjell og Dønnesfjell. En del almetrær finnes ved Nordvika og Åkvika. Rognasal skal finnes ved Åkvika, men denne lokaliteten er usikker. På Løkta skal det finnes litt hassel.

Det fremmes ingen forslag om verneområder for edellauvskog i Dønna kommune. Øykommunen bør imidlertid vegetasjonskartlegges, eventuelt bør det utarbeides en samlet oversikt over verneverdige områder i kommunen. Dønna har bl.a. nordligste forekomst i Norge av *vår-rubblom*.

På Hamran i Breivik på Dønna, ble plante- og dyrelivet fredet den 12.4.1945. Det er ingen forvaltningsmyndighet over området.

22. YTREHUS, HUGLA

Kommune: Nesna.

Kartblad: 1827 II, Nesna.

Geologi: Ikke klarlagt.

Høyde over havet (min.-maks.): Ikke klarlagt.

Areal: Ikke klarlagt.

Undersøkelser og materiale: Straumfors (1980).

Vegetasjonstype: Hasselkratt.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion:
Kysten Alstahaug-Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Skogkledd kolle avgrenset i vest av en skarp dal og et flåg i nord.

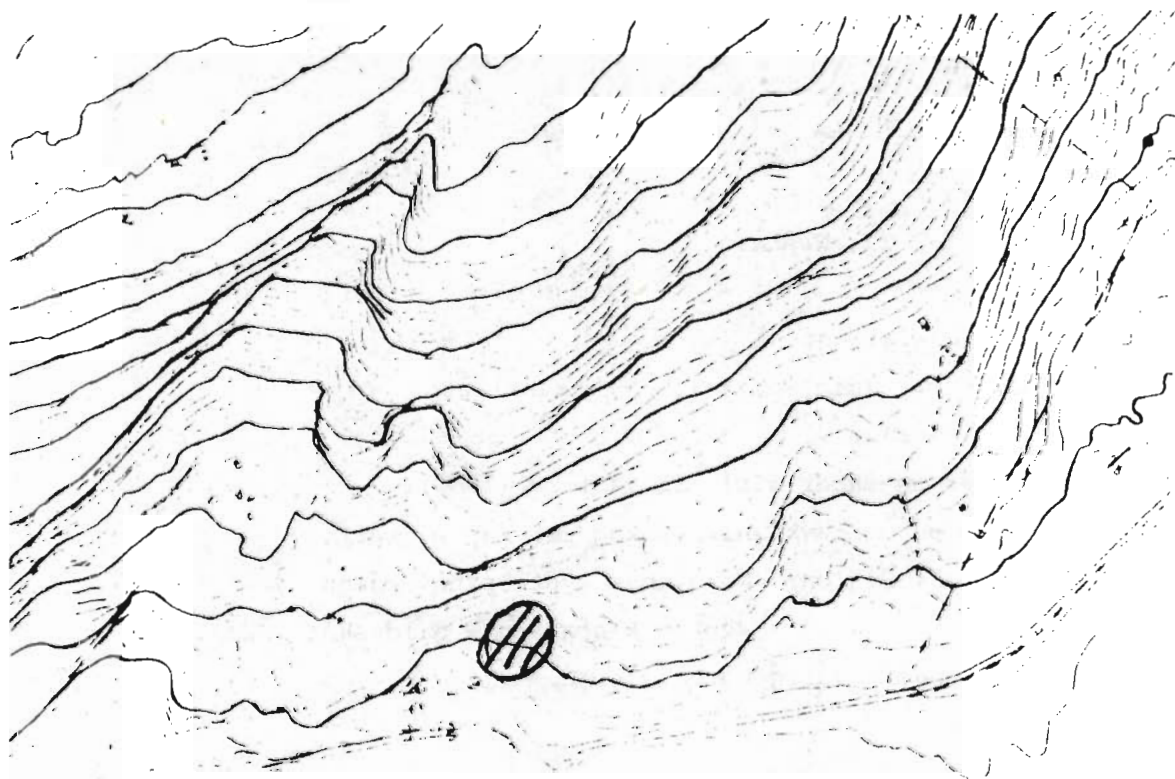
Flora og vegetasjon

På den skogkledde kollen er det 5-6 *hasselkratt*. Undervegetasjonen var uttørket da undersøkelsen ble foretatt. *Kung* skal finnes i området, men ble ikke registrert.

Kulturpåvirkning: Området beites trolig av sau.

Verne vurdering

Området er lite og dårlig undersøkt floristisk. Det har trolig liten eller ingen verneverdi.

Figur 21. Ytrehus, Hugla. Markering av hassellokaliteter. Utsnitt av ØK-bladet DL 190-5-2.

Tabell 6. Lokalteter for edellaavskog og edellaavskog-elementer i Dønna og Vega med angivelse av treslag og varmekjære busker.

a. Furu	f. Gråor	k. Rognasal	p. Lund
b. Gran	g. Hassel	l. Nordlandsasal	q. Smalasal
c. Selje	h. Alm	m. Tysbast	r. Villapal
d. Osp	i. Hegg	n. Krossved	s. Sølvasal
e. Bjørk	j. Rogn	o. Tindved	

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q	r	s
1. Solfjell, Dønna								x	x										
2. Dønna(fjell), Dønna								x	x										x
3. Nordvika, Dønna										x									
4. Åkvik, Dønna										x									
5. Løkta, Dønna											x								
6. Vest for Eidem, Vega		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x				x

23. "SKJØGNA", HUGLA

Kommune: Nesna.

Kartblad: 1827 II, Nesna.

UTM: VP 0442.

Geologi: Ikke klarlagt.

Høyde over havet (min.-maks.): Ikke klarlagt.

Areal: Ikke klarlagt.

Undersøkelser og materiale: Straumfors (1980).

Vegetasjonstype: Lauvblandingsskog med hasselkratt.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion:
Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Området ligger på sørsida av Hugla omlag 1 km fra Hugla- gårdene. Flåg og bratte ller omgir lokaliteten unntatt i sør. Storsteinet ur finnes.

Flora og vegetasjon

Øverst i det bratte flåget er det vel 10 mindre grupper *hasselbusker* (2-3 m høge) i blanding med *selje*, *bjørk*, *gråor*, *hegg* og *rogn*. *Rips* og *Rosa* sp. inngår i busksjiktet.

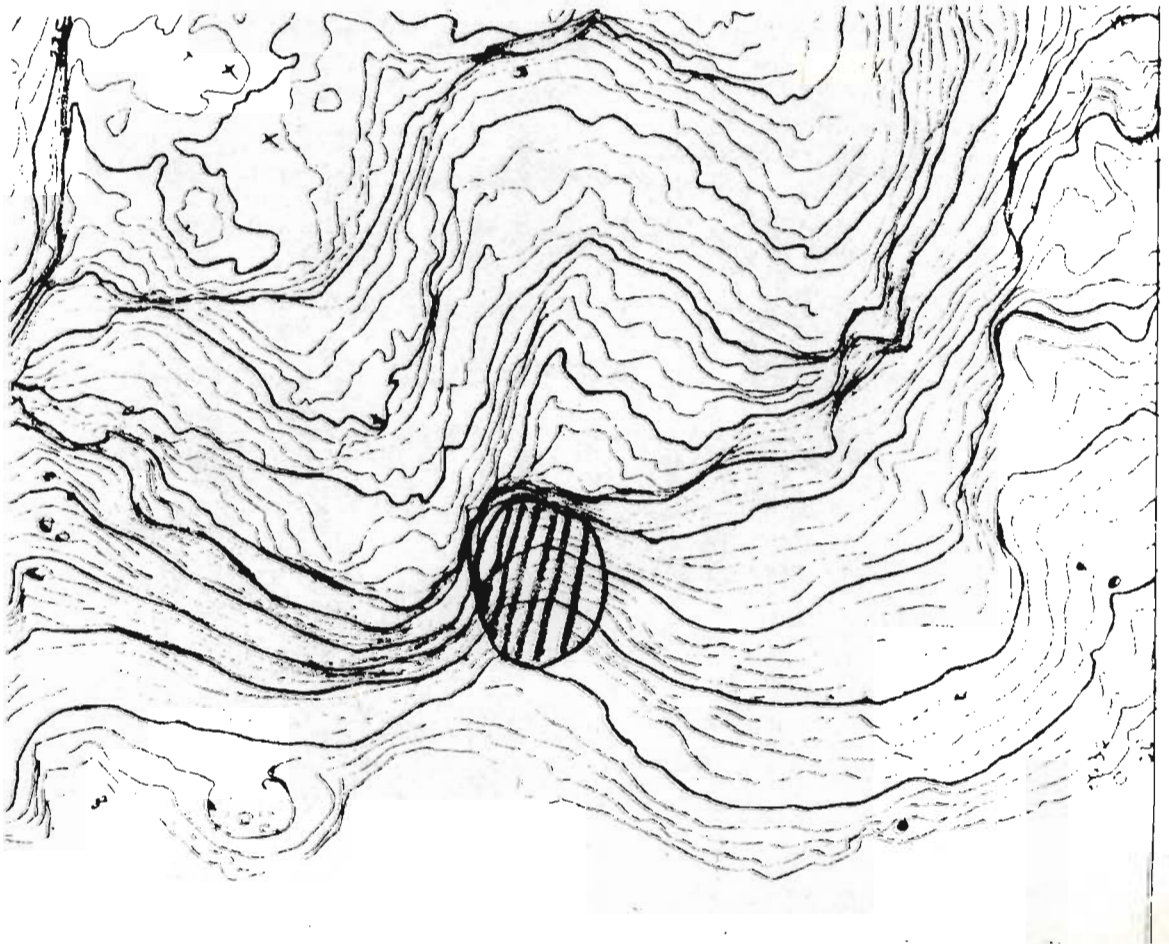

Feltsjiktet domineres av lågurter med innslag av enkelte høgstauder. Av disse skal nevnes *nattfiol*, *hengjeaks*, *trollbær*, *tyrihjelm*, *enghumleblom*, *urakatt*, *kvann*, *tveskjeggveronika* og *myske*.

Kulturpåvirkning: Liten eller ingen.

Verneverdi

Området er dårlig undersøkt og er vanskelig å vurdere. Hasselkrattene har en viss verneverdi, utover det er de floristiske opplysningene for sparsomme til å vurdere området.

Figur 22. "Skjøgna" på Hugla. Beliggenhet og grov avgrensning av lokaliteten. Utsnitt av ØK-kartblad DL 190-5-2.

Flora og vegetasjon

Området er stort og det ble ikke inventert i sin helhet. Beskrivelsen av lokaliteten er derfor ikke fullstendig. Omkring Husby gård er det store skogarealer som er mer eller mindre sterkt påvirket av beiting, hogst, granplanting og grøfting. Skogstypen har de karakteristiske trekk for hagemarksskogen. Dette er en sterkt kulturpåvirket lågurtskog med *bjørk* som dominerende treslag. *Osp* er lokalt dominant. *Hassel* er vanlig og forekommer over hele Husbymarka. Arten vokser i fine hassellunder med store og kraftige busker som har tredimensjoner både i høyde og stammediameter. Området er heterogent hva angår skogstypen. Foruten de nevnte vegetasjonstyper, finnes det små felter med lågurtbjørkeskog (gras- og urterik bjørkeskog uten hassel), blåbær-småbregnebjørkeskog med bl.a. *bjønnekam*, ospe-skog, gråor-heggeskog langs bukta og teiger med skogsmyr (bjørk). Nordøst for Husby gård er det et par bratte skogkledte koller. *Liljekonvall*, *brude-spore* og *reinrose* vokser på toppen av den ene kollen. I sørskråningen under kollen forekommer alle de nevnte treslagene, dessuten finnes *alm* og *smal-asal*. *Furu*, *selje* og *rogn* finnes spredt.

Busksjiktet har stort sett de samme arter, men kratt forekommer bare stedvis med *einer* som dominerende art. I tillegg er notert de varmekjære artene *Rosa* spp. og *krossved*. I følge muntlige opplysninger var krossved mye vanligere før. Arten er lett sårbar ved uttynning.

Den rike hagemarksskogen utmerker seg ved en blanding av typiske beiteplanter og svakt sørlige varmekjære arter, foruten de vanlige arter i gras- og urterike bjørkeskoger.

Feltsjiktet domineres av *sølvbunke*, *hengjeaks*, *mjødurt*, *sjuskjære* og *marinjelle*. Lokale dominanter av *fugletelg* og *skogsvinerot*. Andre vanlige arter omfatter bl.a. *smyle*, *blåtopp*, *hundegras*, *kvitsymre*, *tågebær*, *tepperot*, *gaukesyre*, *lækjeveronika*, *kvitmaure* og *vendelrot*. Svakt varmekjære arter er *ormetelg*, *hengjeaks*, *bleikstarr*, *firblad*, *markjordbær*, *skogvikke*, *skogfiol* og *skogsvinerot*.

Områder med lignende vegetasjon finnes spredt østover til botnen av Alsøyvågen.

Kulturpåvirkning

Lokaliteten er beitepåvirket. En del hogst forekommer i Husbymarka.

Verne vurdering

Husbymarka er en typisk rik hagemarksskog med den sjeldne arten smalasal. Den er endemisk for Norge og har her sin nordgrense. Skogområdet er svært rikt på trær og busker og inneholder i alt 12 forskjellige arter av disse. Det bør utarbeides en skjøtselplan for hele Husbymarka med tanke på å bevare forekomsten av smalasal. Området er dessuten en av de vestligste lokalitetene for hassel og alm i Nordland. Almen er muligens innplantet (Straumfors 1980).

25. TOMSVIK PÅ TOMMA

Kommune: Nesna.

Kartblad: 1827.

UTM: UP 9849.

Geologi: Ikke klarlagt.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 30-150 m.

Areal: ca. 35 dekar.

Undersøkelser og materiale: Straumfors (1980), Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Lågurtbjørkeskog med hassel.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten er ei bratt, sørvendt li. Størstedelen av lia er meget ulendt med mosegrodde kjempeblokker. Området grenser i sør til en røsslyng-bjønnskjegg-myr.

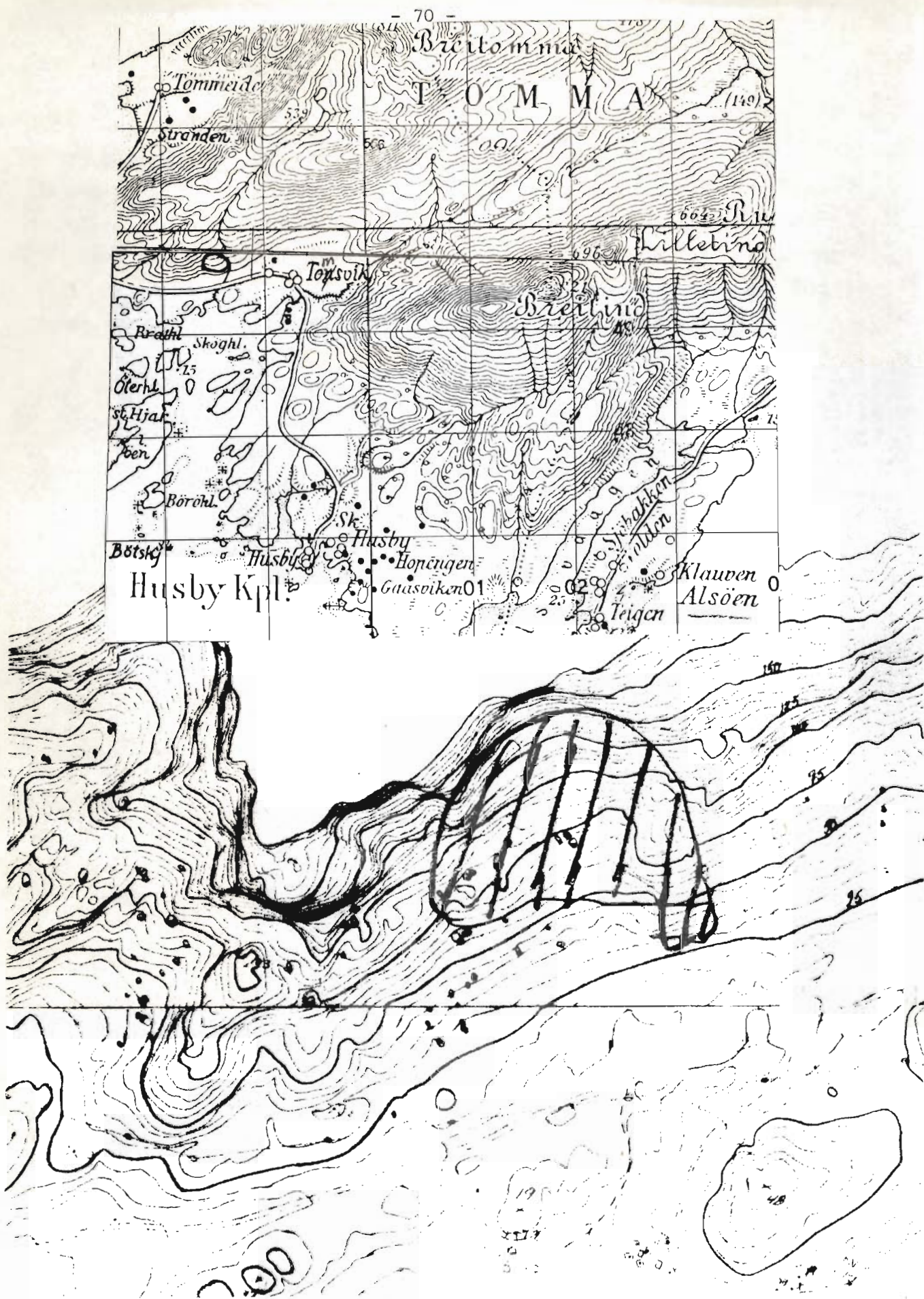
Flora og vegetasjon

Skogen i området er en lauvblandingsskog med *osp*, *hassel* og *bjørk* som dominerende treslag. *Selje*, *hegg* og *rogn* forekommer sparsomt. Øverst i lia finnes hassel i et sammenhengende felt på 2-3 dekar, ellers er det spredte hassellunder i hele lia. *Osp* danner også lokale bestand, mens *bjørk* utgjør størsteparten av skogen.

I busksjiktet finnes de samme arter, men det er bare *einer* som stedvis danner kratt.

Feltsjiktet er rikt og inneholder arter som er vanlig for slike lågurtskoger. Dominerende arter er *hengjeaks*, *tågebær*, *skogfiol* og *storumarimjelle*. Steril *smyle* er dominant i et "nedre" sjikt. *Skogburkne* er bestandsdannende lokalt. Andre vanlige arter er *ormetelg*, *lundrapp*, *tepperot* og blad av *mjødurt*. Sørlige og/eller svakt varmekjære arter omfatter foruten *ormetelg*, *hengjeaks* og *skogfiol*, også *bleikstarr*, *kranskonvall*, *kvitsymre*, *markjordbær*, *vårearteknapp* og *lodneperikum*. Ingen østlige arter er registrert.

Figur 24. Vest for Tønnesvika (Tomsvik), Tomma. Beliggenhet og grov avgrensning av området Utsnitt av kartblada 1827 II og 1827 I (øverst) (Gjengitt med tillatelse av NGO, øvst), og økonomisk kartblad DK 192-5-2 og DK 192-5-4 (nederst).

26. "STRUPEN", MELLOM DILLRA (DILLEREN) OG SAURA, HANDNESØYA

Kommune: Nesna.

Kartblad: 1827 II.

UTM: VP 0847 + 0947.

Geologi: Ikke klarlagt.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 90-300 m.

Areal: ca. 250 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1912), Straumfors (1980), Kristiansen
1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Lågurtbjørkeskog med hassel.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion:
Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger mellom gårdene Dillra og Saura på sørsida av Handnesøyas vestlige del. Lia er bratt og ligger dels i et flåg som går i nordsør retning. Deler av området ble ikke undersøkt.

Flora ogvegetasjon

Vegetasjonstypen er en lågurtbjørkeskog med omkring 40 hassellunder. *Bjørk* er dominerende treslag, med spredte innslag av *selje*, *osp*, *gråor*, *hegg* og *rogn*. *Osp* finnes stedvis i reine bestand.

Busksjiktet er svakt utviklet og det dannes ikke kratt, med unntak av hassellundene må *hassel* regnes som busk. *Einer* er relativt vanlig.

Feltsjiktet domineres av *hengjeveng*, *hengjeaks*, *blåtopp* (?) og *tågebær*. Lokalt kan *einstepe* være dominant. Av andre vanlige arter kan nevnes *kvitsymre*, *markjordbær*, *gaukesyre*, *skjuskjære*, *kvitmaure* og *gullris*. Vegetasjonstypen har noen høgstauder. De viktigste er *vendelrot* og *kvitblad-tistel*. Ved siden av hassel, har lokaliteten et fåtall svakt varmekjære arter. Østlige arter er ikke registrert.

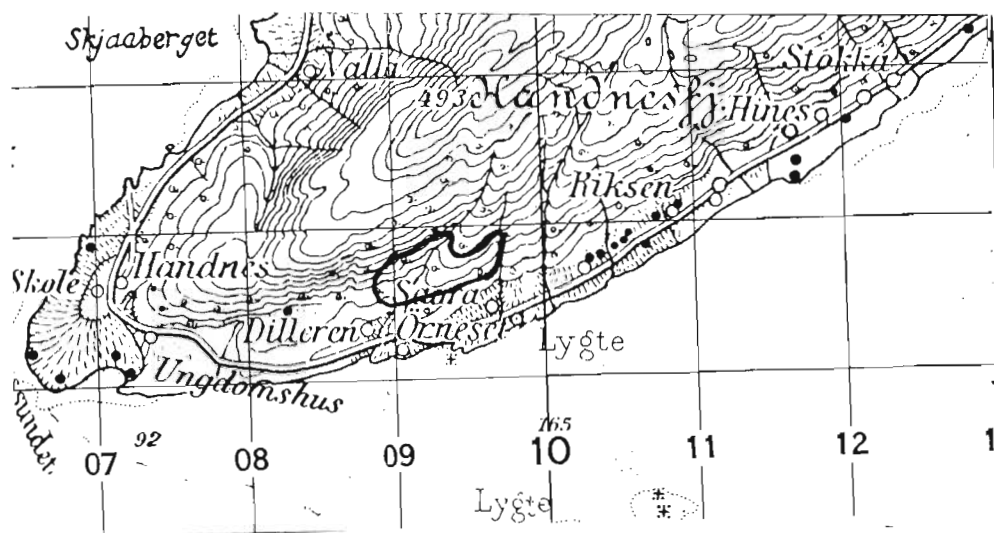
Den bratteste delen av lia i selve flåget er dårlig undersøkt.

Kulturpåvirkning

Det ble ikke observert inngrep eller påvirkning av noe slag i selve lia. Lia er meget bratt og ulendt og inngrep i framtida er lite tenkelig.

Verne vurdering

Lokaliteten er det nordligste voksested for vårerteknapp i Norge. Området inneholder ca. 40 hassellunder. Det er av betydning i kunne bevare større forekomster av hassel i Norge. På grunn av dette og at området er av plantegeografisk interesse, bør det foretas vern av forekomsten.

Figur 25. Strupen mellom Dillra og Saura, Handnesøya. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 1827 II. Gjengitt med tillatelse av NGO.

27. HAMMARØYA

Kommune: Nesna.

Kartblad: 1827 II.

UTM: VP 1643 + 1743.

Geologi: Ikke klarlagt,

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 80-200 m.

Areal: 5-6 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1912), Straumfors (1980), Kristiansen 1981
(Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Almeskog: Almebestand i lågurtbjørkeskog.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion:
Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger ved foten av Hammerøyfjellet (764 m) ovenfor den østligste gården ved enden av fylkesveien. Eksposisjonen er sør-sørøstlig, Området er meget bratt og har stedvis nakne urer. Lia domineres av bjørk, mens selve almebestandene ligger i den øvre del. Sterile bergvegger danner en naturlig grense oppover. I sør grenser lokaliteten til dyrka mark og et plantefelt med gran, i vest og øst tynnes almebestandene gradvis ut.

Flora og vegetasjon

Skogen i området er en grasdominert bjørkeskog med låge urter og en del høgstaudearter. Almebestandene er noe artsfattigere enn selve bjørkeskogen.

Tresjiktet domineres av *bjørk* med innslag av *gran*, *selje*, *gråor*, *hegg* og *rogn*. I almeskogen" er det litt gran, bjørk og rogn. Det er over 200 almetrær i området (Straumfors 1980: 6) med kraftige, fine stammer. Tresjiktet er tett. Det finnes litt *hassel* i området.

I busksjiktet inngår litt *bustnype*.

Feltsjiktet domineres av *ormetelg*, *sølvbunke* og *tyrihjelm*. Andre vanlige arter er *hengjeaks*, *engsoleie*, *markjordbær*, *tepperot*, *gaukesyre*, *sjuskjære*, *trollurt* og *lækjeveronika*. Foruten alm forekommer det disse sørlige, varmekjære arter i området: *vårearteknapp*, *krattfiol*, *myske* og

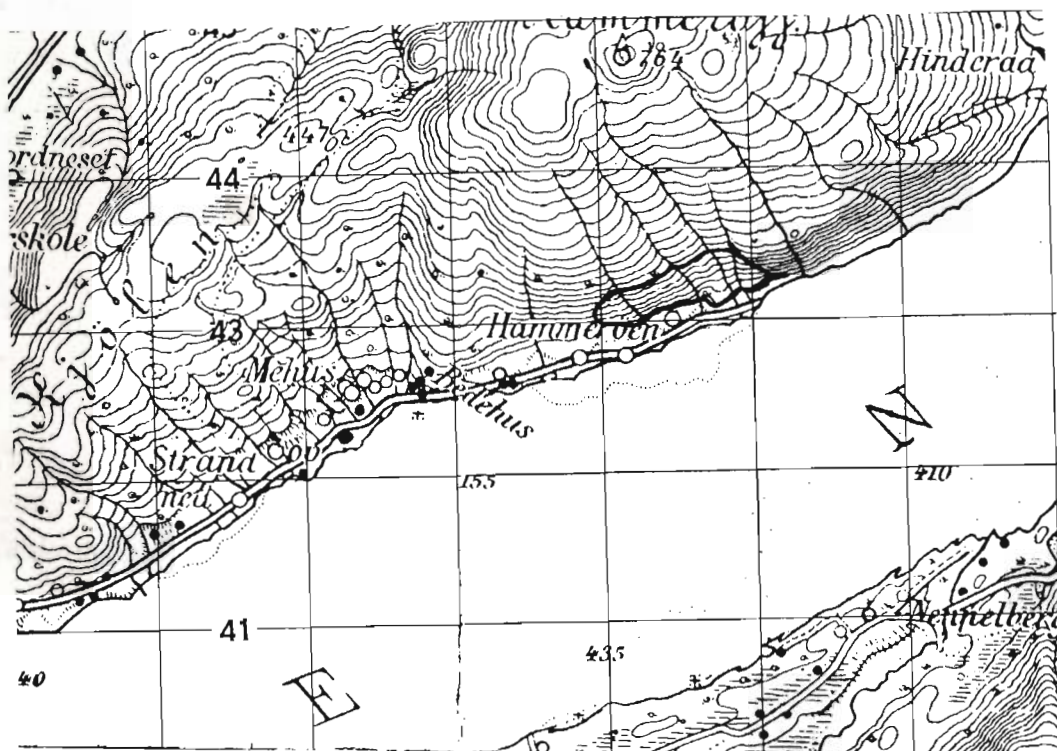
storklokke. Kalkkrevende arter er grønburkne, taggbregne og raudflangre. Av arter med spredt forekomst skal nevnes vill-lauk, bergskrinneblom, kratt-humleblom, lodneperikum, skogsvinerot og brunrot.

Kulturpåvirkning

Det er plantet en del gran nederst i lia, men nedenfor almebestanden. Lokaliteten er relativt sterkt utsatt for sauetråkk.

Verne vurdering

Lokaliteten er en av de største almeforekomstene i Nesna. Skogen er tett og frodig og har en meget fin og lett tilgjengelig beliggenhet. Området vil f.eks. være et ypperlig studieområde for skolene i området. Det er registrert fem plantegeografiske elementer med hovedtyngden på varmekjære arter. Ellers er det innslag av kystplanter, sørøstlige- og sørlige arter, samt fjellplanter. Området er noe truet av granplanting. Lokalitetens størrelse og fine utforming med kalkrike sydberg tilsier en form for vern.

Figur 26. Hammarøya. Beliggenhet og forslag til vernesone. Utsnitt av topografisk kartblad 1827. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Tabell 7. Lokalteter for edellauvskog og edellauvskog-elementer i Nesna med angivelse av treslag og busker.

a. Furu	f. Gråor	k. Rognåsal	p. Lind
b. Gran	j. Hassel	l. Nordlandsasal	q. Smalasal
c. Selje	h. Alm	m. Tysbast	
d. Osp	i. Hegg	n. Krossved	
e. Bjørk	j. Rogn	o. Istervier	

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o	p	q
1. Ytrehus, Hugla											x						
2. "Skjøgna", Hugla				x	x	x	x		x	x							
3. "Strupen", Handnesøya				x	x	x	x	x									
4. Saura, Handnesøya											x						
5. Tomsvik, Tomma				x	x	x	x	x		x	x						
6. Øst for Tomsvik, Tomma											x						
7. Husbymarka, Tomma	x	(x)	x	x	x	x	x	x	x	x	x				x		x
8. Hammarøya		(x)	x		x	x	x	x	x	x	x						
9. Langåsen under Breitind, Tomma				x		x	x	x	x	x	x				x		x

28. NORD FOR OLVIKVATNET

Kommune: Lurøy.

Kartblad 1827 I.

UTM: UP 1770-1771 + 1871.

Geologi: Ikke klarlagt.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 60-350 m.

Areal: ca. 250 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1912), Marker 1975 (Befaring for Miljøverndepartementet), Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med alm. Høgstaudeutforming av bregnetypen og lågurtbjørkeskog.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i ei sør-sørøstlig-ventd, bratt li på storsteinet, mosegrodd ur ved foten av Okstinden (786 m).

Flora og vegetasjon

Skogen er en lauvblandingsskog med *bjørk* som dominerende treslag. *Selje*, *hegg* og *rogn* inngår vanlig, mens *gråor* og *alm* finnes mer sparsomt.

Einer danner stedvis kratt på lysåpne steder, ellers forekommer en god del *rips*.

Feltsjiktet domineres av høge bregner og gras med stort innslag av urter. *Skogburkne*, *hengjeveng*, *hengjeaks*, *hundegras* og *bringeber* opptre som dominanter. Ellers forekommer en rekke arter som tilhører den vanlige vegetasjonen i bjørkelier. Skogen inneholder en blanding av arter både fra lågurt- og høgstaudebjørkeskog.

Typisk for lågurtbjørkeskogen er bl.a. *hengjeaks*, *markjordbær*, *skrubber* og *skogstjerne*. Karakteristiske høgstaudearter er f.eks. *tyrihjelm*, *geitrams*, *myskegras* og *kvitbladtistel*. Av mer eller mindre varmekjære arter forekommer *hengjeaks* som dominerende art, dessuten sparsomt *firblad*, *trollbær*, *bergskrinneblom*, *tårmurt*, *berggull*, *markjordbær*, *urakatt*, *lodneperikum*, *bergmjølke*, *skogsvinerot*, *torskemunn*, *brunrot* og *myske*. De fleste av disse er knyttet til varmegunstige vokseplasser. Østlige arter er *tyrihjelm* og *gulfrøstjerne*.

Det er notert 71 karplanter for lokaliteten.

Kulturpåvirkning: Skogen synes å være upåvirket av inngrep av noe slag.

Vernevurdering

Området har foruten de få almetrærne liten verneinteresse, selv om innslaget av varmekjære arter er relativt stort (13 arter).

29. SØR-SIDA AV ÆSVIKHATTEN

Kommune: Rødøy.

Kartblad: 1928 III; Melfjord.

UTM: VP 27,98.

Geologi: Glimmerskifer, glimmergneis og marmor.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 60-150 m.

Areal: ca. 250 dekar.

Undersøkelser og materiale: Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Lågurtbjørkeskog med hassel.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion:
Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Boreal, sydlig boreal.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger på nord-sida av Tjongsfjorden mellom Segelfor og Æsvik. Området er delvis begrenset av et granplantefelt i den vestlige del. På sørøst-siden av Æsvikhatten er det foretatt en del hogst. Vest og nord for lokaliteten er det fine utforminger av kystfuruskog og furumyrskog.

Flora og vegetasjon

Skogen i området består til dels av gamle trær med *bjørk* som dominerende treslag, men med betydelig innslag av *osp*, *rogn* og *hegg*. *Hassel* er vanlig og opptrer i små lunder. Buskene blir opp til 3-4 m høy med kraftige stammer. *Selje* inngår spredt.

I busksjiktet finnes litt *rips*. I fattige utforminger av lauvblandings-skogen øverst i lia er *einer* dominerende art. Eineren kan bli opp til 3 m høy med stammediameter i brysthøyde på 5-6 cm.

Feltsjiktet er av lågurttypen med stort innslag av gran og urter. Dominerende arter er *hengjeaks*, *tågebær* og *myske*, stedvis også *Arrhenatherum* sp. Bakken er mange steder helt dekket av *myske*. Få andre undersøkte lokaliteter kan oppvise slike forekomster av denne arten. *Einstape* danner lokale småbestand. Andre vanlige arter er *taggbregne*, *sølvbunke*, *engkvein*, *smyle*, *hundekveke*, *slirestarr* og *tepperot*. Mer eller mindre varmekjære arter er *einstape*, *ormetelg*, *firblad*, *kranskonvall*, *breiflangre*, *stortveblad*, *trollbær*, *markjordbær*, *kratthumleblom*, *skogvikke*, *skogfiol*, *skogsvinerot* og *myske*.

Figur 28. Sør-sida av Æsvikhatten. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 1928 III. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Fragmenter av høgstaudevegetasjon finnes i avlange, fuktige søkk. Her er *tyrihjel*m og *mjødurt* vanlig.

På steinblokker vokser bl.a. *skjørlok* og *sisselrot*.

Lokaliteten har særlig fine forekomster av neverlav (*Lobaria* spp.) på stammer av selje og hassel. På stammen av gamle krokete seljetrær vokser det foruten moser og lav også karplanter, bl.a. *fugleteig*, *tågebær*, *blåbær*, *tyttebær* og *skogstjerne*. De gamle trærne er spesielt interessante på grunn av de frodige epifyttsamfunnene.

Kulturpåvirkning

Foruten granplanting og litt hogst, bærer resten av skogen preg av høy alder. Både gamle og unge trær i blanding viser at den undersøkte lokaliteten er lite kulturpåvirket.

Verne vurdering

Æsvikhatten er et floristisk interessant område, men er en god del forringet i verneverdi på grunn av granplanting vest og øst for lokaliteten, samt en del hogst. Området preges av en interessant klimaksskog med gamle seljetrær og kraftig dimensjonerte hasselbusker. De nedre delene av seljestammene har rike epifyttsamfunn, til og med karplanter har funnet rotfeste her. Innslaget av varmekjære arter er relativt stort (15 arter). Av særlig plantegeografisk interesse er funnet av breiflangre, som tidligere bare er kjent fra et fåtall lokaliteter i Nord-Norge. Masseforekomsten av myske har en viss verneverdi.

30. STORVIKA

Kommune: Rødøy.

Kartblad: 1928 III; Melfjord.

UTM: VP 3989.

Geologi: Granitt?

Høyde over havet (min.-maks.): 0- ca. 120 m.

Areal: ca. 700 dekar (?).

Undersøkelser og materiale: Skaugen (1980).

Vegetasjonstype: Høgstaudebjørkeskog med alm.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a). Lokaliteten ligger i grenseområdet mot Nordlands, Troms og Lapplands høgfjellsregion (36). Underregion: Saltfjell/Blåmannsisen-Istind, Sarek, Kebnekaise (36b).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone/alpine sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger ovenfor ei 1 km lang bukt på nordsida av Nordfjorden sørvest for Bjørnstitind. Området er ei bratt og sørvendt li.

Figur 29. Storvika. Beliggenhet og grov avgrensning. Utsnitt av kartblad 1928 III. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Området veksler mellom bratte skogløse bergsider og slakkere skogkledte bjørkelier. På neset øst for Storvika finnes høgstaudebjørkeskog med *selje*, *osp* og *rogn* i tresjiktet. Her inngår høgstauder som *tyrihjelm*, *mjødurt*, *storklokke* og *turt*. Høgvokste gras og bregner er også vanlig. Nakne partier med berg er vanlig.

I selve Storvika får vegetasjonen en mer varmekjær karakter. *Alm* kommer inn, men ikke i større bestand. De fleste almetrærne er under 5 m høge, unntaksvis 8-10 m. *Selje* og *rogn* er vanlig ved siden av bjørk som dominerende art i tresjiktet.

Busksjiktet har bl.a. en god del *hegg*. Hvorvidt almen forynger seg er uvisst.

I feltsjiktet er høgstauder fremdeles vanlig, men en del varmekjære arter kommer inn, slik som *hengjeaks*, *kranskonvall*, *skogsvinerot* og *myske*. Ellers finnes bl.a. *strandrøyr*, *myskegras*, *skogrøyrkvein*, *stornesle*, *bringe-bær*, *mjødurt* og *geitrams*.

Vest for Storvika er skogen noe mer glissen. *Selje*, *osp* og *rogn* er vanlig, mens *alm* finnes spredt.

Kulturpåvirkning: Det er ikke observert noen inngrep i Storvika.

Vernevurdering

Området har en viss verneverdi på grunn av forekomst av *alm* nær Svartisen. En nærmere vurdering er vanskelig på grunn av sparsomme data.

31. NORDFJORDBOTNEN

Kommune: Rødøy.

Kartblad: 1928 II, Svartisen.

UTM: VP 4488.

Geologi: Granitt(?).

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 1-20 m.

Areal: ca. 500 dekar(?).

Undersøkelser og materiale: Skaugen (1980).

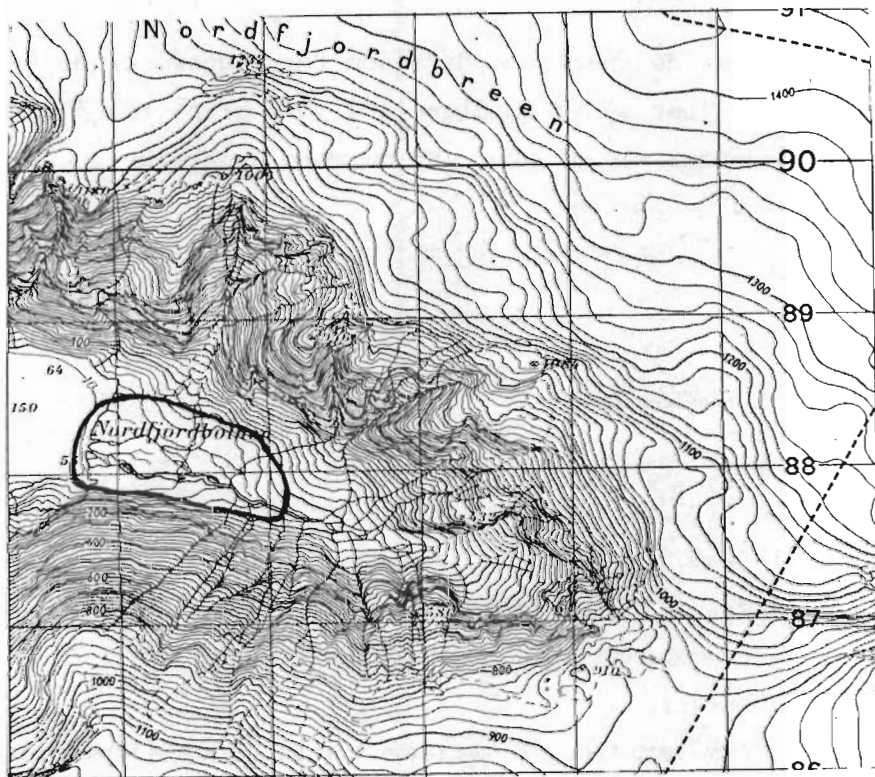
Vegetasjonstype: Elvekantskog med gråor.

Naturgeografisk region: På grensen mellom Nordlands kystalpine region (42).
Underregion: Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a) og
Nordlands, Troms og Lapplands høgfjellsregion (36).
Underregion: Saltfjell, Blåmannsisen-Istind, Sarek,
Kebnekaise.
Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone/alpine sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger langs hovedelvefaret innerst i Nordfjorden like ved Svartisen. Området er et stort elvedelta med stedvise vierkratt.

Figur 30. Nordfjorden. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 1928 II. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Vegetasjonen innerst i Nordfjorden er mangelfullt beskrevet, men det finnes en del kjerr av ulike *vierarter*, *selje*, *gråor* og *rogn*. På elvebredden vokser bl.a. *sølvbunke*, *fjellrapp*, *fjellsyre*, *engsyre*, *småsyre*, *harerug*, *engsoleie*, *stjernesildre*, *fjellmarikåpe*, *geitrams* og *vendelrot*. Mose- og lavtepper dekker elvebreddene flere steder.

Området oversvømmes trolig under snøsmeltingen.

Kulturpåvirkning

Lokaliteten er ikke utsatt for noen større påvirkning, muligens noe i forbindelse med friluftsliv.

Verne vurdering

På grunnlag av de sparsomme data som foreligger, er det vanskelig å vurdere området. Det synes imidlertid å være grunn til å vurdere hele Nordfjordbotnen nedenfor skoggrensa. En nærmere undersøkelse av lokaliteten synes nødvendig.

32. MYRVOLL, NORDFJORDEN

Kommune: Meløy.

Kartblad: 1928 II, Svartisen.

UTM: VQ 51,02-52,02.

Geologi: Glimmerskifer, glimmergneis.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 20-140 m.

Areal: ca. 110 dekar.

Undersøkelser og materiale: Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

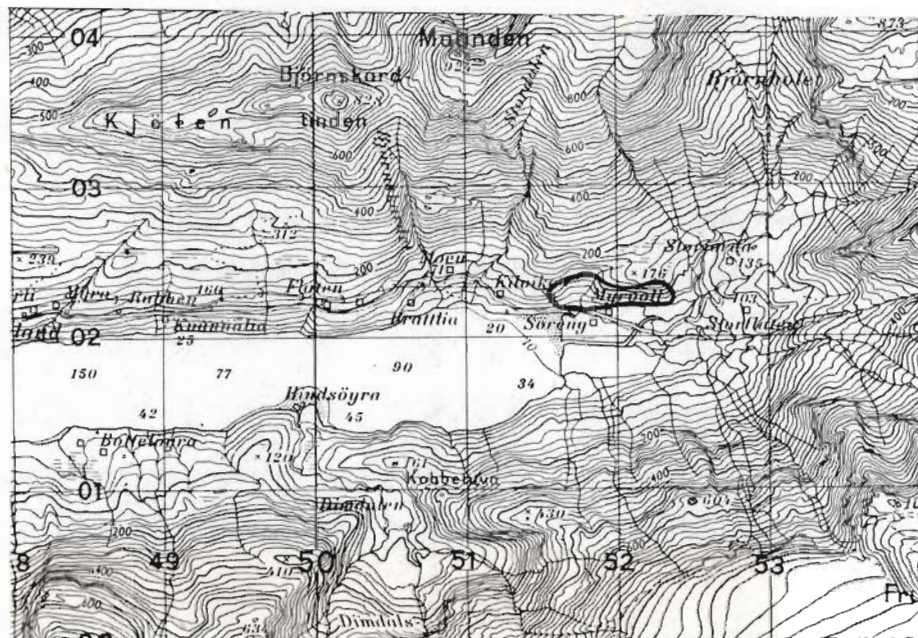
Vegetasjonstype: Lågurtbjørkeskog med alm. Mindre areal med høgstaudevegetasjon.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i østenden av den ca. 10 km lange rike lauvskoglia på nordsida av fjorden. Den strekker seg fra Brattland til Søreng og har almeforekomster flere steder. Lia ovenfor Myrvoll er meget bratt. Skoggrensa ligger på ca. 400 m o.h.

Figur 31. Myrvoll, Nordfjorden. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 1928 II. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Tresjiktet domineres av *bjørk* med *selje*, *gråor* og *alm* som vanlige innslag. *Osp*, *hegg* og *rogn* opptre mer spredt. Alm forekommer over mesteparten av lia, men særlig i nederste del i tilknytning til sydvendte, bratte bergskrenter. *Gran* forekommer plantet.

Busksjiktet danner ikke kratt. I tillegg til de nevnte arter finnes litt *einer* og *Rosa* spp.

Bjørkeskogen med alm er av lågurttypen med lokale høgstaudeutforminger. Feltsjiktet i den gran- og urterike typen domineres av *sølvbunke* og *firkantperikum*. En rekke høgstaudearter indikerer at vegetasjonen er intermediær mellom lågurt- og høgstaudetypen. De har bare spredte forekomster i lågurtutformingen, slik som *ormetelg*, *strutseveng*, *tyrihjelm*, *sløke* og *vendelrot*. Vanlige arter ellers er bl.a. *gulaks*, *engkvein*, *smyle*, *engsyre*, *blåbær*, *augnetrøst* og ved stier, *groblad*. Høgstaudetypen dekker bare mindre arealer.

Her er *myske* dominerende art med *skogburkne*, *strutseveng*, *stornesle* og *storklokke* som lokale dominanter. Av andre arter skal nevnes *taggbregne*, *hengjeaks*, *hundekveke*, *raudflangre* og *hengjepiggfrø*. Denne utformingen er knyttet til bratte skråninger med skarpkantet stein på overflata.

I nederste del av lia finnes det en del bergskrenter med varmekjær vegetasjon. Foruten at alm her forekommer i størst antall, er det også en konsentrasjon av arter med sørlig utbredelsestendens: *kranskonvall*, *trollbær*, *bergskrinneblom*, *krattfiol*, *lodneperikum*, *kratthumleblom*, *urakatt*, *skogsvinerot* og andre arter som er felles med lågurtypen. Fjellplanten *snø-sildre* ble funnet på en mosegrodd blokk i skogen. Forøvrig er det notert ca. 70 andre karplanter i det artsrike feltsjiktet. Arter med lokal dominans er *skogburkne*, *sølvbunke*, *hundegras*, *firkantperikum* og *storklokke*. I tillegg er det funnet en del planter som normalt er knyttet til kulturbeite.

Kulturpåvirkning

Området er relativt sterkt kulturpåvirket gjennom beiting, stier og granplanting.

Verne vurdering

Skogtypen er en interessant beitetype dominert av sølvbunke og firkantperikum. Sistnevnte art er sjelden nord for Polarsirkelen, med unntak av en del funn i Lofoten - Vesterålen. Alm finnes ellers i tilknytning til smale kalkbenker nederst i lia. Her er også innslag av varmekjære arter størst. Ingen kystplanter er registrert på lokaliteten, men ellers er det funnet 15 varmekjære og et par østlige og nordlige arter, samt fem fjellplanter. Almen er her nær sin nordgrense og lokaliteten representerer derfor et interessant område like ved Svartisen.

33. LI VED ENGA, SVARTISEN

Kommune: Meløy.

Kartblad: 1928 III, Melfjord + 1928 II, Svartisen.

UTM. VP 43,99-44,99 + VQ 43,00-44,00.

Geologi: Glimmerskifer, glimmergneis.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 100-360 m.

Areal: ca. 300 dekar.

Undersøkelser og materiale: Gjærevoll 1949 (Herbariebelegg TRH)

Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Lågurtbjørkeskog med lokale høgstaudeutforminger. Noen få almetrær ved lite sydberg.

Naturgeografisk region: Nordlands kystapline region (42). Underregion: Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a). Området ved Enga grenser til Nordlands, Troms og Lapplands høgfjellsregion (36). Underregion: Saltfjell, Blåmannsisen-Istind, Sarek, Kebnekaise (36b).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i vestskråningen av Almlifjellet (480 m) ovenfor Engøyra, nordvest for Engabrevatnet. Området er en del av ei bjørkeli som går sørøstover til østenden av Engabrevatnet..

Flora og vegetasjon

Bjørkeskogen ovenfor Enga og Svartisen gård har mye *selje*, *gråor* og *rogn* i tresjiktet, samt litt *osp* og *hegg*. Gamle seljetrær er et typisk innslag. I den østlige delen er det plantet en del *gran*. *Alm* er det lite av. Det ble ialt observert 3 trær og 4 busker, vesentlig i nedre del av lia i nærheten av et sørvendt berg.

Busksjiktet danner ikke kratt. *Einer* er relativt vanlig, ellers inngår litt *alm*, *rips*, *Rosa* spp. og *hegg*.

Sølvbunke dominerer i feltsjiktet over størstedelen av området. Unntaksvis finnes lokale høgstaudeutforminger med *strutseveng*, *skogburkne* eller *tyrihjel*. Andre vanlige arter i lågurtutformingen er bl.a. *tågebær*, *gaukesyre*, *blåkoll* og *lækjeveronika*. Arter med sørlig utbredelsestendens er *ormetelg*, *hengjeaks*, *trollbær*, *kvitsymre*, *vårskrinneblom*, *skogfiol*, *lodne-*

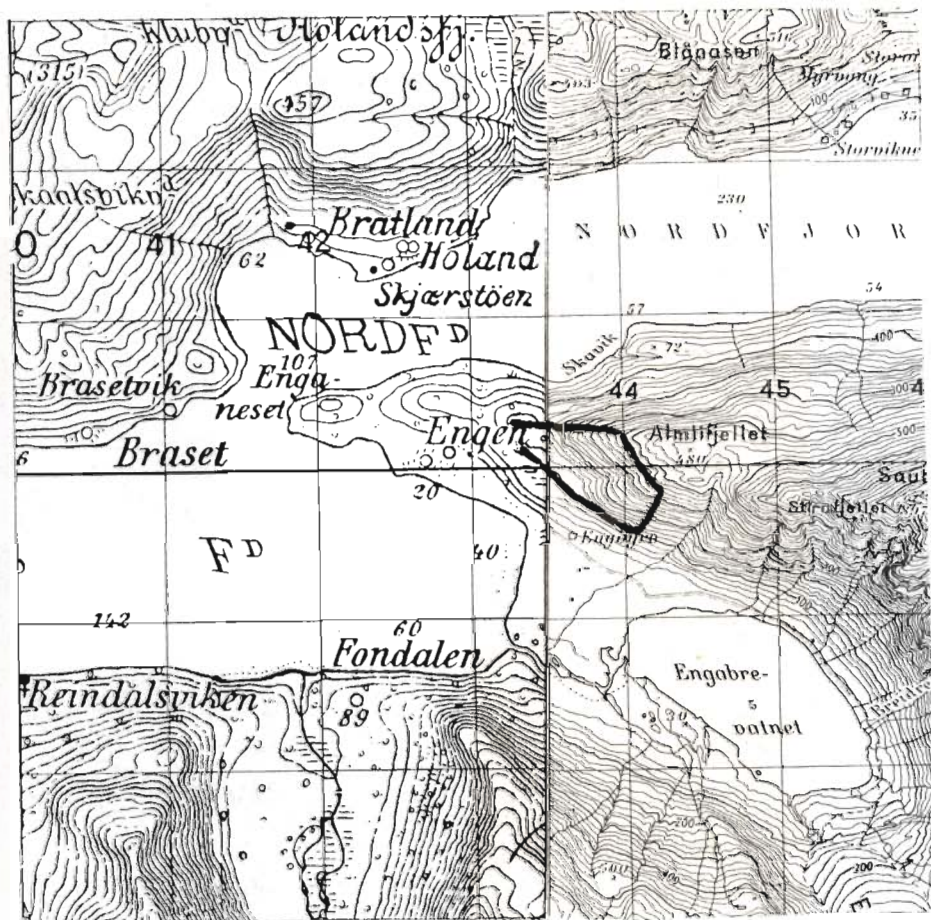
perikum, markjordbær, kratthumleblom, krattmjølke, urakatt, skogsvinerot og myske. Tyrihjelmer representerer et svakt østlig element. Av øvrige arter skal nevnes taggbregne, hundekveke, lodnerublom og hengjepiggfrø.

Kulturpåvirkning

Området er noe beitepåvirket, særlig i nedre del av lia. Litt granplanting i østenden av lia.

Verne vurdering

Bortsett fra forekomsten av alm, er det ingen større verneverdier knyttet til lokaliteten.

Figur 32. Enga ved Svartisen. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 1928 II og III. Gjengitt med tillatelse av NGO.

34. NORD FOR ENGA, ENGAVÅGEN

Kommune: Meløy.

Kartblad: 1928 IV, Meløy.

UTM: VQ 35,08 + 36,08.

Geologi: Glimmerskifer og glimmergneis. Lokale forekomster med olivin.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 60-250 m.

Areal: ca. 400 dekar.

Undersøkelser og materiale: Gjærevoll 1949 (Herbariebelegg TRH). :H).

Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Lågurtbjørkeskog med alm. Lokale storbregneutforminger.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion:

Kysten Alstahaug - Gildeskål (42a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i ei bratt li ovenfor Enga gård i den vestlige delen av Osafjellet henimot Koppen. Stedvis forekommer det mindre areal med småsteinet ur, men for det meste har lokaliteten en fast grasbakke preget av sterk sauebeiting. Nedenfor lia er en grøftet myr med små granplanter. Mellom myra og bjørkeskogen har fuktige lokaliteter sterk beitepåvirket gråorskog med mosegrodde blokker.

Flora og vegetasjon

Tresjiktet domineres av *bjørk* med *rogn* som vanlig innslag. Andre treslag er *selje*, *osp*, *gråor* og *hegg*. *Alm* finnes spredt i lia i lokale småbestand. Den kan bli opp til 10-12 m høy. Busker av *alm* vitner om en viss foryngelse i bestandene. I nedre del av lia er *gråor* bestandsdannende på fuktig beitemark.

Lågurtbjørkeskogen har kratt av *einer* i nedre del av lia. *Eineren* blir opp til 3 m høy. Forøvrig er det busker av *bjørk* og *gråor*, samt litt *rips* og *Rosa* spp.

Feltsjiktet er sterkt beitepåvirket. Dominerende arter er *sølvbunke* og *trollurt*. *Strutseving* danner lokale høgstaudeutforminger. Vanlige arter i lågurtbjørkeskogen er bl.a. *stornesle*, *engsyre*, *grasstjerneblom*, *gåsenumre*, *marikåpe*, *kvitkløver*, *tiriltunge*, *gaukesyre*, *blåsprett*, *tviskjeggveronika* og

vendelrot (blad). Lokalt er relativt rik på arter med vekslende krav til varme: *ormetelg*, *hengjeaks*, *vill-lauk*, *markjordbær*, *urakatt*, *lodneperikum*, *krattmjølke*, *skogsvinerot* og *myske*. Av andre arter skal nevnes *taggbregne*, *gjeldkarve* og *hengjepiggfrø*. Det oseaniske element er representert ved *bjønnekam*, men arten er meget sjelden i lia. Den østlige arten *tyrihjel* vokser spredt i området.

I og under bergveggen øverst i lia er det foruten flere kulturugas, innslag av arter med svak tilknytning til fjellvegetasjonen, som *gulsildre*, *bergfrue* og *raudsildre*. Andre arter er bl.a. *blårapp*, *lodnerublom* og *flekk-mure*.

Kulturpåvirkning

Lia er sterkt beitepåvirket. Nedenfor skogen i den østlige del av området er det en grøftet myr beplantet med gran.

Vernevurdering

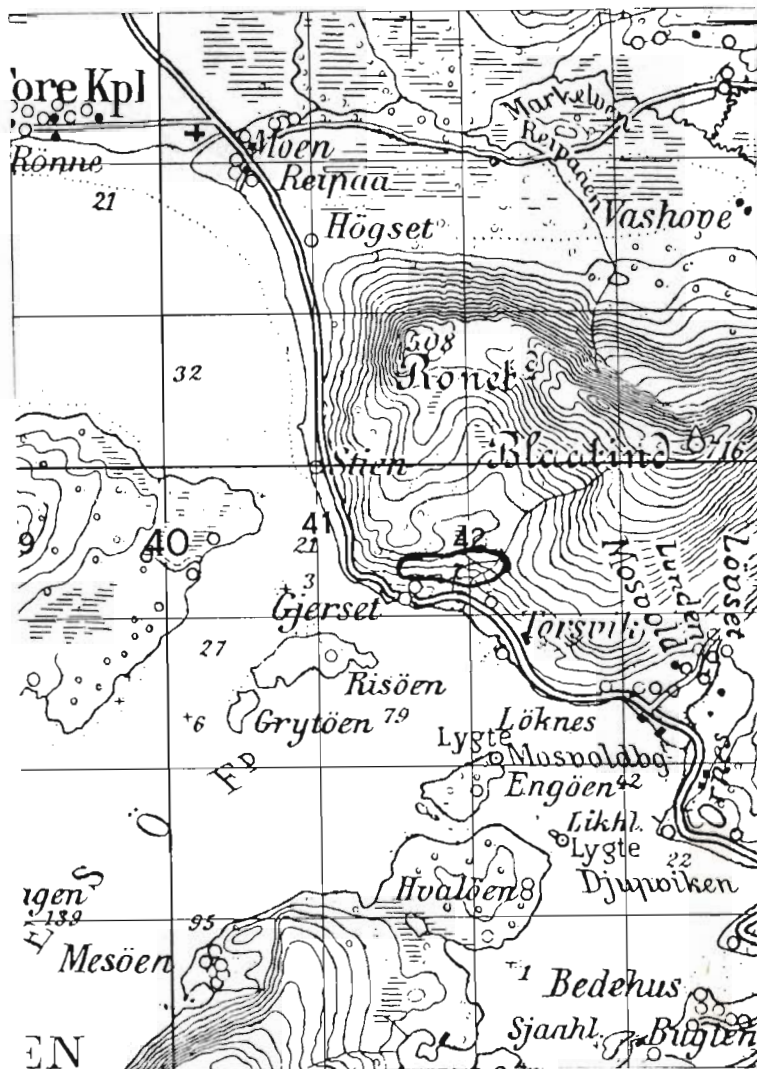
Området er sterkt beitet av sau. Dette har resultert i at gras og urter er lågvokst der beitepresset er størst. Lokalt representerer likevel en interessant kulturutforming med et stort antall varmekjære arter (23), kystplanter, arter med østlig tendens, nordlige arter og en god del fjellplanter. Således er det her registrert seks plantegeografiske element. For et så lite område er det en stor variasjon. Arter av plantegeografisk interesse foruten alm, er *kratthumleblom*, *hengjepiggfrø* og *haremat*. Disse er nokså sjeldne i Nordland og Nord-Norge forøvrig.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger i ei sørvendt bratt li ovenfor Gjerset, ca. 3 km nordvest for Ørnes.

Figur 34. Vest for Gjerset. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 1928 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Lokaliteten ved Gjerset er ei sørvendt li med lauvblandingsskog. Tre-sjiktet domineres av *bjørk*, stedvis også *osp*, med innslag av *selje*, *gråor*, *alm*, *hegg* og *rogn*. Området har en del plantet *gran*. Det ble observert 4 almetrær og busker på lokaliteten.

Busksjiktet danner ikke kratt. Ved siden av de nevnte arter inngår litt *einer*, *rips* og *Rosa* sp.

Feltsjiktet har høgstaudeutforming med *skogburkne*, *sølvunke*, *hundekveke* og *mjødurt* som dominerende arter. Arter som er felles med lågurtbjørkeskogen er og vanlig. Mer eller mindre varmekjøre arter omfatter *hengjeks*, *bleikstarr*, *firblad*, *kranskonvall*, *raudflangre*, *markjordbær*, *skogvikke*, *urakatt*, *lodneperikum*, *krattmjølke*, *skogsvinerot* og *myske*. *Taggbregne* og *raudflangre* er kalkkrevende arter. *Tyrilhjelm* representerer et østlig floraelement.

I en bergvegg øverst i lia forekommer bl.a. *rosenrot*, *gulsildre*, *bergfrue*, *raudsildre* og *flekkmure*.

Vest for elva et stykke nede i lia er det en *dunhavre-hundegras*-tørreng med *Rosa* spp. i busksjiktet. På framstikkende bergrabber finner en her arter som *vill-lauk*, *småsmelle* og *småbergknapp*.

Kulturpåvirkning

Det er plantet en del gran i lia. Det største almetreet er omplantet av gran. Grunneieren har uttalt at de største almetrea bør fjernes. Kulturpåvirkninga er ellers liten i området.

Verne vurdering

Denne lokaliteten har verdens nest nordligste kjente forekomst av alm. Selv om det her bare dreier seg om noen få almetrær, er det av vitenskapelig interesse å bevare denne forekomsten. Antallet varmekjøre arter er middels høyt (14 arter) i forhold til de andre lokalitetene. Andre plantegeografiske elementer er kystplanter, østlige arter og fjellplanter. I tilknytning til lia forekommer en større dunhavre-eng med rosebusker.

Området bør vernes for å beskytte vegetasjonstypene på stedet. Den beskjedne granplantingen som er foretatt synes ikke å ha stor økonomisk betydning.

Tabell 9. Lokalteter for edellaauvskog og edellaauvskogelementer i Røddøy og Meløy med angivelse av treslag og busker.

a. Furu   e. Bjørk   i. Hegg
 b. Gran   f. Gråor   j. Rogn
 c. Selje   g. Hassel
 d. Osp   h. Alm

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
1. Æsvikhatten			x	x	x		x		x	x
2. Storvika			x	x	x			x	x	x
3. Nordfjordbotnen			x			x				x
4. Myrvoll, Nordfjorden	(x)	x	x	x	x	x		x	x	x
5. Ved Enga, Svartisen			x	x	x	x		x	x	x
6. Nord for Enga, Osafjellet			x	x	x	x		x	x	x
7. Gjerset	(x)	x	x	x	x	x		x	x	x

36. NORDSTRUPEN, "DEN STILLE DAL"

Kommune: Bodø.

Kartblad: 2029 IV, Bodø.

UTM: VQ 7863.

Geologi: Glimmerskifer.

Høyde over havet (min,-maks.): Ikke klarlagt.

Areal: Ikke klarlagt.

Undersøkelser og materiale: Fredriksen, Odland, & Aas (1979).

Vegetasjonstype: Høgstaudebjørkeskog og lågurtbjørkeskog.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion:
 Kysten Gildeskål - Ofotfjorden (42b).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger ca. 4 km øst for Bodø på sørøstsida av Junkerfjellets nedre del.

Flora og vegetasjon

I nederste del av dalen finnes frodig høgstaudebjørkeskog med *bjørk*, som dominerende treslag og innslag av *selje*, *hassel*, *hegg* og *rogn*.

Feltsjiktet domineres av høgstauder med lågurter i et "nedre" sjikt. Vanlige høgstauder er bl.a. *skogburkne*, *tyrihjel*, *enghumleblom*, *mjødurt*, *skogsvinerot*, *storklokke*, *turt* og *sumphaukeskjegg*. De viktigste lågurtene er *hengjeveng*, *kvitsymre*, *skogstjerneblom* og *fjellfiol*. Av andre mer eller mindre varmekrevende arter forekommer arter som *hengjeaks*, *bleikstarr*, *markjordbær* og *skogvikke*.

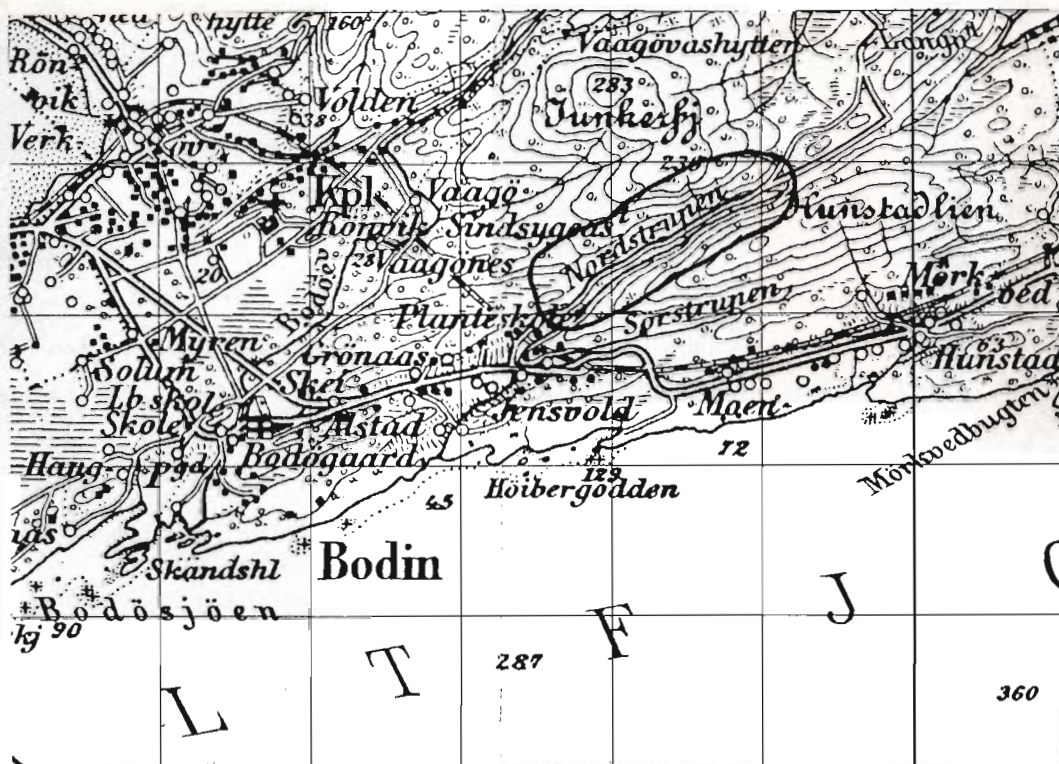
Lågurtbjørkeskogen høyere oppe i lia har en heller uvanlig artssammensetning, bl.a. med *blåveis* som her vokser på den nordligst kjente lokaliteten i Norge. I busksjiktet inngår noe *einer*. Karakteristiske arter i feltsjiktet er *firblad*, *hengjeaks*, *fingerstarr*, *trollbær*, *kvitsymre*, *krattfiol*, *skogfiol*, *tågebær*, *markjordbær*, *perlevintergrønn* og *gullris*.

Andre arter i lia er bl.a. *hundekveke*, *kranskonvall*, *harerug*, *tiriltunge*, *skogvikke*, *sløke* og *blåknapp*.

Kulturpåvirkning: Området har tidligere trolig vært slåtte- og beitemark.

Vernevurdering

I dette området finnes det en stor forekomst av blåveis. Dette er den nordligst kjente spontane forekomsten i Norge. I tillegg er det eneste vokseplass nord for Trøndelag-forekomstene. Blåveisen må anses for å være en truet art i Norge pga. plukking og kanskje også ved planlegging av boligfelt. Det blir derfor satt fram forslag om å legge strengt vern på dette området, kanskje som naturreservat. Området har stor vitenskapelig interesse og bør undersøkes grundigere. En egen rapport over lokaliteten med vegetasjonskart er sterkt ønskelig. En nærmere avgrensning av lokaliteten må foretas.

Figur 35. Nordstrupen ("Den stille dal"). Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 2029 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

37. STEIGEN PRESTEGÅRDSSKOG (SØRVEST-SIDA AV PRESTKONETIND)

Kommune: Steigen.

Kartblad: 2030 I.

UTM: WR 0134-0135.

Geologi: Glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 40-100 m.

Areal: 40 dekar.

Undersøkelser og materiale: Børset (1979).

Vegetasjonstype: Lauvskog av bjørk og osp med hassellunder.

Naturgeografisk region: Nordlands kystalpine region (42). Underregion: Kysten Gildeskål - Ofotfjorden (42b).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten er beskrevet av Børset (1979). Med mindre endringer er hans beskrivelse benyttet etter tillatelse fra forfatteren.

Reservatet ligger i den nedre del av ei relativt bratt fjellside rett sørvest for Steigen prestegård på Engeløya. Lenger oppe går terrenget over i et loddrett stup og under dette finnes ei aktiv ur som tydeligvis av og til sender en stein nedover i reservatet.

Eksposisjonen er sørvestlig og lokaliteten har høy innstråling og evne til varmeakkumulasjon i de ovenforliggende berghamrene. Hellingens graden ligger rundt 15-20°.

Figur 36. Steigen prestegårdsskog, sørvest-sida av Prestekonetind. Beliggenhet og grov avgrensning av reservatet. Utsnitt av kartblad 2030 I. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Reservatet består av en sterkt beitepåvirket lauvskog. Det er mest *bjørk* og *osp*, men også enkelte bestand av *gråor* inngår, spesielt i øst og vest. Spredt over det meste av arealet, men i størst konsentrasjon ned mot et ryddet beite som reservatet grenser inn til i sør, finnes små holt med *hassel*.

De sammenhengende renbestand av hassel er som oftest bare på 100-200 m² og slike finnes det flere av i tillegg til spredte enkeltkjerr. Rommet imellom fylles av *bjørk* og *osp*. Vanligvis har hasselkjerrene en høyde på rundt 3-4 meter og stammediametre på 10-15 cm, mens høyder opp i 5 meter er registrert som maksimum.

Hasselen produserer nøtter, selv om mengden i følge forvalteren på prestegården varierer sterkt fra år til år. Han kunne meddele at det i de mest gunstige år ble samlet inn en del nøtter fra lokaliteten.

Feltsjiktet i reservatet er rikt og domineres over det meste av *sølvbunke* som viser beitepreget. Dessuten finnes innslag av bl.a. *markjordbær*, *skogfiol*, *lækjeveronika*, *tviskjeggveronika*, *gaukesyre*, *hengjeaks*, *gulaks*, *kratthumleblom*, *kvitmaure*, *trøllurt* og *bringeber*.

Lokaliteten viser flere interessante plantegeografiske trekk med forekomst av sørlige varmekjære arter. Hassel har her sin nordligste vokseplass i verden. Videre er *kratthumleblom* relativt vanlig i reservatet. Den har sin nordgrense her i landet i Svolvær (Hultén, 1971), omtrent på samme breddegrad. Andre arter som ble registrert er *vill-lin*, *krattfiol* og *lodneperikum*. Disse har i følge Hultén (op.cit.) sin nordgrense i Lofoten-Narvik området.

Dyreliv

Spesielle registreringer av fuglelivet i området ble ikke foretatt. Det må likevel nevnes at det ble gjort et hekkefunn av ringdue i reservatet. Reiret var plassert på stamme og greiner i ei sterkt hellende *bjørk* og lå altså i ren lauvskog. I følge Haftorn (1972) har arten ekspandert nordover og ett kjent hekkefunn foreligger nord for Steigen, i Evenes i Ofoten. Ellers er ringdua i Nordland først og fremst knyttet til granplantefelt, og ingen reirfunn ser ut til å være gjort i ren lauvskog i landsdelen tidligere.

Kulturpåvirkning

Inne i reservatet ble det ikke registrert spesielle spor etter direkte menneskelig virksomhet, men sterkt sauebeite har satt tydelige spor på felt- og delvis tresjiktet. Det kan her nevnes at det stedvis var nokså mye små osp i feltsjiktet som tydelig blir holdt nede av sauene. Treslaget vil derfor sannsynligvis inneha en enda sterkere stilling i en ubetent situasjon, muligens på bekostning av hasselen som ikke ser ut til å ta skade av beitinga.

Et par hundre meter vest for reservatet finnes et granplantefelt, men dette treslaget har ikke spredt seg inn i det fredete området.

Verne vurdering

Reservatet inneholder verdens nordligste forekomst av hassel og er således av stor plantegeografisk interesse. En kan ikke tale om hassel-skog i egentlig forstand, men heller en urterik lauvskog med spredte hasselkjerr, grupper og klynger av slike kjerr i en ellers bjørke- og ospe-dominert skog.

Foruten hassel finner en arter som vill-lin, kratthumleblom som her vokser nær sin nordgrense, og lokaliteten må derfor karakteriseres som floristisk rik og interessant. En mer omfattende botanisering ville utvilsomt også føyd flere arter til artslisten, selv om beiteskjøre innslag nok er gått ut pga. sterkt beitepress.

Som plantegeografisk utpost for hassel og enkelte urter må området sies å være meget verneverdig, og en anbefaler derfor reservatstatus etter naturvernloven.

Reservatet er ikke oppmerket i marken og grensene for fredningen i 1941 ble ikke funnet. På vedlagte flyfoto har en tegnet inn et forslag til grenser som i tilstrekkelig grad vil sikre lokaliteten.

Figur 37. Steigen prestegårdsskog: forslag til avgrensning av et reservat. Utsnitt av Fjellanger Widerøe A/S, oppgave 5505-77, bilde S6.

FAUSKE

Kommunen er ikke undersøkt i forbindelse med verneplan for edellauvskoger i Nordland. I et notat peker Elvebakk (1978) på 3 lokaliteter med rik skogvegetasjon i Fauske:

1. Sørsida av Vetten på Lundhalvøya: Kalkfurskog med bl.a. *raudflangre*, *bergstarr*, *skredarve* og *reinrose*.
2. Side 2 i notatet mangler.
3. Sjågheia: Gråorskog med dominans av *sølvbunke*, *bringeber*, *trollurt* og *springfrø*.

Disse lokalitetene antyder en rik vegetasjon. Kommunen bør derfor utarbeide en samlet oversikt over de botanisk verneverdige områdene, særlig i tilknytning til planlagte boligområder.

38. JUNKERDALSURA

Kommune: Saltdal.

Kartblad: 2128 IV, Junkerdal og 2128 I, Balvatnet.

UTM: WQ 11 og WQ 21.

Geologi: Marmor og glimmerskifer (sjøolve urene).

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 150-400 m.

Areal: Ikke fastlagt.

Undersøkelser og materiale: Dyring (1900), Resvoll-Holmsen (1929), Nordhagen (1939), Fægri (1956), Fremstad (1977), Aune & Kjærem (1978)

Flora og vegetasjon

Floraen i området er godt kjent gjennom de nevnte undersøkelser. Den blir derfor ikke beskrevet her.

Verne vurdering

Junkerdalsura har meget viktige botaniske verneverdier. Ura og fjella nordover til Ballvatnet og Nuor'tasav'lo er foreslått som naturreservat av Aune & Kjærem (1978).

39. ARSTADLIA

Kommune: Beiarn.

Kartblad: 2029 III, Strømøen.

UTM: VQ 8034-8035.

Geologi: Kalkmarmor.

Høyde over havet (min.-maks.): 30-100 m.

Areal: 30 dekar.

Undersøkelser og materiale: Rønning (1954), Moe (1970), Marker (1975), Fredriksen, Odland & Aas (1977), Aune & Kjærem (1978).

Vegetasjonstype: Almeskog; Lauvblanding med alm. Et ospebestand mot nordøst.

Natyrgeografisk region: Nordlands maritime bjørke- og furuskogregion (43).

Underregion: Saltdal - Sørfold-området (43a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Tidligere undersøkelser

Lokaliteter ble oppdaget av J.M. Norman i 1867. Arstadlia har verdens nordligste forekomst av alm. Denne klassiske lokaliteten er tidligere besøkt av flere botanikere, bl.a. Arnell, Schlegel og Hagen i 1894. Rønning (1954) gir en grundig beskrivelse av floraen på almelokaliteten. Han framhever det høye artsantallet og lokalitetens beliggenhet nord for polar-sirkelen.

D. Moe foretok i 1967-68 en pollenanalytisk undersøkelse i Arstadlia, og kom fram til at almen i området var 300-400 år gammel (Moe 1970). Andre fagfolk mener derimot fortsatt at almeforekomsten bør sees på som en relikte fra et tidligere større utbredelsesområde.

I 1975 ble lokaliteten befart av konsulent Marker i Miljøverndepartementet og i 1977 av Universitetet i Bergen (hovedfagsekskursjon). Arstadlia er således forholdsvis grundig beskrevet floristisk. Det vil føre for langt å ta med alle opplysninger i denne rapporten.

En nøyaktig avgrensning av lokaliteten er nødvendig. Videre bør det utarbeides en skjøtselplan med verneutkast.

Ettersom det her er snakk om verdens nordligste almeforekomst, bør det utarbeides en egen rapport (verneplan) for Arstadlia der alle kjente data er med.

Områdebeskrivelse

Almeforekomsten ligger nord for Mølnebekken ca. 800 m nordvest for gården Arstad i ei sørlig eksponert li. Høgdeintervallet for forekomsten er 30-100 m o.h. Lokaliteten begrenses oppover av tørre berg, nedover av flatmark med bjørkeskog og beite. Almen vokser innen et relativt begrenset område og tynnes gradvis ut i lias lengderetning.

Av sørlige og ofte varmekjære planter forekommer her *breiflangre*, *trollbær*, *gulfrøstjerne*, *krattfiol*, *lodneperikum*, *lækjesteinfrø*, *skogsvinerot*, *brunrot*, *myske* og *storklokke*, mens *kalktelg*, *vill-lauk*, *flugeblom*, *raudflangre*, *bergskrinneblom*, *berggull* (også østlig), *markjordbær*, *bustnype* og *vill-lin* hovedsakelig er lokalisert til den øvre delen av lia hvor jordsmonnet er tørrere og berggrunnen består av glimmerskifer. Det kalkrike jordsmonnet begunstiger, sammen med lokalklimaet, forekomsten av sørlige arter og fjellplanter side om side. Interessante alpine arter er *marinøkkel*, *lodnegregne*, *bergstarr*, *rosekarse*, *skoresildre*, *reinrose*, *rundskolm*, *bergveronika*, *lappaugnetrøst* og *snøbakkestjerne*. I åpne glenner i skogen er det også en rik flora. Her vokser de relativt sjeldne orkideene *flugeblom* og *marisko*. Når almeforekomsten vokser *humle*, som i Beiarn har nordgrense i Norge, men det er tvilsomt om den er opprinnelig.

Kulturpåvirkning

Den nedre delen av lia viser tegn på tidligere kulturpåvirkning. På begge sider av lokaliteten, i sør til utkanten av almeskogen, er det plantet gran. Granplantingen og stor elgforekomst representerer en viss fare for tilveksten av alm. Styving av almetre er ikke kjent fra Arstadlia.

Vernevurdering

Arstadlia har lenge vært kjent som en av de botanisk mest interessante skogsliene i Nord-Norge. *Alm* har her verdens nordligste utpost. *Almelia* har en meget fin beliggenhet og utforming. De eksklusive orkideene, *flugeblom* og *marisko*, forekommer her. Slike nordlige utposter er av stor naturvitenskapelig interesse å bevare. I tillegg til disse mer eller mindre regionalt/nasjonalt sjeldne artene, har Arstadlia en uvanlig stor variasjon i plantegeografiske elementer. Nærmere 30 varmekjære arter, 11 fjellplanter, derav én art bisentrisk, kystplanter, sørøstlige, østlige og nordlige arter finnes her. Bare få andre skogområder har en så allsidig variasjon.

Arstadlia bør snarest bli foreslått som naturreservat.

40. NORDVEST FOR SELFORS

Kommune: Rana.

Kartblad: 1927 I.

Økonomisk kartblad:

UTM: VP 6257-58 + 6357..

Geologi: Glimmerskifer og marmor?

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 40-160 m.

Areal: ca. 250 dekar.

Undersøkelser og materiale: Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Lauvblandingsskog med alm.

Naturgeografisk region: Bar- og fjellbjørk-skogsområdet nord for Dovre til Vest-Jämtland (34). Underregion: Rana-området (34b).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger nordvest for Selfors i ei bratt sørvest-ventt li mellom Loftfjellet og Selforssjøen. I nordøst grenser området til et bratt flåg. Alm forekommer i den sentrale del av lokaliteten under berggrotta og et stykke nedover i lia.

Flora og vegetasjon

Vegetasjonen i området er en lauvblandingsskog med *alm*. Tresjiktet domineres av flere treslag sammen: *selje*, *bjørk*, *gråor*, *hegg* og *rogn*. *Gran* finnes spredt eller i små bestand. Alm forekommer som store trær og busker i en blandingsbestand nedenfor den bratteste del av flåget.

Busksjiktet har de samme arter, men danner ikke kratt. I tillegg kommer noe *einer*, *osp*, *rips* og *tysbast*.

Feltsjiktet er frodig og tett og omfatter to utforminger, en urterik *sølvbunke-bringebær*-dominert type og en *strutseveng*-type (høgstaudeutforming). Almebestanden har et feltsjikt dominert av *sølvbunke*, *bringebær*, *mjødurt* og *storklokke*. Av andre vanlige arter kan nevnes *hengjeaks*, *hundekveke*, *krans-kovall*, *tyrihjelm*, *skogvikke*, *gaukesyre*, *sjuskjære* og *skogsvinerot*. Av sørlige, varmekjære arter utenom alm finnes spredt bare *krattfiol* og *kung*.

Skogstypen mangler de fleste av de typiske "følgeplantene" for alm.

I bergveggen ovenfor almeforekomsten finnes *rosenrot* og *bergfrue*.
Storbregne-typen av lauvblandingsskogen domineres av *strutseveng*.
Turt kommer inn i fuktige forsenkninger. Bregnetypen er noe artsfattigere enn sølvbunketypen, men dekker betydelige arealer.

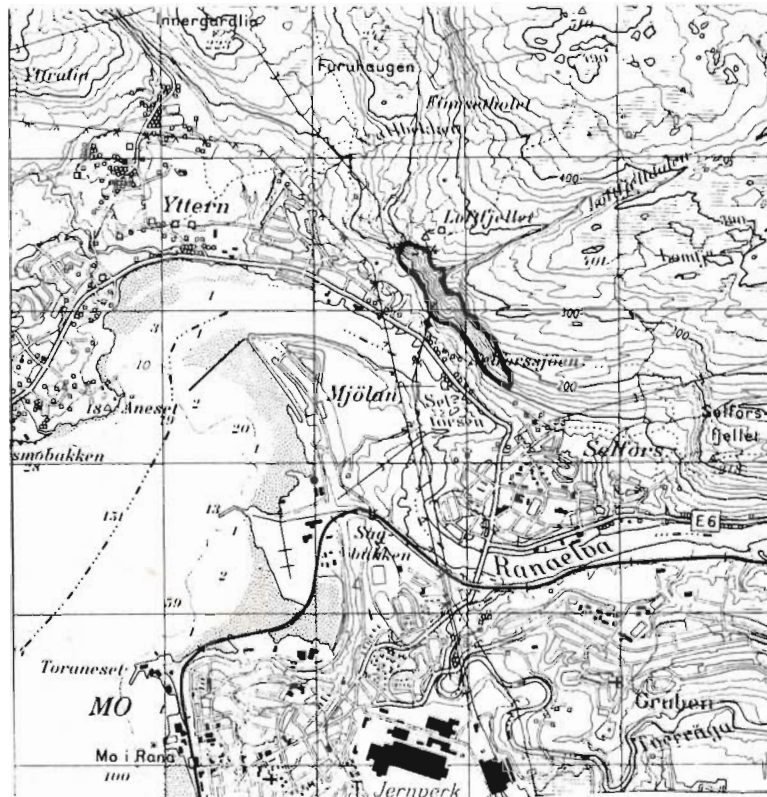
I den sørøstlige del av området kommer det inn gran og det utvikles stedvis en gras- og urterik granskog sominert av *hengjeaks* og *tågebær*. *Trollbær* finnes her. Granbestanden har også en småbregneutforming med *fugletelg* i ei mosegrodd blokkur.

Kulturpåvirkning

Området virker uberørt og er ikke utsatt for beiting. Like nedenfor lokaliteten ligger det en kraftstasjon. Overføringsnettets berører ikke selve lokaliteten.

Verne vurdering

Det er ingen særlige verneinteresser knyttet til denne lokaliteten.

Figur 39. Nordvest for Selfors. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 1927 I. Gjengitt med tillatelse av NGO.

41. HAMMARNESFLÅGET

Kommune: Rana.

Kartblad: 1927 I.

Økonomisk kartblad:

UTM: VP 5566-5666 + 5763.

Geologi: Kalkspatmarmor og glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 100-250 m.

Areal: ca. 525 dekar.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1912), Marker 1975 (Befaring 9.7. 1975, upubl.), Fremstad (1977), Kristiansen 1981 (Edellauvskoginventering).

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med *alm* (Hammarnes). Almeskog med *bjørk*, *gråor hegg* etc. (Pallan-Truskarddalen).

Naturgeografisk region: Bar- og fjellbjørkskogsområdet nord for Dovre til Vest-Jämtland (34). Underregion: Rana-området (34b).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten ligger på østsiden av Langvatnet i vest-hellingen av Hammarnesflåget. Området strekker seg fra Pallan og Truskarddalen (VP 5566) til Hammarnes (VP 5763). Forekomsten har kontakt med ur og en del granbeplantninger. Spontan gran forekommer særlig på plataet og nedenfor i bergveggen, samt i nedre del av området nord for Tjørnmyra. Ellers grenser forekomsten til beitemark (engvegetasjon) ved Hammarnes. Pallan-Truskarddalen-lokaliteten er meget bratt og sterkt utsatt for steinsprang og mindre ras. Jordsmonnet er brunjord. Hammarnes-lokaliteten forekommer på stabil gjengrodd ur med relativt tynt jordsmonn. Området mellom har store, nakne kalksteinurer med en rik flora. Urene har stedvis bjørketeiger.

Flora og vegetasjon

Lokaliteten ved Hammarnes er ei bjørkeli med tidligere uthogst av *alm*. *Bjørk* er nå dominerende treslag. Det er likevel en god del *alm* tilbake, særlig i området Pallan-Truskarddalen. Ved Hammarnes er den i sterk konkurranse med *bjørk*. Mellom disse dellokalitetene er det lite *alm* ettersom denne strekningen har store blokkurer, stedvis med bjørketeiger. I tresjiktet inngår forøvrig *selje*, *osp*, *gran*, *hegg* og *rogn*.

De samme arter forekommer i busksjiktet, men de danner ikke kratt. *Tysbast* er relativt vanlig. *Rips* inngår spredt.

Feltsjiktet er av høgstaudetypen med et frodig gras-urtesjikt. *Strutseveng*, *tyrihjelm* og *einstape* dominerer.

Andre karakteristiske høgstaudearter er *myskegras*, *kranskonvall*, *kvitbladtistel* og *turt*. I vegetasjonen inngår over 100 karplanter, de fleste er vanlige arter i bjørkeliene. Av disse forekommer hyppigst *hengjeveng*, *sølvbunke*, *hengjeaks*, *hundekveke*, *skogstjerneblom*, *bringeber*, *tågebær*, *mjødurt*, *sjuskjære*, *fjellfiol*, *skogfiol*, *krattmjølke*, *hengjepiggfrø* og *skogsvinerot*. Arter med sparsom forekomst er bl.a. *stornesle*, *trollbær* og *brunrot*.

Ved siden av alm har lokaliteten forekomst av flere sørlige, varmekrevende arter: *fuglestarr*, *krattfiol*, *kung*, *myske* og *storklokke*. I kalkurene finnes, foruten mange kalkkrevende fjellplanter, også lavlandsplanter som *murburkne*, *raudflangre*, *bergskrinneblom*, *tårmurt*, *vårerteknapp* og andre.

Dellokaliteten Pallan-Truskarddalen har stort sett samme vegetasjon som Hammarnes, men er en mer typisk almeskog med mye *hegg* og *gråor*. *Springfrø* og *gulfrøstjerne* er bare funnet her. Felt- og botnsjiktet er mer glissent på grunn av større skyggeeffekt av almebestanden.

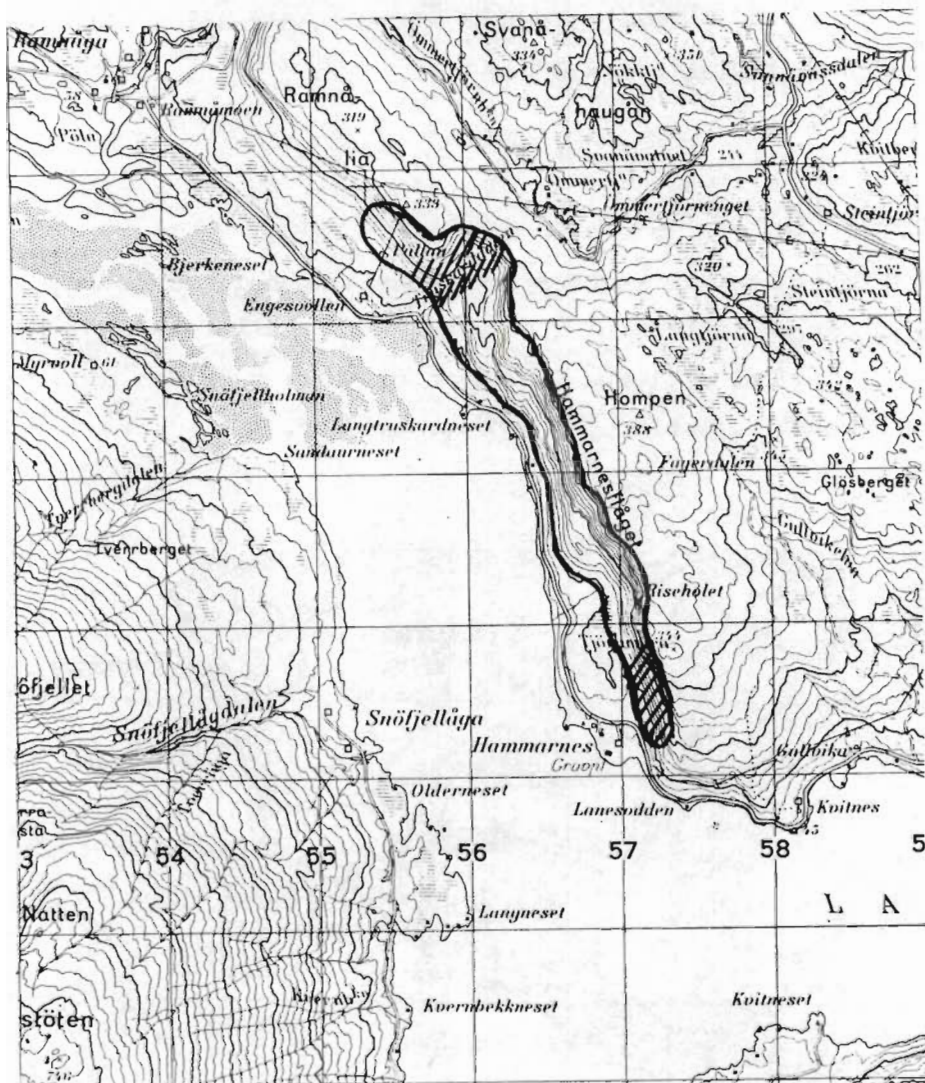
Kulturpåvirkning

Tidligere uthogd almeli med bjørkedominans (Hammarnes). Pallan-Truskarddalen er påvirket av småras (snø) og steinsprang.

Verne vurdering

Hammarnesflåget er den største kjente almeforekomsten i Rana. Pallan-Truskarddalen og Hammarnes bør vernes for å sikre disse forekomstene. Selve flåget ligger mellom disse to dellokalitetene og inneholder en interessant rasmarkvegetasjon. Hele området har flere arter av plantegeografisk interesse. *Skogsalat* forekommer her på den nest nordligste vokseplassen i Norge. Arten er forøvrig sjelden i Nord-Norge. Ifølge Dahl (1912) skal *vårerteknapp* finnes i Hammarnesflåget. Dette er nordligste lokalitet i landet. Ellers har *kung* og *springfrø* en av de nordligste forekomstene i Norge i dette området. I alt er det registrert sju plantegeografiske elementer, derav 2 kystplanter, 31 varmekjære arter, 5 med østlig tendens, 2 nordlige og 16 fjellplanter. Dette er en uvanlig stor variasjon. I mangfold kan Hammarnesflåget sammenlignes med Arstadlia.

Lokaliteten anses for å være så verdifull at en form for vern er nødvendig. Granplanting og hogst av almetær bør opphøre.

Figur 40. Hammarnesflåget. Beliggenhet og forslag til avgrensning av verneområde. Almeforekomstene er skravert. Utsnitt av kartblad 1927 I. Gjengitt med tillatelse av NGO.

42. BØRRESTEINLIA (BØRRISTELLIEN)

Kommune: Rana.

Kartblad: 1927 IV, Sjona.

UTM: VP 3249 (+3149?).

Geologi: Marmor og glimmerskifer.

Høyde over havet (min.-maks.): ca. 5-150 m.

Areal: Ikke klarlagt.

Undersøkelser og materiale: A. Blytt iflg. Dahl (1912).

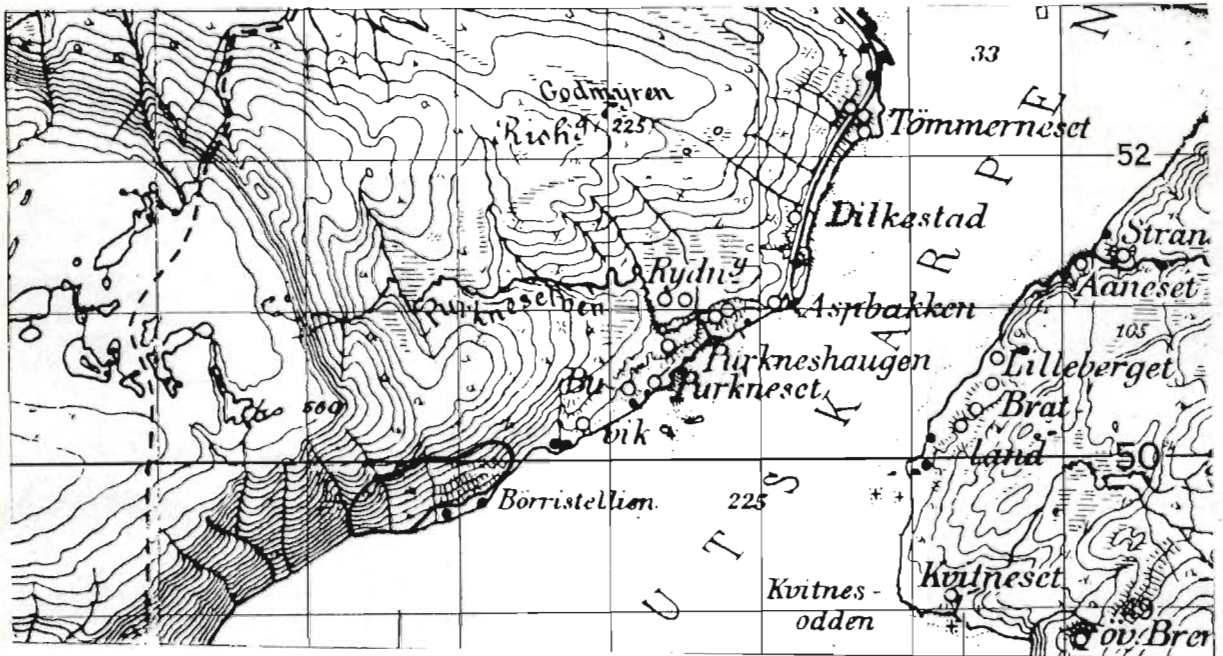
Vegetasjonstype: Høgstaudebjørkeskog med alm.

Naturgeografisk region: Bar- og fjellbjørk-skogområdet nord for Dovre til Vest-Jämtland (34). Underregion: Rana-området (34b).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone.

Områdebeskrivelse

Lokaliteten er ikke kartfestet nøyaktig, men ligger i de stupbratte flågene vest for Børresteinlia (på kartet Børristellien) på nordsida av Ranafjorden. Området er lettest tilgjengelig fra sjøsiden med båt. Lia ble ikke undersøkt i forbindelse med verneplanen.

Figur 41. Børresteinlia. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 1927 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Lokaliteten beskrives av Dahl (1912: 115) som igjen siterer A. Blytts undersøkelser. Tresjiktet domineres av *bjørk* med innslag av *alm* og andre lauvtre.

I busksjiktet finnes *bustnype* og *tysbast*.

Feltsjiktet er trolig av høgstaudentypen. Karakteristiske arter for denne skogtypen i Børresteinlia er *strutsevang*, *myskegras*, *kranskonvall*,

tyrihjelm, *skogsvinerot*, *brunrot*, *storklokke* og *turt*. Noen av disse artene indikerer en noe varmekjrevende flora. Av andre mer eller mindre varmekjære arter forekommer bl.a. *einstape*, *gulfrøstjerne*, *krattfiol*, *lodneperikum*, *kratthumleblom*, *vårerteknapp* og *skogvikke*. Ellers finnes kalkkrevende arter som *grønnburkne*, *taggbregne* og *fjell-lodnebregne*.

Kulturpåvirkning

Ikke kjent, men etter beliggenheten å dømme må den være minimal.

Verne vurdering

Lokaliteten er ikke undersøkt siden Ove Dahl (1912). Ingen arter av spesiell plantegeografisk interesse er kjent, med unntak av *vårerteknapp* som her er ved sin nordgrense i Norge. Forekomsten dekkes av Hammarnesflåget noe lenger nord.

Tabell 10. Lokaliteter for edellaauvskog og edellaauvskogelementer i Rana med angivelse av treslag og busker ? = Forekomst usikker.

a. Furu	e. Bjørk	i. Hegg
b. Gran	f. Gråor	j. Rogn
c. Selje	g. Hassel	k. Rognasal
d. Osp	h. Alm	l. Nordlandsasal
		m. Tysbast

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
1. Nordvest for Selfors	x	x	x	x	x			x	x	x			x
2. Hammarnesflåget	x	x	x	x	x			x	x	x			x
3. Store Alteren	x	x	x	x	x			x	x	x			x
4. Fuglvik								x					
5. Under Storvasstind (ved Fisktjønnmoen)					x			x					
6. Ved Storvatnet								?					
7. Rufsholm ved Langvassåga								x					
8. Ved Ravnå								x					
9. Ved Blakåga								x					
10. Ved Tverrånes								x					
11. Ved Åenget								x					
12. Almli i Dalsgrenda								x					
13. Skonseng - Almli								x					
14. Fjeld - Almli								x					

HEMNES

Kommunen ble ikke undersøkt i forbindelse med Verneplan for edellauvskoger i Nordland. I følge Dahl (1912: 114-115, 155) skal det finnes alm ved Svalingen (Svalenget), Strømmen og Børrestellien ("Børresteinlia"). Disse lokalitetene ligger idag innenfor Rana kommune.

VEFSN

Skogen i kommunen består av *gran*-, *furu*- og *bjørkeskoger* med innslag av *selje*, *osp*, *gråor*, *alm*, *hegg* og *rogn*.

Alm forekommer flere steder i kommunen, men ikke i større bestander. Foruten i Dolstadåsen, skal det ifølge Dahl (1912: 156) finnes alm ved Alsgård, lille Bjørnevatn, Almdalen nær Fellingfors, muligens under Øyfjellet, og på strekningen utover mot Elsfjorden.

Ingen av disse lokalitetene er oppsøkt, med unntak av Almdalen som det finnes en del opplysninger om. Ifølge eieren av gården Almdalen vokser det litt *alm* på nordsida av Almdalselva (VP 3304-3401) og ved Almdalsseter (VP 3504).

43. DOLSTADÅSEN

Kommune: Vefsn.

Kartblad: 1826 I, Mosjøen + 1926 IV, Drevja.

UTM: VP 1803-1804 + 1902-1903.

Geologi: Amfibolitt og marmor.

Høyde over havet (min.-maks.): Ikke klarlagt.

Areal: Ikke klarlagt.

Undersøkelser og materiale: Dahl (1912). Ikke undersøkt i forbindelse med verneplan for edellauvskoger.

Vegetasjonstype: Bjørkeskog med gran, alm og andre lauvtre.

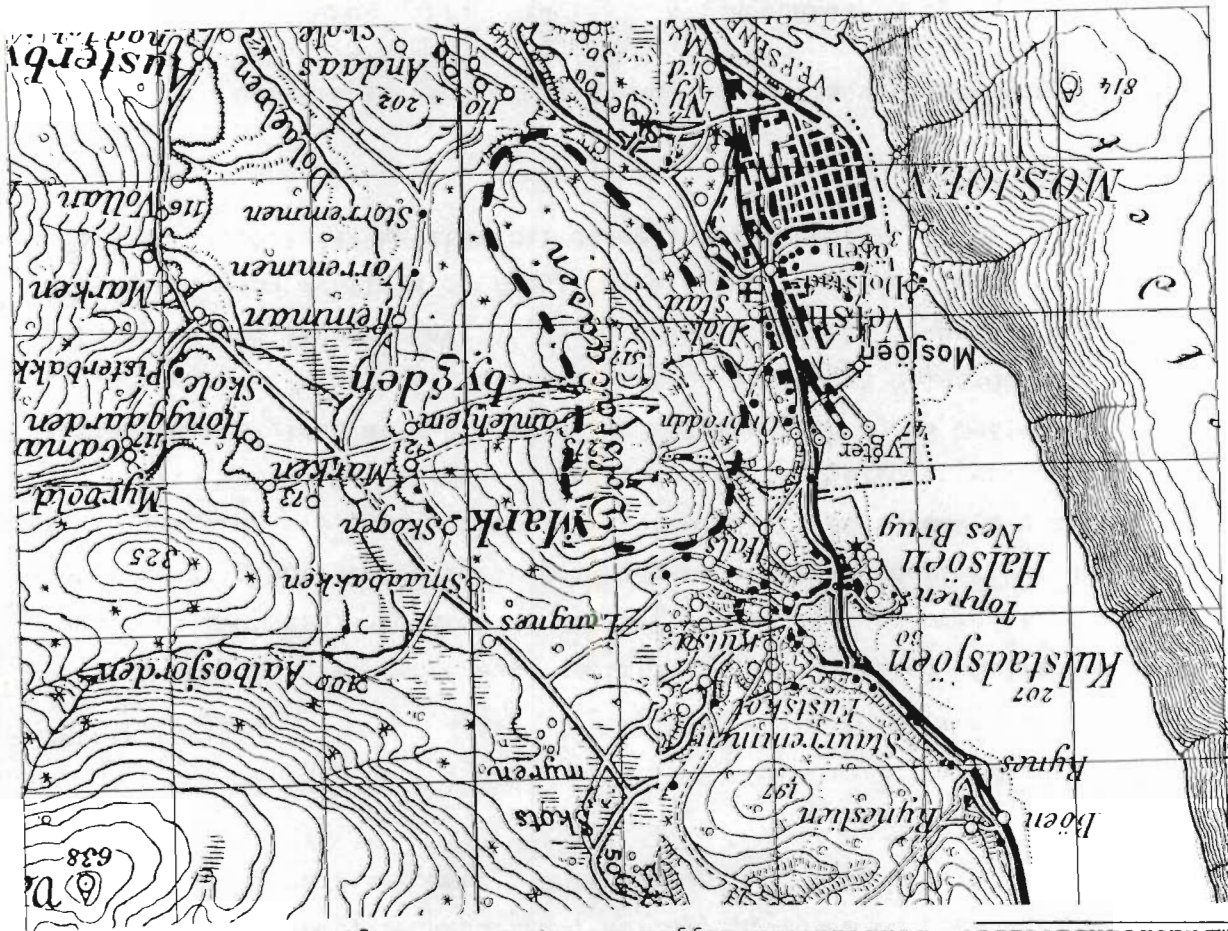
Naturgeografisk region: Nordlands, Troms og Lapplands høgfjellsregion (36).

Underregion: Børgefjell og lågfjellsområdet i vestre Lappland (36a).

Vegetasjonssone: Sydlig boreale sone (39b) (ved grensen til den alpine sone).

Områdeskriivelse: Dolstadsåsen ligger like øst for Mosjøen.

Figur 42. Dolstadsåsen. Belliggenhet og grov avgrensning av området. Ut-snitt av kartblad 1826 I og 1926 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

Flora og vegetasjon

Den vestvendte lia i Dolstadsåsen domineres av bjørk og andre lauvtre med innslag av gran og alm.

I busksjiktet forekommer kanelrose, bustnype, kjøttnype og krossved.

Feltsjiktet er meget frodig. Dahl (1912: 81) nevner 37 arter. I tillegg forekommer 190 arter på Øyfjellet som for en stor del er felles med

Dolstadsåsen (merket Y i tabell 12), medregnet en del fjellplanter. Totalt kan det dreie seg om 150-200 arter i skogslia i Dolstadsåsen, et meget høyt tall. Fra Dolstadsåsen anføres bl.a. flere kalkkrevende og varmekjære arter i blanding med en del fjellplanter. Av kalkkrevende arter finnes bl.a. kalktølg, fugløstarr, breull (i myrdrag ?) og vill-tin. Av mer eller mindre varme-

kravende arter, som også for en del bare trives på kalkrik grunn, skal nevnes piggstarr, fingerstarr, vårmarrhand, raudfjlangre, murrave, varkål, gulfrøstjerne, vårskrinneløp, tårnurt, berggull, vanlig lerkespore, kratthumlebom,

sølvmyre, krattfiol, lodneperikum, springfrø, myske og *prestekrage*. Fjellplanten *skredarve* forekommer i Dolstadåsen.

Verne vurdering

Dolstadåsen er den eneste registrerte edellauvskoglokaliteten av betydning i kommunen. Foruten at det her vokser alm, er området ualminnelig interessant plantegeografisk. Dolstadåsen er ikke undersøkt siden Dahl (1912), men da ble det registrert 5 kystplanter, 46 varmekjære arter, 9 arter med østlig utbredelsestendens, 3 nordlige og 36 fjellplanter. Denne store variasjonen skyldes at Dahl regnet med floraen ved og på Øyfjellet. Men ifølge han skal stort sett de samme artene finnes på Dolstadåsen. I alle fall synes det å være klart at dette området bør bli gjenstand for en detaljert kartlegging av flora og fauna for å dokumentere den høye verneverdien som sannsynligvis er knyttet til denne lokaliteten.

Tabell 11. Lokalteter for edellauvskog og edellauvskogelementer i Vefsn med angivelse av treslag og busker.

a. Furu	f. Gråor	k. Rognasal
b. Gran	g. Hassel	l. Nordlandsasal
c. Selje	h. Alm	m. Tysbast
d. Osp	i. Hegg	n. Krossved
e. Bjørk	j. Rogn	o. Istervier

Lokaliteter	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m	n	o
1. Øyfjellet	x	x	x	x	x	x		?	x	x			x		x
2. Dolstadåsen		x			x			x						x	
3. Alsgård i Bjørnådalen								x					x		
4. Lille Bjørnåvatn								x							
5. Almdalen								x							

GRANE

Det best undersøkte området i kommunen er Fiplingdalen (Nettelbladt 1979). Skogene er vesentlig fjellbjørkeskog, blandings-skoger med *gran* og mindre areal med rein granskog. Bjørk er det dominerende treslaget, men *furu*, *selje*, *gråor*, *hegg* og *rogn* kan også dominere. Følgende skogtyper med lauvtre dominans er kjent fra området: blåbær-fuktbjørkeskog, mellomfukt-

skog, rik fuktbjørkeskog med istervier, lyngrik bjørkeskog, blåbærbjørkeskog, lågurtbjørkeskog, høgstaudebjørkeskog og hegg-gråorskog. Etter alt å dømme representerer disse utformingene lauvskogtypene i kommunen. Av størst interesse er gråor-heggskogene som er kjent fra 5 områder i Fiplingdalen, langs Store Fiplingelva, Løypskarelva og Kilskarelva. Osp finnes bare spredt, ofte i lave kratt. Av plantegeografisk interessante vedaktige planter er bare *tysbast* kjent.

HATTFJELLDAL

Kommunen er en skogsbygd med *gran* og *bjørk* som de viktigste treslagene. I Susendalen finnes det også *furuskog*. Ellers er det innslag av *istervier*, *selje*, *gråor*, *hegg* og *rogn*. Av busker finnes dessuten bl.a. *rips* og *tysbast*.

44. HELLEMOBOTN

Kommune: Tysfjord.

Kartblad: 2230 IV, Hellemobotn.

UTM: WR 6422.

Geologi: Granitt med band av amfibolitt.

Høyde over havet (min.-maks.): 60 m - 200 m.

Areal:

Undersøkelser og materiale: Aune, Hatlelid & Kjærem (1980).

Vegetasjonstype: Ospeskog med hengjebjørk. Lågurt- og høgstaudeutforminger.

Naturgeografisk region: I grenseområdet mellom Nordlands maritime bjørk- og furuskogregion (43). Underregion: Sørfold - Ballangen-området (43b) og Nordlands, Troms og Lapplands høgfjellsregion (36). Underregion: 36b.

Vegetasjonssone: Nordlig boreale sone/alpine sone.

Områdebeskrivelse: Lokaliteten ligger i lia nord for Stabburselva.

Flora og vegetasjon

Den varmekjære skogen i området domineres av *osp* i tresjiktet med innslag av *silkeselje*, *vanlig bjørk*, *hengjebjørk*, *gråor*, *hegg* og *rogn*. Hellemobotn er ny nordgrense for hengjebjørk i Nordland.

Rips finnes i busksjiktet.

Feltsjiktet er av lågurt- eller høgstaudentypen. I lågurtutforminga er *firblad*, *trollbær*, *maurarve*, *lifiol*, *skogfiol*, *tågebær*, *markjordbær*, *skjuskjære*, *bergmjølke*, *lækjeveronika* og *blåklukke* typiske arter. Høgstaudentypen har arter som *skogburkne*, *ormetelg*, *strutseving*, *myskegras*, *hundekveke*, *stormesle* og *bringebær*. Granarter som er vanlige i begge utformingene er *engkvein*, *skogrørkvein*, *sølvbunke*, *smyle* og *raudsvingel*.

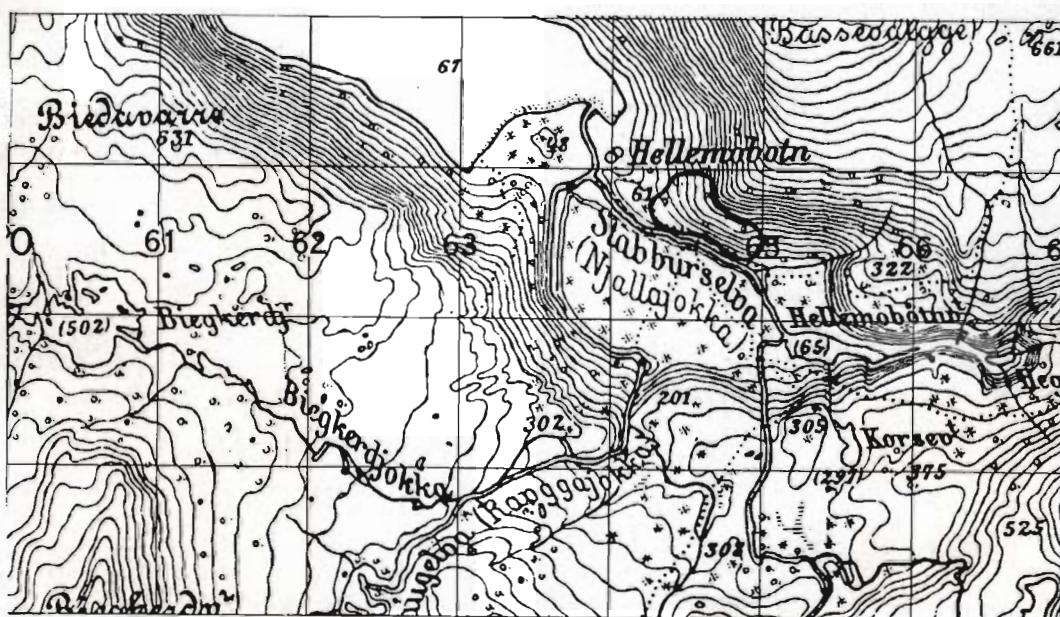
Andre skogstyper i Hellemobotn er tyttebær/krekling-furuskog, røsslyng-furuskog, "pioner"-furuskog, gråorskog og småbregne-bjørkeskog.

Kulturpåvirkning: Området har tidligere vært slåttemark.

Verne vurdering

Hellemobotn er vurdert i tilknytning til en nasjonalpark i Norge med forbindelse til svenske parker. (Aune, Hatlelid & Kjærem 1980). Verneverdien skulle således være klar fra før. Det skal her påpekes at ospeskogen med hengjebjørk er en meget sjelden vegetasjonstype i Nord-Norge. Hellemobotn er nordligste forekomst av hengjebjørk i Nordland. Ellers er arten i Nord-Norge bare kjent fra Saltdal, Sørfold og Sør-Varanger.

I tilfelle nasjonalpark ikke blir opprettet, må denne skogslia vernes som reservat.

Figur 43. Hellemobotn. Beliggenhet og grov avgrensning av området. Utsnitt av kartblad 2230 IV. Gjengitt med tillatelse av NGO.

TJELDSUND

Kommunen er ikke undersøkt i forbindelse med Verneplan for edellauvskoger i Nordland. Reiertsen (1981) peker på to områder med indikasjoner på rike skoger som kan omfattes av begrepet edellauvskog:

1. Kongsviktind - Vollfjellet:

Frodig høgstaudebjørkeskog med innslag av *silkeselje*, *gråor*, *rogn* og *hegg*.

2. Rundfjell - Tverrfjellaksla:

Frodig høgstaudebjørkeskog med innslag av bl.a. *silkeselje*.

VIII. LITTERATUR

- Abrahamsen et al. 1977. Naturgeografisk inndelning av Norden. *NU B* 1977: 34.
- Aune, E.I. & Kjærem, O., 1978. Floraen i Saltfjellet/Svartisen-området. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 5. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.* 1978 5: 1-86.
- Hatlelid, S.Aa. & Kjærem, O., 1980. Botaniske undersøkingar i Kobbelv- og Hellemo-området, Nordland, med vegetasjonskart 1:100 000. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.* 1980 1: 1-122.
  - & Sivertsen, S., 1981. Norsk Botanisk Forening. Trøndelagsavdelingen Ekskursjoner 1980 19.-27. juli. Hovedfagsekskursjon til Sør- Helgeland. *Blyttia* 59: 79-80.
- Benum, P., 1942. *Asplenium adulterium* Milde på Rauøya, Tjøtta i Nordland. *Nytt Mag. Naturv.* 83: 63-66.
- Bruun, K., 1975. Reisenotat Bønås - Sommersetvika - Tverrlandsfjellet. MD's arkiv. 8 s.
- Børset, A., 1979. Inventering av skogreservat på statens grunn. Institutt for naturforvaltning NLH-Ås. NF Rapport 3.
- Dahl, O., 1912. Botaniske undersøkelser i Helgeland. I. *Vidensk. Selsk. Kra. Skr. Mat- naturv. Kl.* 1911 (6): 1-221 + 3 pl.
- 1915. Botaniske undersøkelser i Helgeland. II. *Vidensk. Selsk. Kra. Skr. Mat- naturv. Kl.* 1914 (4): 1-178 + 2 pl.
- Degelius, G. 1979. Anteckningar till kärleväxtfloran på ön Vega i Helgeland. *Blyttia* 37: 1-6.
- Dyring, J., 1900. Junkerdalen og dens flora. Et bidrag til kundskapen om de indre dele af Salten. *Nyt Mag. Naturvid.* 37: 255-307.
- Elvebakk, A., 1978. *Verneverdige naturtyper i Fauske*. Det Kgl. norske Vidensk. Selsk. Museet. 3 s.
- Frederiksen, K.S., Odland, A. & Aas, O., 1977. Løvskog, s. 36-49 i Fremstad, E. (red.). *Rapport fra hovedfagsekskursjon i Salten-Rana, Nordland, 4.-11. august 1977*. Univ. Bergen.
- Fremstad, E. (red.), 1977. *Rapport fra hovedfagsekskursjon i Salten-Rana, Nordland, 4.-11. august 1977*. 63 s. Univ. Bergen.
- Fægri, K., 1956. Botanisertur i Junkerdalen. *Naturen* 80: 131-152.
- 1960. *Maps of Distribution of Norwegian Vascular Plants. I. Coast Plants.* 134 + LIV s., Oslo.
- Granmo, A., 1976. *Neottia nidus-avis* funnet i Nord-Norge. *Blyttia* 34: 157-161.

- Holtén, J.I., 1979. *Uttalelser angående eventuelle botaniske verneverdier i et planlagt boligfelt ved Berg i Sømna*. K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Stensilert rapport, 5 s.
- Moe, D., 1970. A pollen analysis of an occurrence of elm in Beiarn, Nordland county, Northern Norway. *Årb. Univ. Bergen, Mat.-naturv. Ser.* 1970 (2): 1-21 + III pl.
- Nettelbladt, M., 1979. *Plantegeografiske undersøkinger og vegetasjonskartlegging i Fiplingdalen på Helgeland*. Hovedfagsoppgave i spesiell botanikk, Univ. Trondheim. 222 s.
- Nordhagen, R., 1934. Forslag til utvidelse av plantefredingen mellom Salt-dalen og Sulitjelma. *Naturfredning i Norge Årsber.* 1933: 15-20.
- 1965. Taxonomiske og økologiske studier over *Saxifraga aizoon* Jacq. i Norge. *Blyttia* 23: 145-162.
- Reiertsen, J., 1981. *Botaniske undersøkelser i Ofoten, Lofoten og Vesterålen*, (Unpubl. rapport).
- Resvoll-Holmsen, H., 1929. De fredede planter i Junkerdalsuren, på Solvåg-tind og Båtfjell. *Norsk geogr. Tidsskr.* 2: 256-266.
- Rønning, O.I., 1954. The vegetation on the *Ulmus glabra* locality in Beiarn, Northern Norway. *Nytt Mag. Bot.* 3: 197-202.
- Sivertsen, S., 1974. Botanisk befaring i Åbjøravassdraget 1972. *K. norske Vidensk. Selsk. Mus. Rapp. Bot. Ser.* 1974 6: 1-20.
- Skaugen, R., 1980. *Biologiske registreringer i Nordfjord, Rødøy kommune i perioden 29.-31. juli 1980*. Rapport til friluft- og naturvernkonsum-lenten i Nordland. 16 s.
- Straumfors, P., 1980. *Registrering av edellauvskog i Nesna kommune*, Rana museum. Naturhist. avd. Stensil 8 s.

Tabell 13. Oversikt over lokaliteter med edellauvskog og edellauvskogelementer i Nordland.

Kommune	Lok. nr.	Lokalitetsnavn	Skogtype	Plantegeografisk viktige arter	Merknader	Vernekategori
Bindal	1	Kollstraumen, Ø-sida	Bjørkeskog med hassel og alm	Junkerbregne, Rognasal	Endemisk for Fennoskandia	**
"	2	Skottnes-Bessimarka	Bjørkeskog med hassel og alm	Junkerbregne, Rognasal	Endemisk for Fennoskandia	Del av naturtypeområde
"	3	Reppen	Bjørkeskog med hassel, alm og asal	Nordlandsasal	Endemisk for Norge. Eneste kjente voksested i verden	***
"	4	Eidevatn, N for Nova	Bjørkeskog med alm.			***
"	5		Bjørkeskog, storbregne-type med alm			*(*)
Brønnøy	6	Bjørnbenken	Bjørkeskog, småbregne- og lågurttype med hassel og alm	Junkerbregne		*(*)
Sømna	7	Skårffjellet, S-hellinga	Bjørkeskog med hasselkratt, alm og rognasal	Fuglereir Tysbast Lekjesteinfrø	Andre funn i Nordland (Holten 1979). I Nord-Norge ellers bare kjent fra Narvik-omr. Vestgrense i Nord-Norge. Sør grense i Nordland. Bare få voksesteder i Nordland	***
"	8	Storhaugen og Tandbergene	Bjørkeskog med hasselkratt og alm	Kransmynte Tysbast	Ved vestgrensen i Nord-Norge	*(*)
"	9	Amundgjerd/fjellet	Bjørkeskog med hassel og alm	Kusyre	Verdens nordligste forekomst (Dumelfjell iflg. Dahl 1915: 43)	***
"	10	Wysyhola	Bjørkeskog med hasselkratt, lågurttype	Krattfiol Kransmynte storfrytle	Stor forekomst. Byggefelt (jfr. Holten 1979)	
"	11	Grøttemfjell (Liåfjell)	Bjørkeskog med hassel (lågurttype) og alm (høgstaude-type)	Piggstarr	Særlig varsekjær art. Sjelden i Nordland, mangler i Troms og Finnmark	**
"	12	Holandsvatn, nordsida (sørst for Grøttem)	Bjørkeskog med hassel og alm. Lågurt- og høgstaude typer	Junkerbregne Tysbast	De vestligste forekomstene i Nord-Norge	
"	13	Øvre Dale	Bjørkeskog med alm.	Vårmarrihand	Høyt antall varsekjære arter	**
Brønnøy	14	Mosakala	Bjørkeskog med hasselkratt. Rein almeskog og bjørkeskog med alm. Lindekratt.	Lind	Verdens nordligste forekomst. Unik naturdokument. Hele Mosakala bør vernes etter naturvernloven. Området bør kartlegges og undersøkes grundigere.	***
"	15	Aspli-Djupaunet	Bjørkeskog (lågurttype) med hassel. Almebestand. Blåbær-småbregnegranskog		Fine lauvkogslier	*(*)
Vevelstad	16	Sommersevika-Bønnåsater-Tverlandsfjellet	Bjørkeskog med hassel og alm		Allsidig naturområde. Foreslås vernet som del av et større område i Indre Visten (jfr. Brun 1975).	***
"	17	Langkilen-Kilmarka	Bjørkeskog med hassel og alm		Brun 1975, Marker 1975	Usikker
Vega	18	Laupli ved Eidem	Lauvblandingskog med istervier, hassel, alm og sølvasal	Knogras, hassel, alm, jordnøtt, sølvasal	Vestligste lokalitet for hassel, alm og sølvasal i Nordland. Ekstrem kystlokalitet med stort innslag av kystplanter, varsekjære arter og fjellplanter	***
Alstahaug	19	Trolandet (Rødsøy og Lauvøya)	Bjørkeskog med hassel og rognasal (Lauvøya). Tindvedkratt (Lauvøya)	strunburkne	Verdens nordligste forekomst på Rødsøya. Serpentin/olivinvegetasjon på Rødsøya. Øya bør få status som naturreservat.	***
"	20	Bærøya og Håltøya		Skogbingel	På Lauvøya. Lauvøya bør bli et landskapsvernområde. Detaljert kartlegging av dyrene ønskelig. (Bærøya). Reinrosehei med kystplanter, varsekjære arter og fjellplanter. Landskapsvernområde?	**
"	21	Skei på Alsten	Hasselkratt og almeskog med krossved. Ellers lågurlandingskog	Skogbingel Villapal Rognasal Moskusurt	Muligens en av de rikeste skogtypene på Helgelandskysten. Store forekomster av skogbingel og forskjellige trær og busker Villapal bare kjent fra Skei og Dønnes i Nord-Norge En av de nordligste lokalitetene i Nordland Moskusurt er angitt fra Alstahaug i Nordland, men er ikke belagt eller gjenfunnet. Interessant område med kystplanter, sørlige, sørøstlige og østlige arter og fjellplanter. Meget rikt område floristisk. Bør få status som naturreservat.	***
Nesna	22	Ytrehus på Høgla	Hasselkratt			*
"	23	Skjøgna på Høgla	Lauvblandingskog med hasselkratt			*
"	24	Husbymarka, Tomma	Lågurtbjørkeskog med hassel, alm og smalsal	Smalsal	Endemisk for Norge. Nordgrense for smalsal i Norge. Alm innplantet? En av de vestligste lokalitetene for hassel og alm i Nordland. Rik hagemarksskog med 12 forskjellige trær og busker. Interessant skogsområde. Før utarbeides skjøtselplan.	**
"	25	Tomsvik, Tomma	Lågurtbjørkeskog med hassel	Vårerteknapp	Ett av de nordligste voksestedene for vårerteknapp i Norge.	*(*)
"	26	"Strupen" mellom Dilleren og Saura, Bandnesøya	Lågurtbjørkeskog med hassel		Stor hasselforekomst, ca. 40 lunder	**

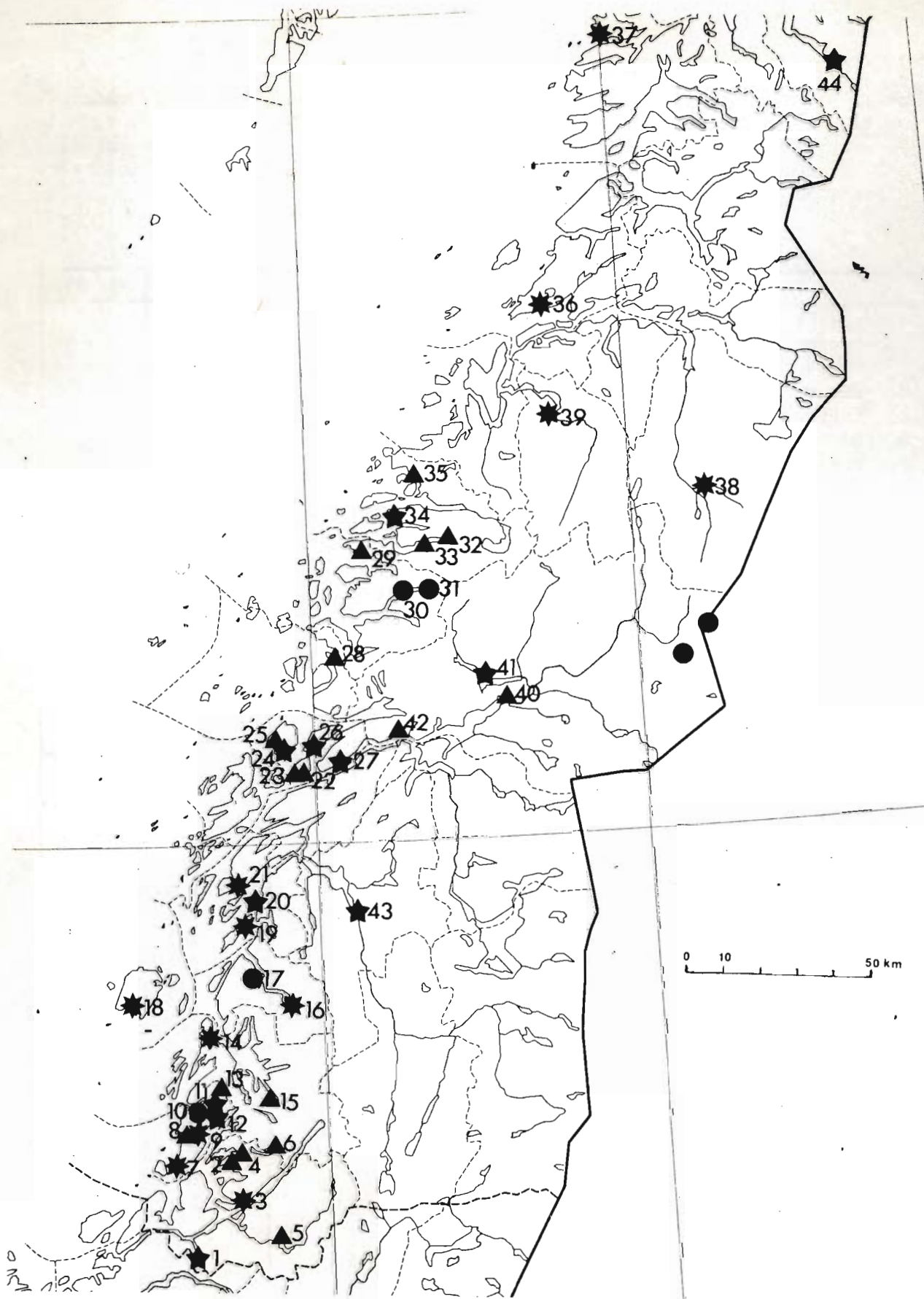
Tabell 13. forts.

Kommune	lok. nr.	Lokalitetsnavn	Skogtype	Plantegeografisk viktige arter	Merknader	Vernekategori
Nesna	27	Hamarøy (Hammerøen)	Almeskog: Lågurtbjærkeskog med alm		Meget fin utforming. Største kjente almeforekomst i Nesna. Høyt antall varmekjære arter.	**(*)
Lurøy	28	Olvikvatn, N for	Lågurt- og storbregnebjærkeskog med alm		Noen få almestrær	*
Rødøy	29	Æsvikhatten, sørsida	Lågurtbjærkeskog med hassel	Breiflangre	Første funn for Rødøy? Sjelden i Nordland. Masseforekomst av myrke. Gammel skog med interessante epifyttfunn og karplanter på gamle seljestammer!	**(*)
"	30	Storvika	Høgstaudebjærkeskog med alm		Dårlig undersøkt floristisk	?
"	31	Horifjordbotnen	Elvekantskog (kratt?) med gråor		Dårlig undersøkt floristisk	?
Meøy	32	Myrvoll	Lågurtbjærkeskog med alm	Pirkantperikum, Kratthumleblom, Hengjeppeggfrø	Fin utforming, men sterkt kulturpåvirket. Stier og granplanting. Sjelden nord for Polarsirkelen	**(*)
"	33	Knjan, Svartisen	Lågurtbjærkeskog med alm		Noen få almestrær i bjærkeskogen. Et par almestrær ved lite sydberg	*
"	34	Enga, Engavågen	Lågurtbjærkeskog med alm. Lokale høgstaudeutforminger	Kratthumleblom, Hengjeppeggfrø, laremat	Sterkt kulturpåvirket, grassrik bjærkeskog med flere store almestrær. Åpent tresjikt. Interessant kulturutforming med sterkt beitepress. Relativt sjelden i Nordland/Nord-Norge	**
"	35	Gjerset	Høgstaudebjærkeskog med alm	Alm	Verdens nest nordligste kjente almeforekomst. Noen få almestrær. Rik dunhavretørreng med rosebusker; den vestlige del av området	**(*)
Bodø	36	"Den stille dal" (Nordstrøpen)	Høgstaude- og lågurtbjærkeskog	Blåveis	Nordligste lokalitet i Norge for blåveis (stor forekomst)	***
Steigen	37	Steigen prestegårdsskog (Prestkonetind, SV-sida)	Hasselkratt i ospbjærkeskog	Hassel Kratthumleblom, lodneperikum	Verdens nordligste hasselforekomst. Administrativt fredet [2.6.1944 (?)]. Rør få status som naturreservat	***
Saltdal	38	Junkerdalsura	Kalkfuruskog	Se Dyring (1900), Resvoll-Holmsen (1929), Nordhagen (1934, 1965), Fægri (1950), Fremstad (1977), Aune & Kjærem (1978)	Verneverdien er tidligere gjort klar, se f.eks. Aune & Kjærem (1978). I tillegg til plantefredningen i 1928 og 1935, har området få status som naturreservat og landskapsvernområde	***
Beisfjord	39	Arstadlia	Høgstaude- og lågurtalmeskog	Alm Humle Flugeblom	Verdens nordligste almeforekomst (Nordgrense i Norge (opprinnelig innplantet?)) Flugeblom bare kjent fra Beisfjord, Gildeskål og Bodø (Bodø) kommuner i Nord-Norge. Området bør få status som naturreservat	***
Rana	40	Selfors, NV for	Høgstaudebjærkeskog med alm		Ved nordgrensen i Norge	*
"	41	Hammarnesflåget	Høgstaudebjærkeskog med alm	Skogsalat Rosekarse Væretknapp Kung, springfrø	Nordgrense i Norge En av de nordligste lokalitetene i Norge. Høgstupåvirket bjærkeskog med alm. Interessant kasmarkvegetasjon med kystplanter, varmekjære sørlige arter, østlige og nordlige arter, samt fjellplanter	**
"	42	Børristellen (Børresteinli)	Høgstaudebjærkeskog med alm	Væretknapp	Ikke undersøkt siden Dahl (1912)	*
Vefsn	43	Dolstadåsen	Bjærkeskog med alm	Piggkarsk, væretknapp Væremåhand	Sjelden i Nordland, mangler i Troms og Finnmark En av de østligste lokalitetene i Nordland Ikke undersøkt siden Dahl (1912). Svært floristisk rikt område. Må utarbeides egen rapport om flora og fauna	**(*)
Tysfjord	44	Hellenobotn	Ospekog med løvbjærkjær	Hengjeppebjærkjær	Nordligste forekomst i Nordland. Elders bare kjent fra Saltdal, Serfjord og Sør-Varanger i Nord-Norge. Sjelden skogtype	**(*)

Tabell 14. Plantegeografisk gruppering av floraen i undersøkelsesområdet. Arter med svak tilknytning til en gruppe (er medregnet). Ky = kystplanter, S/(S) = varmekjære arter, SØ/(SØ) = sørøstlige arter, Ø/(Ø) = østlige arter, N/(N) = nordlige arter, F = fjellplanter, Fb/(Fb) = bisentriske fjellplanter.

	Ky	S/(S)	SØ/(SØ)	Ø/(Ø)	N/(N)	F	Fb/(Fb)
1. Kollstraumen	2	12	1			2	
2. Skottnes-Hessimarka	2	11	2	1			
3. Reppen	4	18	1	1		2	
4. Eidevatn		5	1				
5. Nova		8	2	1		3	
6. Bjørnbenken	1	14	1	4		1	
7. Skårfjellet	7	38	1	4		8	
8. Storhaugen-Tandbergene	1	12	1	1			
9. Amundsgjerdfjellet	2	12	1	1			
10. Øysyholå	2	6	1				
11. Grøttemfjell	7	18	2	2			
12. Holandsvatn	3	28	2	3		2	
13. Øvre Dale	1	19	1	3		4	
14. Mosaksla	10	38	3	5	1	26	
15. Aspli-Djupaunet	2	19		2		2	
16. Sommersetvika-Bønnåseter-Tverlandsfjellet							
17. Langkilen-Kilmarka		2					
18. Laupli ved Eidem	8	21	1	1	1	23	
19. Trolandet	10	18	2	2		26	
20. Bærøya-Holtøya	3	6	1			8	
21. Skei på Alsten	5	30	2	2		4	
22. Ytrehus på Hugla		1					
23. Skjøgna på Hugla		7		1		2	
24. Husbymarka, Tomma	3	15				3	
25. Tomsvik, Tomma	1	10	1			1	
26. Dilleren-Saura, Handnesøya							
27. Hammarøy	1	18	1	2		5	
28. Olvikvatn		13		2		4	
29. Æsvikhatten		15		1		2	
30. Storvika		6		1	1		
31. Nordfjordbotn						3	
32. Myrvoll		15		1	1	5	
33. Enga, Svartisen		17		1		5	
34. Enga, Engavågen	3	23	1	1	1	13	
35. Gjeraset	1	14		1		7	
36. "Den stille dal"	1	17		2	1	3	
37. Prestkonetind, Laskestad							
38. Junkerdalsura							
39. Arstadlia	1	29	2	4	2	10	1
40. Selfors		15		4	1	2	
41. Hammarnesflåget	2	31	1	4	2	15	15
42. Børristellien	1	10	1	3	1	3	
43. Dolstadåsen *	5	46	3	6	3	35	1
44. Hellembotn		7				1	

* Inkludert arter som ifølge Dahl (1912: 81) er felles med Øyfjellet vest for Mosjøen.

Figur 44. Oversiktskart over de omtalte lokalitetene. Lokalitetene er nummerert som i teksten og i tabell 13.

- ★ svært verneverdig lokalitet,   ★ meget verneverdig lokalitet,
- ▲ verneverdig lokalitet,   ● lokalitet uten eller med uavklart verneverdi.

K. NORSKE VIDENSK. SELSK. MUS. RAPF. BOT. SER.

- 1974 1. Klokk, T. Myrundersøkelser i Trondheimsregionen i forbindelse med den norske myrreservatplanen. 30 s. kr 20,-
 2. Bretten, S. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Snillfjord kommune, Sør-Trøndelag. 34 s. kr 20,-
 3. Moen, A. & T. Klokk. Botaniske verneverdier i Tydal kommune, Sør-Trøndelag. 15 s. (utgått)
 4. Baadsvik, K. Registreringer av verneverdig strandengvegetasjon langs Trondheimsfjorden sommeren 1973. 63 s. kr 40,-
 5. Moen, B.F. Undersøkelser av botaniske verneverdier i Rennebu kommune, Sør-Trøndelag. 52 s. (utgått)
 6. Sivertsen, S. Botanisk befaring i Åbjeravassdraget 1972. 20 s. (utgått)
 7. Baadsvik, K. Verneverdig strandbergvegetasjon langs Trondheimsfjorden - foreløpig rapport. 19 s. kr 20,-
 8. Flatberg, K.I. & B. Sæther. Botanisk verneverdige områder i Trondheimsregionen. 51 s. kr 40,-
- 1975 1. Flatberg, K.I. Botanisk verneverdige områder i Risaa kommune, Sør-Trøndelag. 45 s. (utgått)
 2. Bretten, S. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Åfjord kommune, Sør-Trøndelag. 51 s. kr 40,-
 3. Moen, A. Myrundersøkelser i Rogaland. Rapport i forbindelse med den norske myrreservatplanen. 126 s. kr 40,-
 4. Hafsten, U. & T. Solm. Naturhistoriske undersøkelser i Forradalsområdet - et suboceansk, høytliggende myrområde i Nord-Trøndelag. 46 s. kr 20,-
 5. Moen, A. & B.F. Moen. Vegetasjonskart som hjelpemiddel i arealplanleggingen på Nørskogen, Sør-Trøndelag. 168 s., 1 pl. kr 60,-
- 1976 1. Aune, E.I. Botaniske undersøkingar i samband med generalplanarbeidet i Bømne kommune, Sør-Trøndelag. 76 s. kr 40,-
 2. Moen, A. Botaniske undersøkelser på Kvikne i Hedmark med vegetasjonskart over Innerdalen. 100 s., 1 pl. (utgått)
 3. Flatberg, K.I. Klassifisering av flora og vegetasjon i ferskvann og sump. 39 s. kr 20,-
 4. Kjelvik, L. Botaniske undersøkelser i Snåsa kommune, Nord-Trøndelag. 55 s. kr 40,-
 5. Hagen, M. Botaniske undersøkelser i Grøvuområdet i Sunndal kommune, Møre og Romsdal. 57 s. kr 40,-
 6. Sivertsen, S. & Å. Erlandsen. Foreløpig liste over Bacidiomycetes i Rana, Nordland. 15 s. kr 20,-
 7. Hagen, M. & J.I. Holten. Undersøkelser av flora og vegetasjon i et subalpint område, Rauma kommune, Møre og Romsdal. 82 s. kr 40,-
 8. Flatberg, K.I. Myrundersøkelser i Sogn og Fjordane og Hordaland i forbindelse med den norske myrreservatplanen. 112 s. kr 40,-
 9. Moen, A., L. Kjelvik, S. Bretten, S. Sivertsen & B. Sæther. Vegetasjon og flora i Øvre Forradalsområdet i Nord-Trøndelag, med vegetasjonskart. 135 s., 2 pl. kr 60,-
- 1977 1. Aune, E. I. & O. Kjerem. Botaniske undersøkingar ved Vefsnvassdraget, med vegetasjonskart. 138 s., 4 pl. kr 60,-
 2. Sivertsen, I. Botaniske undersøkelser i Tydal kommune, Sør-Trøndelag. 49 s. kr 20,-
 3. Aune, E.I. & O. Kjerem. Vegetasjon i planlagte magasin i Bjellådalen og Storsdalen, med vegetasjonskart 1:10 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 1. 65 s., 2 pl. kr 60,-
 4. Baadsvik, K. & J. Suul (red.). Biologiske registreringer og verneinteresser i Litlvatnet, Aqdenes kommune i Sør-Trøndelag. 55 s. kr 40,-
 5. Aune, E.I. & O. Kjerem. Vegetasjonen i Saltfjelloområdet, med vegetasjonskart Bjellådal 2028 II i 1:50 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 2. 75 s., 1 pl. kr 60,-
 6. Moen, J. & A. Moen. Flora og vegetasjon i Tromsdalen i Verdal og Levanger, Nord-Trøndelag, med vegetasjonskart. 93 s., 1 pl. kr 60,-
 7. Frisvoll, A.A. Undersøkelser av mosefloraen i Tromsdalen i Verdal og Levanger, Nord-Trøndelag, med hovedvekt på kalkmosefloraen. 37 s. kr 20,-
 8. Aune, E.I., O. Kjerem & J.I. Koksвик. Botaniske og ferskvassbiologiske undersøkingar ved og i midtre Rismålsvatnet, Røedø kommune, Nordland. 17 s. kr 20,-
- 1978 1. Elven, R. Vegetasjonen ved Flatisen og Østerdalsisen, Rana, Nordland, med vegetasjonskart over Vesterdalen i 1:15 000. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 3. 83 s., 1 pl. kr 40,-
 2. Elven, R. Botaniske undersøkelser i Rien-Hyllingen-området, Røros, Sør-Trøndelag. 53 s. kr 40,-
 3. Aune, E.I. & O. Kjerem. Vegetasjonsundersøkingar i samband med planene for Saltdal-, Beiar-, Stor-Glomfjord- og Melfjorduthygginga. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 4. 49 s. kr 20,-
 4. Holten, J.I. Verneverdige edellauvskogar i Trøndelag. 199 s. kr 40,-
 5. Aune, E.I. & O. Kjerem. Floraen i Saltfjellet/Svartisen-området. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk delrapport nr. 5. 86 s. kr 40,-
 6. Aune, E.I. & O. Kjerem. Botaniske registreringer og vurderinger. Saltfjellet/Svartisen-prosjektet. Botanisk sluttrapport. 78 s., 4 pl. kr 60,-
 7. Frisvoll, A.A. Mosefloraen i området Borrsåsen-Bargøya-Nedre Tynes ved Levanger. 62 s. kr 40,-
 8. Aune, E.I. Vegetasjonen i Vassaret, Buskerud/Oppland med vegetasjonskart i 1:10 000. 67 s., 6 pl. kr 40,-
- 1979 1. Moen, B.F. Flora og vegetasjon i området Borrsåsen-Bargøya-Kattangen. 71 s., 1 pl. kr 40,-
 2. Gjærevoll, O. Oversikt over flora og vegetasjon i Oppdal kommune, Sør-Trøndelag. 44 s. kr 20,-
 3. Tribjergsen, E.M. Myrundersøkelser i Oppland i forbindelse med den norske myrreservatplanen. 68 s. kr 40,-
 4. Moen, A. & M. Selnes. Botaniske undersøkelser på Nord-Posen, med vegetasjonskart. 96 s., 1 pl. kr 60,-
 5. Rofod, J.-E. Myrundersøkingar i Hordaland i samband med den norske myrreservatplanen. Supplerande undersøkingar. 51 s. kr 40,-
 6. Elven, R. Botaniske verneverdier i Røros, Sør-Trøndelag. 158 s., 1 pl. kr 40,-
 7. Holten, J.I. Botaniske undersøkelser i øvre Sunndalen, Grøpdalen, Lindalen og nærliggende fjellstrøk. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 1. 32 s. kr 20,-

- 1980
1. Aune, E.I., S.Aa. Hatlelid & O. Kjærem. Botaniske undersøkingar i Kobbelv- og Bellemo-området, Nordland, med vegetasjonsskart i 1:10 000. 122 s., 1 pl. kr 60,-
  2. Gjærevoll, O. Oversikt over flora og vegetasjon i Trollheimen. 42 s. kr 20,-
  3. Torbergsmen, E.M. Myrundersøkelser i Baakerud i forbindelse med den norske myrreservatplanen. 104 s. kr 40,-
  4. Aune, E.I., S.Aa. Hatlelid & O. Kjærem. Botaniske undersøkingar i Eiterådalen, Vefsn og Krutvatnet, Hatfjelldal. 58 s., 1 pl. kr 40,-
  5. Baadsvik, K., T. Klokk & O.I. Rønning. (red.) Fagmate i vegetasjonsskologi på Kongsvoll, 16.3.1980. 279 s. kr 60,-
  6. Aune, E.I. & J.I. Holten. Flora og vegetasjon i vestre Grødsalen, Sundal kommune, Møre og Romsdal. 40 s., 1 pl. kr 40,-
  7. Sæther, B., T. Klokk & B. Taagvold. Flora og vegetasjon i Gaulas nedbørfelt, Sør-Trøndelag og Hedmark, Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 2. 154 s., 3 pl. kr 60,-
- 1981
1. Moen, A. Oppdragsforskning og vegetasjonsskartlegging ved Botanisk avdeling, D.K.N.V.S., Museet. 49 s. kr 20,-
  2. Sæther, B. Flora og vegetasjon i Nesåas nedbørfelt, Nord-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 3. 39 s. kr 40,-
  3. Moen, A. & L. Kjelvik. Botaniske undersøkelser i Garbergselva/Rotla-området i Selbu, Sør-Trøndelag, med vegetasjonsskart. 106 s., 2 pl. kr 60,-
  4. Kofoed, J.-E. Forsøk med kaibrerer av ledningsevnealere. 14 s. kr 20,-
  5. Baadsvik, K., T. Klokk & O.I. Rønning. (red.). Fagmate i vegetasjonsskologi på Kongsvoll 15.-17.3.1981. 261 s. kr 60,-
  6. Sæther, B., B. Bretten, M. Hagen, H. Taagvold & L.E. Vold. Flora og vegetasjon i Drivas nedbørfelt, Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 4. 127 s. kr 60,-
  7. Moen, A. & A. Pedersen. Myrundersøkelser i Ånderfylkene og Rogaland i forbindelse med den norske myrreservatplanen. 252 s. kr 60,-
  8. Iversen, S.T. Botaniske undersøkelser i forbindelse med generalplanarbeidet i Frøya kommune, Sør-Trøndelag. 63 s. kr 40,-
  9. Sæther, B., J.-E. Kofoed & T. Slaas. Flora og vegetasjon i Ognas og Skjækras nedbørfelt, Nord-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 5. 67 s. kr 40,-
  10. Vold, L.E. Flora og vegetasjon i Toås nedbørfelt, Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 6. 58 s.
  11. Baadsvik, K. Flora og vegetasjon i Leksvik kommune, Nord-Trøndelag. 99 s. kr 40,-
- 1982
1. Selnes, M. & B. Sæther. Flora og vegetasjon i Sørlivassdraget, Nord-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 7. 95 s. kr 40,-
  2. Nettelbladt, Mats. Flora og vegetasjon i Lomsdalsvassdraget, Helgeland i Nordland. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 8. 60 s. kr 40,-
  3. Sæther, B. Flora og vegetasjon i Istran nedbørfelt, Møre og Romsdal. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 9. 19 s. kr 20,-
  4. Sæther, B. Flora og vegetasjon i Snåsavåtnet, Nord-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 10. 31 s. kr 20,-
  5. Sæther, B. & A. Jakobsen. Flora og vegetasjon i Stjerdalselvas og Verdalselvas nedbørfelt, Nord-Trøndelag. Botaniske undersøkelser i 10-årsverna vassdrag. Delrapport 11. 53 s. kr 40,-
  6. Krihtiansen, J.N. Registrering av edellauvvekster i Nordland. 129 s. kr 40,-
  7. Holten, J.I. Flora og vegetasjon i Lurudalen, Snåsa kommune, Nord-Trøndelag. 76 s. kr 60,-
  8. Baadsvik, K. & O.I. Rønning. (red.) Fagmate i vegetasjonsskologi på Kongsvoll 14.-16.3.1982. 259 s. kr 60,-